

Dansk udgave

Retsforskrifter

Indhold

I Retsakter, hvis offentliggørelse er obligatorisk

.....

II Retsakter, hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk

Kommissionen

2003/85/EF:

- ★ **Kommissionens beslutning af 18. juli 2001 om Tysklands statsstøtte C 35/2000 (ex NN 81/98) til Saalfelder Hebezeugbau GmbH, Tyskland (meddelt under nummer K(2001) 2347) ⁽¹⁾** 1

2003/86/EF:

- ★ **Kommissionens beslutning af 20. december 2001 om den spanske stats støtteordning fra 1993 for nyoprettede virksomheder i Vizcaya (Spanien) (meddelt under nummer K(2001) 4478) ⁽¹⁾** 11

2003/87/EF:

- ★ **Kommissionens beslutning af 13. november 2002 om den støtte, der er ydet til fiskerne efter de tekniske fiskeristop i Det Tyrrenske Hav og Det Ioniske Hav i 2000 (meddelt under nummer K(2002) 4362) ⁽¹⁾** 32

2003/88/EF:

- ★ **Kommissionens beslutning af 13. november 2002 om den støtte, der er ydet til fiskerne og skaldyrproducenterne efter forureningen med planteslim og de tekniske fiskeristop i Adriaterhavet i 2000 (meddelt under nummer K(2002) 4365) ⁽¹⁾** 38

2

⁽¹⁾ EØS-relevant tekst

DA

De akter, hvis titel er trykt med magre typer, er løbende retsakter inden for landbrugspolitikken og har normalt en begrænset gyldighedsperiode.

Titlen på alle øvrige akter er trykt med fede typer efter en asterisk.

II

(Retsakter, hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 18. juli 2001

om Tysklands statsstøtte C 35/2000 (ex NN 81/98) til Saalfelder Hebezeugbau GmbH, Tyskland

(meddelt under nummer K(2001) 2347)

(Kun den tyske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(2003/85/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med disse artikler ⁽¹⁾,

ud fra følgende betragtninger:

1. SAGSFORLØB

(1) Ved brev af 10. juli 1998, der blev registreret samme dag, anmeldte Tyskland i overensstemmelse med EF-traktatens artikel 88, stk. 3, en række omstrukturingsforanstaltninger til Kommissionen, som Tyskland har planer om at gennemføre til fordel for Saalfelder Hebezeugbau GmbH (SHB). Da en del af støtten allerede er udbetalt, blev foranstaltningen registreret under nummer NN 81/98. Ved brev af 18. august 1998 anmodede Kommissionen Tyskland om yderligere oplysninger, som den modtog ved brev af 21. september 1998, der blev registreret den 22. september 1998, samt ved brev af 18. december 1998, der blev registreret den 4. januar 1999. Ved brev af 13. juli 1999, der blev registreret den 19. juli 1999, meddelte Tyskland Kommissionen, at

man havde til hensigt at trække anmeldelsen tilbage. Kommissionen meddelte ved brev af 27. august 1999 Tyskland, at den ikke ville acceptere, at anmeldelsen blev trukket tilbage. Ved brev af 20. september 1999, der blev registreret den 22. september 1999, meddelte Tyskland en række yderligere oplysninger. Den 8. november 1999 stillede Kommissionen yderligere spørgsmål, som blev besvaret ved brev af 13. december 1999 og registreret den 20. december 1999, samt ved brev af 12. januar 2000, der blev registreret den 14. januar 2000.

(2) Ved brev af 17. juli 2000 meddelte Kommissionen Tyskland, at man havde besluttet at indlede proceduren efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2, med hensyn til støtten. Den anmodede endvidere om yderligere oplysninger.

(3) Kommissionens beslutning om procedurens indledning blev offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* ⁽²⁾. Heri opfordrede Kommissionen alle interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger.

(4) Ved brev af 26. september 2000, der indgik den 3. oktober 2000, reagerede Tyskland på procedurens indledning og anmodning om yderligere oplysninger. Tyskland besvarede yderligere spørgsmål, der var stillet den 28. december 2000, ved brev af 27. februar 2001, som blev registreret den 3. marts 2001. Den 7. marts 2000 blev der afholdt et møde med de tyske myndigheder. De supplerende oplysninger, som der var anmodet om ved brev af 8. marts 2001, blev fremsendt ved brev af 22. marts 2001, der blev registreret den 23. marts 2001, og den 3. april 2001, der blev registreret den 5. april 2001.

⁽¹⁾ EFT C 27 af 27.1.2001, s. 44.

⁽²⁾ EFT C 27 af 27.1.2001, s. 44.

- (5) Kommissionen har ikke modtaget synspunkter fra interesserede parter.

2. BESKRIVELSE

2.1. Støttemodtager

- (6) SHB er beskæftiget inden for kraneteknik, som tegner sig for 68 % af virksomhedens omsætning, samt inden for komponenter til maskinkonstruktion, transport-, lager- og logistikteknik. Virksomheden beskæftiger sig endvidere med service og reservedele.
- (7) Virksomheden havde i 1997 135 medarbejdere og en omsætning på 15 963 000 DEM. Da virksomheden ikke for over 25 % vedkommende ejes af en stor virksomhed, som ikke opfylder definitionen på små og mellemstore virksomheder (SMV), er der tale om en SMV i overensstemmelse med Kommissionens henstilling af 3. april 1996 om definitionen på små og mellemstore virksomheder⁽³⁾.
- (8) SHB har hovedsæde i Saalfeld, Thüringen, der er et støt-teberettiget område, jf. EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra a).

2.2. Baggrund

- (9) I DDR-tiden hørte SHB under den statsejede virksomhed Takraf. Efter et offentligt gennemsigtigt udbud uden betingelser blev SHB i 1993 privatiseret og solgt til Gresse-gruppen, som bestod af Gresse GmbH Kranbau Wittenberg og Barlebener Kranbau GmbH (Bakra), samt til tre private investorer. Købsprisen androg [...](* DEM.
- (10) Inden omstruktureringen var der mellem 1992 og 1997 indrømmet SHB følgende offentlige finansielle foranstaltninger til i alt 4 723 784 DEM:

(DEM)

Nr.	Foranstaltning	Beløb
1	Investeringsstøtte	211 612
2	Tilskud til fremme af forskning og udvikling	459 630
3	Tilskud til integration	81 402
4	Tilskud til understøttelse i forbindelse med delvis arbejdsløshed	792 503
5	Investeringstilskud	1 265 016
6	Lån fra ERP-opbygningsprogram	1 000 000
7	Lån fra KfW-Mittelstandsprogramm	500 000

⁽³⁾ EFT L 107 af 30.4.1996, s. 4.

(*) Forretningshemmelighed.

(DEM)

Nr.	Foranstaltning	Beløb
8	Tilskud til lønomkostninger	240 304
9	Investeringsfremme	120 430
10	PR-foranstaltninger	48 837
11	Støtte til deltagelse i messer og salgsfremmende foranstaltninger	4 050
	I alt	4 723 784

- (11) *Foranstaltning 1:* Mellem 1992 og 1997 blev der ydet investeringstilskud på grund af lov om investeringstilskud for 1991-1992⁽⁴⁾ og tilsvarende lov med samme navn for 1993-1996⁽⁵⁾. Foranstaltninger på grundlag af disse love betragtes som regional investeringsstøtte i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 1, og er godkendt af Kommissionen på grundlag af EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra a). Investeringstilskuddene falder ind under de pågældende støtteordningers anvendelsesområde og skal derfor betragtes som eksisterende støtte.
- (12) *Foranstaltning 2:* Virksomheden har mellem 1992 og 1997 modtaget tilskud på 459 630 DEM på grundlag af en godkendt støtteordning til fremme af forskning og udvikling i SMV⁽⁶⁾. Disse tilskud falder ind under denne ordnings anvendelsesområde og betragtes derfor som eksisterende støtte.
- (13) *Foranstaltning 3:* I 1992 og 1994 indtil 1997 blev der i henhold til den tyske lovgivning på beskæftigelsesområdet, § 217 i Sozialgesetzbuch Drittes Buch (SGB III), ydet tilskud på 81 402 DEM til ansættelse af ældre arbejdstagere. Der er tale om en generel foranstaltning og derfor ikke om statsstøtte i medfør af EF-traktatens artikel 87, stk. 1.
- (14) *Foranstaltning 4:* I 1993, 1995 og 1996 blev der i henhold til den tyske jobskabelseslov ydet tilskud på 792 503 DEM til understøttelse i forbindelse med delvis arbejdsløshed. Denne understøttelse udbetales direkte til enkeltpersoner og begunstiger ikke virksomheden som sådan. Denne foranstaltning falder derfor ikke ind under EF-traktatens artikel 87, stk. 1.
- (15) *Foranstaltning 5:* Mellem 1994 og 1997 blev der på grundlag af den 23. rammeplan for Gemeinschaftsauf-
- ⁽⁴⁾ Lov om investeringstilskud (Investitionszulagengesetz) 1991-1992 (C 59/91, SG(92) D/8068 af 18.6.1992).
- ⁽⁵⁾ Lov om investeringstilskud (Investitionszulagengesetz) 1993-1996 (N 561/92, SG(92) D/16623 af 24.11.1992).
- ⁽⁶⁾ Personalförderung Ost »Zuschüsse zur Stützung des Forschungs- und Entwicklungspotenzials in kleinen und mittleren Unternehmen im Beitrittsgebiet« (N 477/91, SG(91) D/22704 af 25.11.1991).

gave til forbedring af de regionale økonomiske strukturer ydet investeringstilskud på 1 265 016 DEM til en regional støtteordning, der er godkendt af Kommissionen ⁽⁷⁾. Kommissionen har godkendt ordningen som regional investeringsstøtte på grundlag af EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra a). Tilskuddene falder ind under ordningens anvendelsesområde og udgør derfor støtte.

- (16) *Foranstaltning 6:* Virksomheden fik i 1995 tildelt et lån på 1 mio. DEM som led i ERP-opbygningsprogrammet, en støtteordning, der er godkendt af Kommissionen ⁽⁸⁾. Lånet falder ind under denne ordnings anvendelsesområde og udgør derfor støtte. I 1997 blev lånet konverteret til et lån i en privat bank.
- (17) *Foranstaltning 7:* I 1995 fik virksomheden endvidere et lån på 500 000 DEM på grund af KfW-Mittelstandsprogramm, en støtteordning, der er godkendt af Kommissionen ⁽⁹⁾. Dette lån falder ind under den pågældende ordnings anvendelsesområde og udgør derfor støtte. I 1997 blev dette lån konverteret til et lån i en privat bank.
- (18) *Foranstaltning 8:* Mellem 1995 og 1997 fik virksomheden tilskud til lønomkostninger på 240 304 DEM i henhold til § 249 h i den tyske lov om jobskabelse (Arbeitsförderungsgesetz — AFG). Tilskuddene blev ydet til fremme af beskæftigelse i forbindelse med miljøforbedringsforanstaltninger. Under henvisning til en beslutning truffet af Kommissionen udgør denne form for foranstaltning ikke statsstøtte, jf. EF-traktatens artikel 87, stk. 1 ⁽¹⁰⁾.
- (19) *Foranstaltning 9:* I 1996 og 1997 modtog virksomheden tilskud på 120 430 DEM til fremme af innoverende aktiviteter på grundlag af en støtteordning, der er godkendt af Kommissionen ⁽¹¹⁾. Tilskuddene er omfattet af den pågældende ordnings anvendelsesområde og udgør derfor statsstøtte.
- (20) *Foranstaltning 10 og 11:* Virksomheden fik mellem 1994 og 1997 tildelt tilskud på 48 837 DEM til PR-foranstalt-

ninger. I 1996 modtog virksomheden 4 050 DEM til deltagelse i messer. Disse foranstaltninger blev godkendt i overensstemmelse med »de minimis«-reglen ⁽¹²⁾ som led i Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til små og mellemstore virksomheder.

2.3. Omstrukturering

- (21) I maj 1997 gik Bakra, der ejes 100 % af Gresse-gruppen, konkurs. Derefter var hele Gresse-gruppens finansielle situation truet. SHB kom også i vanskeligheder. Omsætningen faldt fra 19 278 502 DEM i 1996 til 15 962 850 DEM i 1997. I 1996 havde SHB et overskud på 2 103 000 DEM, medens der i 1997 var et tab på 1 486 595 DEM. Virksomheden kom i finansielle vanskeligheder, fordi leverandørerne opsagde kreditgarantier, kundernes tillid gik tabt, og kreditlinjer blev infrosset.
- (22) For at sikre virksomhedens fortsatte eksistens syntes en adskillelse fra Gresse-gruppen uundgåelig. Interesserne i Gresse-gruppen blev derfor midlertidigt overtaget af SHB. Købskontrakten blev undertegnet i april 1997, og købsprisen androg [...] DEM.

2.3.1. Omstruktureringsforanstaltninger

- (23) I 1997 blev der opstillet en omstruktureringsplan, der omfattede ejerskifte og omstrukturering af virksomhedens aktiviteter. Denne plan blev justeret i 1998. Tyskland forelagde omstruktureringsplanerne fra maj 1997 og fra marts 1998.
- (24) Omstruktureringen af virksomheden byggede på en ny virksomhedsstruktur og omstilling af produktionsanlæg. De fleste foranstaltninger skulle gennemføres inden andet halvår 1998, medens de resterende foranstaltninger skulle gennemføres i første halvår 1999.
- (25) Omstruktureringsplanen så således ud:

(DEM)

	1998	1999	2000
Omsætning	34 540 000	29 540 000	30 040 000
Materialeudgifter	15 854 050	15 682 700	15 345 900
Personaleudgifter	8 727 000	8 877 000	9 027 000
Afskrivninger	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Overskud	109 866	569 698	1 194 981

⁽⁷⁾ 23. rammeplan under Gemeinschaftsaufgabe til forbedring af de regionale økonomiske strukturer. Foranstaltninger på grundlag af denne lov betragtes som regional investeringsstøtte i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 1, og er godkendt af Kommissionen på grundlag af undtagelsen i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra a) (N 157/94, SG(94) D/11038 af 1.8.1994).

⁽⁸⁾ N 563/C 94, SG(94) D/17293 af 1.12.1994.

⁽⁹⁾ NN 24/96, SG(96) D/3475 af 29.3.1996.

⁽¹⁰⁾ NN 117/92, SG(95) D/341 af 13.1.1995.

⁽¹¹⁾ Innovationsfremme »Fremme af udvikling af nye produkter og processer i små og mellemstore virksomheder i de nye delstater« (N 534/91, SG(92) D/3225 af 4.3.1992).

⁽¹²⁾ EFT C 213 af 19.8.1992, s. 2. Se også Kommissionens meddelelse om »de minimis«-støtte (EFT C 68 af 6.3.1996, s. 9).

- (26) Med henblik på at genetablere virksomhedens rentabilitet skulle omsætningen forøges i de kommende år, samtidig med at omkostningerne skulle reduceres. De bedste udsigter for produktionsstigning lå inden for områderne komponenter og service. I forbindelse med den interne omlægning forventedes omkostningsbesparelser.
- (27) Der skulle etableres distributionsnet for komponenter og et nyt afsætningskoncept for serviceafdelingen for at udnytte de forventede gode markedsudsigter inden for disse områder. SHB ville endvidere forøge produktiviteten ved hjælp af en række interne foranstaltninger. Den nye virksomhedsstruktur skulle resultere i mere gennemsigthed. Virksomhedens position skulle styrkes ved omstrukturering af indkøbet med henblik på opnåelse af rabatter og mere favorable betalingsbetingelser. Planlægningsikkerheden skulle styrkes ved omlægning af de interne regnskabs- og kontrolafdelinger.
- (28) Omkostningerne ved virksomhedens omstrukturering blev skønnet til 3 827 000 DEM, hvortil kommer en aval (Avalrahmen = en garanti) på 4 mio. DEM. Omkostningerne fordeler sig som følger:

(DEM)

Omstruktureringsforanstaltninger	Beløb
Ejerskifte	1 110 000
Investeringer	
— Bygninger	860 000
— Omstilling af udstyr og maskiner	997 000
Tabdækning 1997/Likviditet	860 000
I alt	3 827 000
Aval	4 000 000
I alt	7 827 000

- (29) For at konsolidere ejerforholdene overtog to nye investorer virksomhedens aktier for 585 000 DEM fra to tidligere aktionærer som led i et management-buy-out. En tredje investor, der allerede ejede aktier i virksomheden, overtog SHB's aktier for en pris på 525 000 DEM. Ejerskiftet fandt sted i juli/august 1997. Udgifterne til dette ejerskifte androg i alt 1 110 000 DEM. Virksomheden ejes nu af tre personer, som deltager i ledelsen, og som ikke ejer interesser i andre virksomheder.
- (30) Der var behov for 860 000 DEM til at finansiere en del af bygningen af en ny kontorbygning. De samlede omkostninger ved nybyggeriet androg 1 810 000 DEM.

Den nye bygning var nødvendig, fordi virksomheden var nødsaget til at forlade sine gamle bygninger på grund af anlæg af en hovedvej gennem Erfurt.

- (31) Virksomheden modtog i denne forbindelse kompensation fra Erfurt på 950 000 DEM for den gamle bygning. Denne kompensation indebærer ikke statsstøtte, da der er tale om godtgørelse for en skade, som virksomheden har lidt. Som bevis herfor har Tyskland fremlagt en rapport fra et uafhængigt rådgivningsfirma, der ikke alene bekræfter dette forhold, men som også bekræfter, at kompensationen er beregnet efter markedspriserne. De omkostninger, der skulle dækkes med dette beløb, er ikke opført i omstrukturingsplanen, da der ikke er tale om omstrukturingsforanstaltninger.
- (32) Omstrukturingsplanen omfattede endvidere erhvervelse og modernisering af anlæg og maskiner, således at produktionen kunne rationaliseres, og omkostningerne reduceres. Endelig skulle computersoftware og -hardware ligeledes fornyes. Omkostningerne til disse investeringer blev anslået til 997 000 DEM.
- (33) Ifølge planen var der afsat 860 000 DEM til dækning af tab i 1997 og likviditet for virksomheden.
- (34) For at sikre at virksomheden var betalingsdygtig, blev der stillet en aval til rådighed for virksomheden på 4 mio. DEM.

2.3.2 Finansielle tilsagn

- (35) Omstrukturingsforanstaltningerne skulle finansieres på følgende måde:

(DEM)

Finansieringsforanstaltninger	Beløb
Egenkapital	216 000
To lån fra egenkapitalhjælpeprogram	228 000
Lån fra Beteiligungs fonds Ost	900 000
Investeringstilskud (GA)	557 000
To lån fra Konsoliderungs fonds (netto)	1 926 000
I alt	3 827 000
Aval (Avalrahmen = garanti)	4 000 000
— Garanti for 80 % af avalen	3 200 000
— Del af aval uden sikkerhedsstillelse	800 000
I alt	7 827 000

- (36) 216 000 DEM blev finansieret af egne midler.
- (37) Der blev ydet to lån på 228 000 DEM fra egenkapitalhjelpeprogrammet. Kreditanstalt für Wiederaufbau ydede et lån på 900 000 DEM via Beteiligungs fonds Ost.
- (38) Virksomheden modtog investeringstilskud på 557 000 DEM fra delstaten Thüringen.
- (39) En privat bank stillede en aval på 4 mio. DEM til rådighed for virksomheden. I oktober 1997 overtog Thüringer Aufbaubank en simpel kaution på 80 % til dækning af denne aval.
- (40) Thüringer Aufbaubank ydede via Thüringer Konsolidierungs fonds to lån på henholdsvis 1 575 000 DEM netto (1 615 000 DEM brutto) og 351 000 DEM. Disse tilskud blev ydet i april 1998.
- (41) Tyskland havde anmeldt disse lån fra konsolideringsfonden ved brev af 10. juli 1998. Ifølge de pågældende støttebestemmelser skal der ske individuel anmeldelse af støtte til Kommissionen, hvis den begunstigede virksomhed allerede har modtaget rednings- og omstrukturingsstøtte på over 1 mio. EUR. Den individuelle anmeldelse af de to lån fra konsolideringsfonden begrundes med, at Thüringer Aufbaubanks simple kaution for avalen på 4 mio. DEM var indrømmet virksomheden, da den allerede var i vanskeligheder.
- (42) Ved brev af 13. juli 1999 trak Tyskland ganske vist anmeldelsen tilbage. I denne forbindelse blev det hævdet, at den simple kaution, der blev indrømmet i oktober 1997, ikke udgjorde omstrukturingsstøtte, fordi virksomheden på dette tidspunkt ikke var i vanskeligheder.
- (43) Tyskland hævdede, at SHB først kom i vanskeligheder i slutningen af 1997/begyndelsen af 1998. På det tidspunkt, hvor den simple kaution blev indrømmet, havde SHB ikke likviditetsproblemer og ville have været i stand til at indfri sine betalingsforpligtelser.
- (44) Kommissionen deler ikke denne opfattelse. I virksomhedens årsberetning for 1997 hedder det, at Bakras konkurs allerede den 4. marts 1997 resulterede i likviditetsproblemer for både Gresse-gruppen og SHB. Ifølge årsrapporten var virksomheden i finansielle vanskeligheder, fordi leverandører opsøgte kreditgarantier, kunderne havde mistet tillid, og kreditlinjer var blevet infrosset. Dette nævnes også i den første omstrukturingsplan for maj 1997. Ifølge Kommissionen havde SHB allerede likviditetsproblemer på det tidspunkt, hvor den simple kaution blev indrømmet, og måtte betragtes som en kri-

seramt virksomhed. Derfor skal de to lån fra konsolideringsfonden anmeldes hver for sig.

2.4. Markedsanalyse

- (45) SHB er beskæftiget inden for kraneteknik og komponenter til maskinkonstruktion, transport- lager- og logistikteknik. Endvidere er virksomheden beskæftiget med serviceydelser og levering af reservedele inden for disse områder. SHB er beskæftiget på markedet for specialkraner. Der er tale om et internationalt marked, som også omfatter medlemsstaterne.
- (46) Der er meget stor konkurrence på markedet for almindelige kraner. Ifølge statistiske oplysninger er omsætningen på det tyske marked for hæve- og transportsystemer vokset fra 20 500 mio. DEM i 1998 til 21 900 mio. DEM i 1999, altså med ca. 6,83 %. Det kan formodes, at der er overkapacitet inden for denne sektor ⁽¹³⁾.
- (47) Der foreligger ikke detaljerede oplysninger om niche-markedet for specialkraner. Ifølge de oplysninger, Kommissionen har til rådighed, er der imidlertid tegn på, at der også er overkapacitet på dette marked.

3. PROCEDURENS INDLEDNING

- (48) Kommissionen indledte den formelle undersøgelsesprocedure på grund af to lån formidlet af Thüringer Aufbaubank via Thüringer Konsolidierungs fonds, en støtteordning for kriseramte virksomheder, der er godkendt af Kommissionen. For at lånene kan være omfattet af den ordning, som de tilsyneladende er ydet på grundlag af, skal betingelserne i Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder (rammebestemmelserne fra 1994) ⁽¹⁴⁾ være opfyldt. Ved procedurens indledning nærede Kommissionen tvivl om, hvorvidt disse betingelser var opfyldt. Der forelå ingen detaljeret omstrukturingsplan, der var ikke bevis for, at de finansielle prognoser kunne realiseres, og investors bidrag kunne ikke betragtes som betydeligt.
- (49) Tyskland hævdede desuden, at adskillige foranstaltninger var indrømmet på grund af godkendte støtteordninger. På grund af de foreliggende oplysninger kunne Kommissionen imidlertid ikke fastslå, om lånene på 228 000 DEM i forbindelse med egenkapitalhjelpeprogrammet og på 900 000 DEM i forbindelse med Beteiligungs fonds Ost faldt ind under de ordninger, der tilsyneladende havde dannet grundlag for tildelingen. Der har ikke fore-

⁽¹³⁾ Jf. s. 57 i »Statistisches Handbuch für den Maschinenbau«, 1997-udgaven, fra Verband Deutscher Maschinen- und Anlagenbau e.V.

⁽¹⁴⁾ EFT C 368 af 23.12.1994, s. 12.

ligget oplysninger om betingelserne for disse lån eller oplysninger om ordningernes nøjagtige likviditet. Kommissionen opfordrede til, at der blev fremlagt supplerende oplysninger, så man kunne undersøge, om lånene var i overensstemmelse med de pågældende ordninger.

4. TYSKLANDS BEMÆRKNINGER

- (50) I sit svar på procedurans indledning hævdede Tyskland, at forudsætningerne for at genetablere virksomhedens eksistens var opfyldt. Selv om de omsætningsprognoser, der var fastsat i omstrukturingsplanen, endnu ikke var fuldstændig realiseret, var der i 1998 og 1999 opnået bedre resultater end oprindelig planlagt. Tyskland fremlagde endvidere en omfattende omstrukturingsplan.
- (51) Tyskland gentog, at virksomheden efter tysk opfattelse ikke var i vanskeligheder i oktober 1997, da den simple kaution på 80 % blev indrømmet til dækning af avalen. Det var derfor ikke nødvendigt at anmelde de to lån fra Thüringer Konsolideringsfonds.

5. VURDERING

5.1. Støtte i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 1

- (52) SHB har modtaget finansiel støtte fra statslige midler, som en kriseramt virksomhed ikke vil få af en privat investor. Virksomheden har på denne måde opnået fordele i forhold til sine konkurrenter. Da det pågældende produktmarked er et internationalt marked, påvirker en sådan støtte handelen mellem medlemsstaterne. Der er derfor tale om statsstøtte i medfør af EF-traktatens artikel 87, stk. 1, og Kommissionen skal undersøge, om den er forenelig med fællesmarkedet.

5.2. Overensstemmelse med eksisterende støtteordninger

5.2.1. Lån fra Eigenkapitalhilfeprogramm

- (53) Der er tilsyneladende ydet to lån på henholdsvis 160 000 DEM og 68 000 DEM som led i Eigenkapitalhilfeprogramm, der er en støtteordning, som Kommissionen har godkendt ⁽¹⁵⁾. Da Kommissionen ikke rådede over tilstrækkelige oplysninger til at konstatere, om disse lån virkelig var omfattet af ovennævnte støtteordning, anmodede den om yderligere oplysninger.

- (54) Ifølge ordningen kan der ydes lån til enkeltpersoner til etablering eller udvidelse af erhvervsvirksomhed. Hvis der er tale om en kriseram virksomhed, skal betingelserne i rammebestemmelserne fra 1994 været opfyldt ⁽¹⁶⁾.

- (55) Lånene fra Eigenkapitalhilfeprogramm blev ydet i 1998 til to privatpersoner, som dermed kunne erhverve interesser som led i et management buy-out. Da virksomheden allerede befandt sig i vanskeligheder på det tidspunkt, hvor støtten blev ydet, skal ovennævnte rammebestemmelser være opfyldt. Disse betingelser er opfyldt, hvilket fremgår af beskrivelsen nedenfor. De øvrige betingelser i Eigenkapitalhilfeprogramm er ligeledes opfyldt. Lånene er derfor omfattet af den støtteordning, der dannede grundlag for bevillingen, og udgør derfor eksisterende støtte, der ikke skal vurderes igen i forbindelse med den foreliggende procedure. Ved beregningen af støttens proportionalitet vil der dog blive taget hensyn hertil.

5.2.2. Lån fra Beteiligungsfonds Ost

- (56) Fra Beteiligungsfonds Ost, som er en støtteordning, der er godkendt af Kommissionen ⁽¹⁷⁾, tildelte Kreditanstalt für Wiederaufbau et lån på 900 000 DEM. Da Kommissionen ikke rådede over tilstrækkelige oplysninger til at fastslå, om lånet i realiteten var omfattet af ovennævnte ordning, anmodede den om supplerende oplysninger.
- (57) Ifølge ovennævnte ordning kan der ydes lån til styrkelse af virksomheders egenkapitalgrundlag i de nye delstater. Da der er tale om en kriseram virksomhed, skal rammebestemmelserne fra 1994 være opfyldt.

- (58) Lånet blev i december 1997 ydet til en aktionær i virksomheden. Et beløb på 315 000 DEM blev anvendt til erhvervelse af yderligere aktier, og de resterende 585 000 DEM blev tilført virksomheden som kapitalindskud.

- (59) Da virksomheden var i vanskeligheder på det tidspunkt, hvor støtten blev tildelt, skal betingelserne i rammebestemmelserne fra 1994 være opfyldt. Betingelserne var, således som nedenfor nævnt, opfyldt. Lånet var derfor omfattet af den ordning, der dannede grundlag for

⁽¹⁵⁾ N 519/95, SG(95) D/11491 af 14.9.1995.

⁽¹⁶⁾ Se fodnote 14.

⁽¹⁷⁾ N 646/A/95, SG(95) D/12827 af 18.10.1995.

tildelingen. Der er således tale om en eksisterende støtte, der ikke på ny skal vurderes i forbindelse med denne procedure. Der vil dog blive taget hensyn hertil ved beregningen af støttens proportionalitet.

5.2.3. Investeringstilskud

- (60) Virksomheden fik tildelt investeringstilskud på 557 000 DEM på grundlag af den 26. rammeplan som led i Gemeinschaftsaufgabe til forbedring af de regionale økonomiske strukturer, en ordning, der er godkendt af Kommissionen ⁽¹⁸⁾. Disse tilskud er i overensstemmelse med betingelserne i ordningen og falder således ind under deres anvendelsesområde. Der er også her tale om eksisterende støtte, der ikke skal vurderes igen. Der vil dog blive taget hensyn til denne støtte ved beregningen af støttens proportionalitet.

5.2.4. Sempel kaution på 80 % fra Thüringer Aufbaubank

- (61) Thüringer Aufbaubank har på grund af en støtteordning ⁽¹⁹⁾, der er godkendt af Kommissionen, stillet en simpel kaution på 80 % til rådighed for en aval på 4 mio. DEM. I henhold til den pågældende ordning skal kautioner til fordel for en kriseramte virksomhed opfylde betingelserne i rammebestemmelserne fra 1994. Disse betingelser er som nævnt nedenfor opfyldt. Da ordningens øvrige betingelser også er opfyldt, er kautionen omfattet af ovennævnte ordning, på hvis grundlag den tilsyneladende er ydet. Der er derfor tale om en eksisterende støtte, som ikke skal undersøges på ny. Ved undersøgelsen af støttens proportionalitet vil der dog også blive taget hensyn til denne foranstaltning.

5.2.5. Lån fra Thüringer Konsolidierungsfonds

- (62) I april 1998 blev der ydet virksomheden to lån på henholdsvis 1 615 000 DEM brutto (1 575 000 DEM netto) og 351 000 DEM fra Thüringer Konsolidierungsfonds, som er en støtteordning for kriseramte virksomheder, der er godkendt af Kommissionen ⁽²⁰⁾.

⁽¹⁸⁾ 26. rammeplan i Gemeinschaftsaufgabe til forbedring af de regionale økonomiske strukturer. Foranstaltninger på grundlag af denne lov betragtes som regional investeringsstøtte i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 1, og godkendtes af Kommissionen på grundlag af undtagelsen i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra a) (N 123/97, SG(97) D/7104 af 18.8.1997).

⁽¹⁹⁾ Thüringer Aufbaubanks rammebestemmelser for kaution (N 117/96, SG(96) D/11 696 af 27.12.1996).

⁽²⁰⁾ Thüringer Konsolidierungsfonds for kriseramte virksomheder (NN 74/95, SG(96) D/1946 af 6.2.1996).

- (63) Denne støtteordning omhandler foranstaltninger til omstrukturering af kriseramte virksomheder. Betingelserne i denne ordning er identiske med betingelserne i rammebestemmelserne fra 1994. Kommissionen er i tvivl om, hvorvidt betingelserne var opfyldt, og indledte derfor den formelle undersøgelsesprocedure.

- (64) Det første lån fra Konsolidierungsfonds beløber sig til 1 615 000 DEM brutto svarende til et nettobeløb på 1 575 000 DEM. 40 000 DEM blev sat til side til behandlingsgebyr. 578 000 DEM blev afsat til tilrådhedsstilling af likviditet og 997 000 DEM til investeringer i maskiner og udstyr.

- (65) Det andet lån fra Konsolidierungsfonds beløber sig til 315 000 DEM. Virksomheden stiller dette beløb til rådighed for to personer i forbindelse med erhvervelse af interesser som led i et management-buy-out. Denne transaktion indgår i en finansiel omstrukturering af virksomheden og har til formål at styrke virksomhedens kapitalgrundlag.

- (66) For at de to lån kan være omfattet af den ordning, på grundlag af hvilken de tilsyneladende er ydet, skal de opfylde betingelserne i rammebestemmelserne fra 1994.

5.3. Overensstemmelse med rammebestemmelserne fra 1994

- (67) Da støtten, således som det fremgår af de foreliggende oplysninger, blev ydet inden 30. april 2000, kan rammebestemmelserne fra 1994 ⁽²¹⁾ ⁽²²⁾ anvendes.

Genetablering af rentabilitet på lang sigt

- (68) Forudsætning for tildeling af omstrukturingsstøtte er en realistisk, sammenhængende og omfattende plan for genetablering af virksomhedens rentabilitet på længere sigt inden for en rimelig tidsplan og under hensyntagen til realistiske forudsætninger.

⁽²¹⁾ Se fodnote 14.

⁽²²⁾ I punkt 7.5 i fællesskabsrammebestemmelser for statsstøtte til rening og omstrukturering af kriseramte virksomheder fra 1999 står der, at Kommissionen vil undersøge, om retnings- og omstrukturingsstøtte, der er ydet uden dens godkendelse på grundlag af de rammebestemmelser, der var gældende på det tidspunkt, hvor støtten blev ydet (EFT C 288 af 9.10.1999), er forenelig med fællesmarkedet.

(69) Tyskland fremlagde to omstrukturingsplaner, en fra maj 1997 og en anden fra marts 1998. Som beskrevet i punkt 2.3.1 udgjorde begge planer tilsammen en sammenhængende omstrukturingsplan, der kunne genskabe virksomhedens rentabilitet. Ifølge planen skulle omstruktureringen strække sig over to år, hvilket var et rimeligt tidsrum.

(70) Denne vurdering bekræftes af de seneste finansielle oplysninger:

(DEM)

	1998	1999	2000 (*)
Omsætning	26 664 000	29 974 000	29 467 000
Overskud	331 000	1 444 000	269 000

(*) Foreløbig.

(71) Den kraftige stigning i overskuddene i 1999 skyldes først og fremmest usædvanlige indtægter. En undersøgelse af de tyske oplysninger viser ganske vist, at SHB har kunnet reducere sine tab væsentligt og har kunnet løse opståede problemer. Tallene viser en varig positiv udvikling. Den foreløbige omsætning for 2000 når næsten op på den omsætning på 30 040 000 DEM, der var sat som mål i omstrukturingsplanen.

(72) På grundlag af denne udvikling samt de kvalitative aspekter i omstruktureringen konkluderer Kommissionen, at betingelserne for genetablering af rentabilitet er opfyldt.

Hindring af urimelig konkurrencefordrejning

(73) Ved en omstrukturering skal man sikre, at eventuelle uheldige virkninger for konkurrenter udlignes. Ellers ville den støtte, der ydes til omstrukturering, være i strid med fællesmarkedet og i så fald ikke kunne ydes i overensstemmelse med artikel 87, stk. 3.

(74) Hvis en objektiv vurdering af udbuds- og efterspørgsels-situationen viser, at der er strukturel overkapacitet på det relevante marked inden for EU, hvor støttemodtager opererer, skal omstrukturingsplanen omfatte et bidrag til omstrukturering inden for den pågældende sektor i form af en definitiv reducere eller nedlukning af kapacitet, som står i forhold til støtten.

(75) Ved vurderingen af følgerne af opretholdelse af SHB på markedet og virkningerne for konkurrenterne skal der

tages hensyn til virksomhedens produktion, det forhold, at der ydes støtte inden for et støtteberettiget område i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra a), samt det forhold, at den begunstigede virksomhed har status som SMV.

(76) Ifølge Kommissionens oplysninger er der ikke overkapacitet på nichemarkedet for specialkraner, hvor SHB er aktiv. SHB udvider endvidere ikke sin kapacitet.

(77) Ifølge de tyske oplysninger udgør virksomhedens andel af den samlede produktion af specialkraner 2 % på det europæiske marked.

(78) Da SHB har hovedsæde i et støtteberettiget område i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra a), og da virksomheden har en begrænset produktion, konkluderer Kommissionen, at der hverken er tale om urimelig konkurrencefordrejning eller skadelige virkninger for konkurrenterne.

Støtten set i forhold til omkostninger og fordele ved omstruktureringer

(79) Støttens størrelse og intensitet skal være begrænset til det strengt nødvendige minimum og stå i forhold til de forventede fordele. Investorerne skal derfor selv yde et bidrag af egne midler til omstrukturingsplanen. Støtten skal endvidere ydes på en sådan måde, at virksomheden ikke får rådighed over overskydende likviditet, som kan resultere i en aggressiv markedsfordrejende adfærd, der ikke har forbindelse med omstruktureringen.

(80) Omkostningerne ved omstruktureringen af SHB beløber sig i alt til 7 827 000 DEM.

(81) Investorerne yder et direkte bidrag på 216 000 DEM hertil. Dette beløb kan betragtes som et bidrag fra private investorer.

(82) Ifølge de tyske myndigheder skal de lån, der ydes som led i egenkapitalhjælpeprogrammet, betragtes som bidrag fra en privat investor. Det skal dog understreges, at lånene refinansieres af en offentlig bank (Deutsche Ausgleichsbank) på grundlag af en godkendt støtteordning, selv om de stilles til rådighed af en privat bank. Ifølge ordningen ydes der lån til lave rentesatser til privatpersoners overtagelse af kapitalinteresser. Støtten ydes i form af rentetilskud.

- (83) Ifølge rammebestemmelserne fra 1994 forventes det principielt, at støttemodtagerne yder et betydeligt bidrag til omstrukturingsplanen, enten af egne midler eller af udefrakommende midler.
- (84) Begge lån på henholdsvis 160 000 DEM og 68 000 DEM blev ydet i januar 1998 i en periode på 20 år. Lånene skal tilbagebetales mellem 2008 og 2017 i lige store rater. Lånerentesatsen er 7 %. En del af renterne betales ganske vist af Deutsche Ausgleichsbank med midler fra ERP-Sondervedtøgen. Hermed nedbringes investorernes rentesats som følger: 0 % i 1998 og 1999, 3 % i 2000, 4 % i 2001 og 5 % fra 2002-2017. Risikoen overtages af Privatbank.
- (85) Da der ydes statstilskud til rentesatsen, er der ikke tale om markedsvilkår. Referencerentesatsen på tidspunktet for lånets tildeling var 5,94 %. Da der var tale om en kriserammet virksomhed, må det antages, at der ikke ville være nogen bank, der ville yde tilsvarende lån på markedsvilkår til denne rentesats, men ville tage en højere rente på grund af den forøgede risiko. Den rentesats, hvortil lånet er ydet investorerne, ligger derfor langt under den rentesats, som investorer skulle betale for lånet, hvis der var tale om normale markedsvilkår. Kommissionen mener derfor, at begge lån ikke kan betragtes som udefrakommende finansiering og derfor ikke skal tages i betragtning ved beregningen af den private investors bidrag.
- (86) Tyskland finder desuden, at lånet på 900 000 DEM fra Beteiligungs fonds Ost, der er en godkendt støtteordning, skal betragtes som den private investors bidrag. Lånet er indrømmet af en privat bank, men refinansieres af Kreditanstalt für Wiederaufbau, der er en offentlig bank. Det blev stillet til rådighed i december 1997 i en periode på ti år til en rentesats på 6,65 %. Det skal tilbagebetales i 2007 i én rate. Ifølge kontrakten hæfter den private bank for 50 % af lånet, dvs. 450 000 DEM. Låntager skal stille følgende sikkerhed: en personlig kaution, overdragelse af hans rettigheder som medindehaver og deponering af 450 000 DEM i en privat bank.
- (87) Der er stillet sikkerhed for den del af lånet, som den private bank hæfter for, i form af et beløb på 450 000 DEM, der er deponeret i banken. Referencerentesatsen udgjorde 5,54 % på tidspunktet for lånets tildeling, så lånet er ydet til en rentesats, der ligger over referencerentesatsen. Selv om der er tale om en kriserammet virksomhed, kan der ses bort fra risikotillæg, da den private bank ikke bærer nogen yderligere risiko på grund af den stillede sikkerhed. Denne del af lånet på 450 000 DEM kan derfor betragtes som værende finansieret på normale markedsvilkår, og der skal derfor tages hensyn her til ved beregningen af den private investors bidrag.
- (88) Virksomheden fik af en privat bank stillet en aval på 4 mio. DEM til rådighed. 80 % af denne aval dækkes af en garanti fra staten. Banken bærer risikoen for de resterende 20 %. Virksomheden tilbyder efterstillet ejerpant på 4 mio. DEM som sikkerhed for avalen. De 20 % af avalrammen, som der ikke er givet nogen garanti for, dvs. 800 000 DEM, kan derfor betragtes som finansieret på normale markedsvilkår og skal indgå i beregningen af den private investors bidrag.
- (89) Den private investors bidrag andrager derfor i alt 1 466 000 DEM svarende til 18,7 % af de samlede omstrukturingsomkostninger på 7 827 000 DEM. Under henvisning til virksomhedens status som SMV og de finansielle problemer, der er for SMV i al almindelighed, kan investors bidrag til omstrukturen betragtes som betydeligt, jf. rammebestemmelserne fra 1994.
- Fuldstændig gennemførelse af omstrukturingsplanen
- (90) Kommissionen fastslår, at omstrukturingsplanen skal gennemføres fuldstændigt. Den opfordrer Tyskland til at forelægge årlige rapporter om gennemførelsen i hele omstrukturingsperioden.
- 6. KONKLUSION**
- (91) Kommissionen fastslår, at Forbundsrepublikken Tyskland i strid med artikel 88, stk. 3, i EF-traktaten har gennemført støtteforanstaltninger til et beløb af 1 966 000 DEM. Selv om disse foranstaltninger er ulovlige, opfylder de alligevel kriterierne i rammebestemmelserne fra 1994, og de er derfor forenelige med fællesmarkedet på grundlag af artikel 87, stk. 3, litra c), i EF-traktaten —

HAR VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Tysklands statsstøtte til Saalfelder Hebezeugbau GmbH på 1 966 000 DEM er forenelig med fællesmarkedet i medfør af EF-traktatens artikel 87, stk. 1.

Artikel 2

Bruxelles, den 18. juli 2001.

Tyskland opfordres til indtil udgangen af 2001 at forelægge
årsrapporter for perioden 1998-2000.

På Kommissionens vegne

Mario MONTI

*Medlem af Kommissionen**Artikel 3*

Denne beslutning er rettet til Forbundsrepublikken Tyskland.

KOMMISSIONENS BESLUTNING**af 20. december 2001****om den spanske stats støtteordning fra 1993 for nyoprettede virksomheder i Vizcaya (Spanien)***(meddelt under nummer K(2001) 4478)***(Kun den spanske udgave er autentisk)****(EØS-relevant tekst)***(2003/86/EF)*

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til aftalen om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i henhold til ovennævnte artikel ⁽¹⁾, og under hensyn til disse bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

1. SAGSFORLØB

(1) Efter at en række organisationer i den tilstødende selvstyrende region La Rioja havde indgivet klage over de presserende midlertidige skatteforanstaltninger, de regionale myndigheder (diputaciones forales) i de tre baskiske provinser vedtog i 1993, blev Kommissionen opmærksom på, at nyoprettede virksomheder i Vizcaya modtog skattemæssig støtte i form af fritagelse for selskabsbeskatningen. Desuden modtog Kommissionen en anden klage fra en konkurrent over den fritagelse for selskabs-skatte i en periode på ti år (skatteforanstaltning svarende til den i Vizcaya), som var indrømmet virksomheden Depósitos Tubos Reunidos Lentz TR Lentz, SA (heretter »Detursa«) i Lantarón i provinsen Álava.

(2) Ved brev af 28. november 2000, SG(2000) D/108806 underrettede Kommissionen de spanske myndigheder om, at den ville indlede proceduren efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2, over for denne støtte.

(3) Ved brev af 14. december 2000, registreret den 19. december 2000, fra Spaniens Faste Repræsentation

anmodede de spanske myndigheder om en forlængelse af fristen for at fremsætte bemærkninger. Ved brev af 5. februar 2001, registreret den 8. februar 2001, fra Spaniens Faste Repræsentation fremsatte de spanske myndigheder deres bemærkninger (formuleret af Diputación Foral de Vizcaya) som led i proceduren.

(4) Kommissionens beslutning om at indlede proceduren blev offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* ⁽²⁾. Kommissionen opfordrede heri interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger til støtten senest en måned efter offentliggørelsen.

(5) Kommissionen modtog bemærkninger fra lokalregeringen i La Rioja den 1. marts 2001, fra den baskiske arbejdsgiverforening, Confederación Empresarial Vasca — Euskal Entrepresarien Konfederakuntza (herefter »Confebask«) den 2. marts 2001, fra fagforeningen Unión General de Trabajadores de la Rioja, den 2. marts 2001 og fra regionalmyndighederne (Juntas Generales) i Vizcaya den 5. marts 2001. Ved brev D/52703 af 2. juli 2001 sendte Kommissionen disse bemærkninger til de spanske myndigheder og gav dem mulighed for at kommentere dem. Ved brev af 26. juli 2001 fra Spaniens Faste Repræsentation anmodede de spanske myndigheder om en forlængelse af fristen for at fremsætte bemærkninger. Ved brev af 17. september 2001 fra Spaniens Faste Repræsentation fremsatte de spanske myndigheder deres kommentarer (formuleret af Diputación Foral de Vizcaya) til tredjemands bemærkninger som led i proceduren.

2. DETALJERET BESKRIVELSE AF STØTTEN

(6) Kommissionen bemærker, at denne støtteordning blev indført ved artikel 14 i regionallov (Norma Foral) nr. 5

⁽¹⁾ EFT C 37 af 3.2.2001, s. 38.

⁽²⁾ Se fodnote 1.

af 24. juni 1993 om presserende skatteforanstaltninger til styrkelse af investeringer og de økonomiske aktiviteter (3). Denne artikel har følgende ordlyd (4):

»1. Virksomheder, som er oprettet i perioden mellem denne lovs ikrafttræden og den 31. december 1994, fritages for selskabsbeskatning i en periode på ti skatteår efter deres oprettelse, inklusive oprettelsesåret, hvis de opfylder nedenstående betingelser.

2. For at opnå fritagelse i henhold til denne artikel kræves følgende:

a) Virksomhederne skal have indskudt en startkapital på mindst 20 mio. ESP, som er udbetalt fuldt ud.

[...]

f) De skal foretage investeringer på mindst 80 mio. ESP i perioden mellem virksomhedens oprettelse og den 31. december 1995. Alle investeringerne skal foretages i aktiver, der vedrører driften, og aktiverne må ikke udlejes eller overdrages til tredjemand.

g) Der skal oprettes mindst ti arbejdspladser i de første seks måneder efter starten, og det årlige gennemsnit af arbejdsstyrken må ikke være lavere end dette antal i fritagelsesperioden.

[...]

i) De skal have udarbejdet en forretningsplan, der omfatter en periode på mindst fem år. [...].

[...]

6. Denne artikel er uforenelig med alle andre former for skattelettelse.

7. Der indsendes en ansøgning til den regionale skatteforvaltning i [...] om at få den midlertidige fritagelse. Når skattevæsenet har sikret sig, at ansøgeren opfylder de primære krav, meddeler de vedkommende, at ansøgningen er foreløbigt godkendt, denne godkendelse skal stadfæstes af de regionale myndigheder (Consejo de Diputados).«

(7) Kommissionen bemærker, at i henhold til præamblen til den nævnte regionallov er formålet med den pågældende støtte at styrke de økonomiske aktiviteter gennem incitamenter til nye initiativer og investeringer.

(8) Kommissionen bemærker endvidere, at udgangspunktet for denne lempelse af virksomhedsbeskatningen er det positive resultat af virksomhedens økonomiske aktiviteter inden kompensationen for negative resultater i de foregående regnskabsår. I dette tilfælde er støttemodtagerne virksomheder, som er startet efter de nævnte regionalloves ikrafttræden, og som har investeret mindst 80 mio. ESP (480 810 EUR) i materielle anlægsaktiver og skabt mindst ti arbejdspladser. Desuden bemærker Kommissionen, at støttemodtagerne skal have udarbejdet en forretningsplan, der omfatter mindst fem år og indskudt en startkapital på mindst 20 mio. ESP (120 202 EUR).

(9) Kommissionen understreger, at støtte består i en fritagelse for selskabsbeskatning i en periode på ti skatteår efter virksomhedernes oprettelse, inklusive oprettelsesåret.

(10) Kommissionen konstaterer, at skattelettelsen ikke er rettet mod virksomheder, der beskæftiger sig med bestemte aktiviteter, eller som tilhører bestemte sektorer, men at støtten kan gives til en hvilken som helst aktivitet eller sektor. Den er heller ikke beregnet for bestemte kategorier af virksomheder, f.eks. små og mellemstore, da alle virksomheder kan få den, hvis de opfylder de nævnte betingelser.

(11) Hvad angår kumulering med anden støtte, bemærker Kommissionen, at det tydeligt fremgår, at denne skattelettelse ikke kan kumuleres med andre lempelser, der kan indrømmes for minimumsinvesteringer eller oprettelse af et vist antal arbejdspladser. Man kan imidlertid ikke udelukke, at denne støtte kan kumuleres med andre former for skattelettelse, f.eks. tilskud, rentetilskud, garantier, overtagelse af andele m.m., der indrømmes for de samme investeringer. Man kan heller ikke udelukke, at den kan kumuleres med andre former for skattelettelse, der er udløst af anden årsag, dvs. med andre beveggrunde for at yde støtte. Det ville f.eks. være tilfældet med skattelettelse i form af skattnedslag (5).

(12) I sin beslutning om at indlede proceduren mindede Kommissionen om, at anvendelsen af EU-reglerne for statsstøtte ikke berører den skattemæssige karakter af de foreliggende foranstaltninger, eftersom traktatens artikel 87 gælder støtteforanstaltninger »under enhver tænkelig form«. Ikke desto mindre understregede Kommissionen på daværende tidspunkt, at de pågældende foranstaltninger for at kunne betragtes som statsstøtte skal opfylde

(3) Vizcayas officielle tidende (Boletín Oficial de Bizkaia) nr. 154 af 7.7.1993.

(4) Kun de passager, der er nødvendige for at vurdere støtten, er citeret.

(5) Se Kommissionens beslutning 1999/718/EF af 24. februar 1999 om den spanske stats støtte til Daewoo Electronics Manufacturing España SA (Demesa) (EFT L 292 af 13.11.1999, s. 1).

- alle de fire kriterier, der er opstillet i artikel 87, og som gennemgås nedenfor.
- (13) Den bemærkede dengang for det første, at fritagelsen for selskabsskatten skulle give modtagerne en fordel, som mindskede de byrder, der normalt tyngede deres budget.
- (14) For det andet fandt Kommissionen, at fradraget indebar et tab af skatteprovenu og derfor svarede til brug af offentlige midler i form af udgifter.
- (15) For det tredje mente Kommissionen, at fritagelsen for selskabsskatten påvirkede konkurrencevilkårene og samhandelen mellem medlemsstaterne. Eftersom modtagerne udøver økonomiske aktiviteter, der kan være genstand for kommerciel samhandel mellem medlemsstaterne, styrker støtten faktisk deres position i forhold til andre konkurrerende virksomheder i denne samhandel. Det står dermed klart, at støtten påvirker samhandelen. Endvidere forbedres virksomhedernes rentabilitet, idet deres nettoresultat forbedres (fortjeneste efter skat). De er således bedre i stand til at konkurrere med virksomheder, der ikke har adgang til støtte.
- (16) Endelig fandt Kommissionen, at fritagelsen for selskabsskatten var specifik eller selektiv, da den favoriserede bestemte virksomheder. Betingelserne for tildeling af støtten udelukker eksplicit virksomheder, der er oprettet inden den nævnte regionallovs ikrafttrædelsesdato (dvs. i midten af 1993), virksomheder, der opretter mindre end ti arbejdspladser, virksomheder, hvis investeringer ikke beløber sig til 80 mio. ESP (480 810 EUR), og dem, der har en startkapital på under 20 mio. ESP (120 202 EUR). Endvidere fandt Kommissionen, at denne skattelettelse ikke var begrundet i systemets karakter eller forvaltning.
- (17) Det kan konkluderes, at Kommissionen på daværende tidspunkt fandt, at fritagelsen for selskabsskatten udgjorde statsstøtte i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 1, idet den gav en konkurrencemæssig fordel, blev ydet af en medlemsstat ved hjælp af statsmidler, påvirkede samhandelen mellem medlemsstaterne og fordrede konkurrencen til fordel for bestemte virksomheder.
- (18) Eftersom skattelettelserne ikke er underlagt kravet om ikke at måtte overstige det maksimumsbeløb, der er fastsat i de minimis-reglerne ⁽⁶⁾, fandt Kommissionen på daværende tidspunkt, at støtten ikke kunne betragtes som de minimis-støtte ⁽⁷⁾.
- (19) Kommissionen gjorde opmærksom på, at statsstøtte, der ikke er omfattet af de minimis-reglen, skal anmeldes på forhånd, som det fremgår af EF-traktatens artikel 88, stk. 3. De spanske myndigheder overholdt imidlertid ikke denne forpligtelse. Derfor fandt Kommissionen foreløbig, at støtten måtte betragtes som ulovlig.
- (20) Kommissionen påpegede desuden, at selv om støtten blev givet på betingelse af, at der blev foretaget en mindsteinvestering eller oprettet et vist antal arbejdspladser, garanterede de pågældende skatteordninger ikke, at retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte blev overholdt. Derfor fandt Kommissionen på daværende tidspunkt, at støtten ikke havde karakter af investerings- eller beskæftigelsesstøtte.
- (21) Tværtimod fandt Kommissionen, at støtten havde karakter af driftsstøtte, idet dens formål var at fritage en virksomhed for omkostninger i forbindelse med dens normale aktiviteter eller løbende drift.
- (22) Kommissionen mindede om, at driftsstøtte med regionalt sigte i princippet er forbudt. Den kan dog i exceptionelle tilfælde accepteres i områder, der opfylder visse betingelser. Det er imidlertid ikke tilfældet for denne støttes vedkommende. Derfor fandt Kommissionen på daværende tidspunkt, at det var tvivlsomt, om skattelettelserne var forenelige med retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte.
- (23) Nedsættelsen af beskatningsgrundlaget, der ikke er begrænset til bestemte sektorer, kan gives til virksomheder, der er omfattet af sektorale fællesskabsbestemmelser. Derfor stillede Kommissionen spørgsmålstejn ved, om støtten var forenelig, når modtageren tilhørte en sektor, der var underlagt særlige fællesskabsbestemmelser.

⁽⁶⁾ Se punkt 3.2 i Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til små og mellemstore virksomheder (EFT C 213 af 19.8.1992, s. 2), Kommissionens meddelelse om de minimis-støtteordninger (EFT C 68 af 6.3.1996, s. 9) eller Kommissionens forordning (EF) nr. 69/2001 af 12. januar 2001 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på de minimis-støtte (EFT L 10 af 13.1.2001, s. 30).

⁽⁷⁾ Se punkt 3.2 i Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til små og mellemstore virksomheder, (jf. fodnote 6) og Kommissionens meddelelse om de minimis-reglen, (jf. fodnote 6).

(24) Endvidere stillede Kommissionen på daværende tidspunkt spørgsmålstegn ved, om støtten var forenelig med fællesmarkedet i medfør af undtagelserne i EF-traktatens artikel 87, stk. 2 og 3. Støtten kan ikke betragtes som støtte af social karakter i henhold til artikel 87, stk. 2, litra a), dens formål er ikke at råde bod på skader, der er forårsaget af naturkatastrofer eller af andre usædvanlige begivenheder i henhold til artikel 87, stk. 2, litra b), og den er ikke omfattet af artikel 87, stk. 2, litra c), der omhandler visse af Forbundsrepublikken Tysklands områder. Hvad angår de øvrige undtagelser i artikel 87, stk. 3, ud over litra a) og c), fandt Kommissionen, at der ikke var tale om støtte, der kunne fremme virkeliggørelsen af et vigtigt projekt af fælleseuropæisk interesse eller afhjælpe en alvorlig forstyrrelse af en medlemsstats økonomi, jf. artikel 87, stk. 3, litra b). Støtten kan ikke falde ind under artikel 87, stk. 3, litra c), der handler om støtte til »fremme af udviklingen af visse erhvervsgrøner«, da det ikke er specificeret, hvilke aktiviteter støttemodtagerne skal udføre. Endelig er der heller ikke tale om støtte til fremme af kulturen og bevarelse af kulturarven, som omhandlet i artikel 87, stk. 3, litra d).

(25) Ud over opfordringen til at fremsætte bemærkninger som led i proceduren efter traktatens artikel 88, stk. 2, bad Kommissionen de spanske myndigheder om at skaffe alle de oplysninger, der var nødvendige for at vurdere støtten i form af en fritagelse for selskabsbeskatningen for nyoprettede virksomheder i Vizcaya.

3. DE SPANSKE MYNDIGHEDERS BEMÆRKNINGER

(26) Ved brev af 5. februar 2001 fra Spaniens Faste Repræsentation fremsatte de spanske myndigheder deres bemærkninger (formuleret af Diputación Foral de Vizcaya). De spanske myndigheder finder derfor, at beslutningen om at indlede proceduren efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2, over for fritagelsen fra selskabsskatten er uden retsvirkning, fordi den tog udgangspunkt i en fejlagtig klassificering af regionallov nr. 18/1993 som ny støtte i stedet for allerede eksisterende og dermed blev vedtaget i strid med den procedure, der er fastlagt i traktaten herfor.

(27) For det første understreger de spanske myndigheder, at skatteforanstaltningen ikke udgjorde støtte på ikrafttrædelsestidspunktet. Til underbygning af denne påstand fremfører de, at Kommissionen i flere år har kendt til den pågældende regionallov, idet den ved brev af 25. maj 1994 underrettede Spaniens Faste Repræsentation om indholdet af en klage over denne lov. De hævder, at

det tydeligt fremgår af dette brev, at Kommissionen absolut ikke betragtede denne foranstaltning som statsstøtte og heller ikke mente, at man burde indlede proceduren efter traktatens artikel 93, stk. 2 (nu artikel 88, stk. 2). Ved brev af 30. september 1994 til Spaniens Faste Repræsentation underrettede de spanske myndigheder Kommissionen om, at de foreliggende skatteforanstaltninger efter deres opfattelse ikke udgjorde statsstøtte, der er forbudt i henhold til traktatens artikel 92, fordi der var tale om generelle foranstaltninger. Ved brev af 19. januar 1996 til Spaniens Faste Repræsentation udbad Kommissionen sig detaljerede oplysninger om, hvem foranstaltningerne eventuelt kunne gavne. Senere gentog órgano de coordinación fiscal (det fiskale koordineringsorgan) ⁽⁸⁾ i brev af 6. februar 1996 over for Kommissionen, at »de baskiske skatteforanstaltninger har generel karakter og udgør ikke statsstøtte«. De spanske myndigheder oplyser endvidere, at hvis Kommissionen havde næret den mindste mistanke om, at den pågældende regionallov udgjorde statsstøtte i henhold til traktatens artikel 87, ville den have været nødsaget til straks at indlede proceduren efter traktatens artikel 88, stk. 2 (i overensstemmelse med Domstolens retspraksis ⁽⁹⁾).

(28) For det andet mener de spanske myndigheder, at når Kommissionen i november 2000 betegnede regionallov nr. 18/1993 som statsstøtte, skyldes det en ændring af EU's holdning til statsstøttepolitikken (hvilket også fremgår af beslutningen om at indlede procedure med udgangspunkt i meddelelsen). Da Rådet den 1. december 1997 vedtog en resolution om en adfærdskodeks for erhvervsbeskatning ⁽¹⁰⁾ (herefter »skattekodeksen«), vedgik det, at der senere kunne blive tale om en ændring af de kriterier, Kommissionen anvender ved undersøgelsen af gældende skatteordninger — og ikke blot de eksisterende — i forbindelse med anvendelsen af fællesskabsreglerne for statsstøtte. I sin første årlige rapport om gennemførelsen af adfærdskodeksen for erhvervsbeskatning og statsstøtte af skattemæssig karakter ⁽¹¹⁾ erkender Kommissionen udtrykkeligt, at målet med dens aktion er

⁽⁸⁾ Som dokumentation for dette brevs eksistens vedlagde de regionale myndigheder i Vizcaya ved fremsendelse af deres bemærkninger en kopi af et dokument med det baskiske skattevæsens brevhoved og ikke med det fiskale koordineringsorgans. Dokumentet var desuden hverken dateret eller stemplet. Dette dokument blev aldrig registreret af Kommissionen.

⁽⁹⁾ Præmis 12 i Domstolens dom af 20. marts 1984 i sag C-84/82, Tyskland mod Kommissionen, Sml. 1984, s. 1451.

⁽¹⁰⁾ Bilag 1 til konklusionerne fra Økofin-Rådets møde den 1. december 1997 (EFT C 2 af 6.1.1998, s. 1).

⁽¹¹⁾ Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet, KOM(1998) 595 endelig udg. af 25. november 1998.

at »afklare anvendelsen af statsstøttereglerne på foranstaltninger vedrørende direkte erhvervsbeskatning«⁽¹²⁾. Senere vedtog Kommissionen sin meddelelse om anvendelsen af statsstøttereglerne på foranstaltninger vedrørende direkte beskatning af virksomhederne⁽¹³⁾. I henhold til beslutningen om at indlede proceduren undersøger Kommissionen ordningerne for skattemæssig støtte, herunder regionallov nr. 18/1993, på grundlag af de retningslinjer, der er opstillet i meddelelsens punkt 37. Desuden hedder det i meddelelsens punkt 36: »I henhold til artikel 93, stk. 1, foretager Kommissionen sammen med medlemsstaterne en løbende undersøgelse af de støtteordninger, som findes i disse stater«. Det fremgår af meddelelsen, at alle de gældende støtteordninger i medlemsstaterne og i det mindste alle ordninger, som er iværksat inden datoen for meddelelsen, kun kan undersøges af Kommissionen efter proceduren i traktatens artikel 88, stk. 1 (løbende undersøgelse), hvilket i øvrigt udelukker, at man betragter »støtten« som ulovlig. Det drejer sig altså om de skatteforanstaltninger, der blev anvendt i medlemsstaterne — deraf udtrykket »gældende« — og som indtil dette tidspunkt (december 1997) ikke var blevet betragtet som statsstøtte.

(29) For det tredje fremfører de spanske myndigheder, at regionallov nr. 18/1993 aldrig blev ændret. Dermed opfylder den betingelsen om, at en foranstaltning ikke må ændres, hvis den skal betragtes som eksisterende støtte, jf. Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93⁽¹⁴⁾.

(30) De spanske myndigheder mener altså, at selv om regionallov nr. 18/1993 ifølge Kommissionen skal kategoriseres som statsstøtte, er der tale om en eksisterende støtteordning. Følgende er påvist: at Kommissionen senest i 1994 havde kendskab til anvendelsen af regionallov nr. 18/1993, og at den ikke betragtede den som statsstøtte, at der er sket en ændring af statsstøttepolitikken med hensyn til gældende skatteforanstaltninger i medlemsstaterne, og at denne regionallov ikke er ændret, siden den trådte i kraft. Traktatens artikel 88, stk. 1, fastslår klart, hvilken procedure der skal følges i forbindelse med eksisterende støtte, nemlig løbende undersøgelser sammen med medlemsstaterne og ikke proceduren i samme artikels stk. 2. I forordningen er det ligeledes fastslået, hvilken procedure der skal følges i forbindelse med eksisterende støtteordninger, nemlig samarbejde i henhold til traktatens artikel 93, stk. 1 (nu artikel 88, stk. 1) og forslag om passende foranstaltninger. Derfor bør Kommissionen ophæve sin beslutning om at indlede proceduren, og hvis den efter en foreløbig undersøgelse finder, at

regionalloven udgør statsstøtte i henhold til traktatens artikel 87, bør den foreslå den pågældende medlemsstat sådanne foranstaltninger, som fællesmarkedets funktion eller gradvise udvikling kræver.

(31) Hvad angår karakteren af de pågældende foranstaltninger, mener de spanske myndigheder, at da foranstaltningerne ikke opfylder kravet om selektivitet i artikel 87, stk. 1, kan de ikke betragtes som statsstøtte. De er ikke selektive, især fordi de gælder uafhængigt af, hvilken økonomisk sektor virksomhederne er aktive i, og da deres formål er at styrke den samlede økonomi, mangler de den selektive karakter, som Kommissionen tillægger dem, idet de objektive og ikke-diskriminerende anvendelseskriterier betyder, at de virksomheder, der opfylder kriterierne, ikke er »visse virksomheder«, som det hedder i traktatens artikel 87. Til underbygning for deres konklusion peger de spanske myndigheder især på, at da de pågældende foranstaltninger, som betegnelsen antyder, har til formål at styrke de økonomiske aktiviteter, medvirker de kun til at opfylde en legitim målsætning for den økonomiske politik ved hjælp af alle de instrumenter, en stat råder over. De mener desuden, at den kendsgerning, at skattelettelserne ikke gælder for hverken eksisterende virksomheder eller for virksomheder oprettet efter den 31. december 1994, ikke er udtryk for selektivitet, idet målet dels er at skabe nye aktiviteter, dels at sørge for, at virksomheder oprettet efter denne dato ikke stilles dårligere end de virksomheder, der har modtaget støtte. De spanske myndigheder mener, at de kvantitative betingelser for investeringer, oprettelse af arbejdspladser og egenkapital ikke indebærer, at foranstaltningerne er selektive, idet betingelserne er horisontale og objektive og dermed ikke diskriminerende. Da betingelsen om selektivitet ikke er opfyldt, konkluderer de spanske myndigheder, at foranstaltningerne ikke kan betragtes som statsstøtte, men som generelle foranstaltninger.

(32) I øvrigt mener de spanske myndigheder, at da foranstaltningerne ikke fordrejer konkurrencevilkårene og ikke påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne, kan de ikke betragtes som statsstøtte. I denne forbindelse minder de spanske myndigheder om, at regionallov nr. 18/1993 er undersøgt på baggrund af ovennævnte adfærdskodeks⁽¹⁵⁾, og man konkluderede, at den absolut ingen betydning havde for placeringen af økonomi-

⁽¹²⁾ Punkt 14 i ovennævnte meddelelse.

⁽¹³⁾ Meddelelse fra Kommissionen om anvendelsen af statsstøttereglerne på foranstaltninger vedrørende direkte beskatning af virksomhederne (EFT C 384 af 10.12.1998, s. 3).

⁽¹⁴⁾ EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1.

⁽¹⁵⁾ Rapport fra »adfærdskodeksgruppen« forelagt Økofin-Rådet den 29. november 1999, punkt D009: »Baskerlandet — Skattelettelser ved virksomhedsstart«.

ske aktiviteter i EU. Endvidere styrker regionallov nr. 18/1993 ikke nogen virksomheds position og vil heller ikke kunne gøre det. Da nyoprettede virksomheder end ikke indtager en særlig veldefineret position på markedet, kan den dårligt styrkes.

- (33) Ydermere anfægter de spanske myndigheder, at de skatteforanstaltninger, der blev indført ved regionallov nr. 18/1993, skulle have karakter af driftsstøtte, eftersom driftsstøtte pr. definition gives til allerede eksisterende virksomheder, men aldrig til nye. De mener derimod, at foranstaltningerne på grund af kravene om mindsteinvesteringer og oprettelse af et vist antal arbejdspladser har karakter af foranstaltninger til fremme af nyinvesteringer, som defineret i Kommissionens meddelelse om ordninger for statsstøtte med regionalt sigte⁽¹⁶⁾. I denne forbindelse fremfører de, at det i retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte⁽¹⁷⁾ hedder, at den skattemæssige støtte »kan« betragtes som støtte i forbindelse med investeringen, når støtten har investeringen som beregningsgrundlag, men at det ikke betyder, at den kun i dette tilfælde »bør« betragtes som investeringsstøtte.

4. ANDRE BEMÆRKNINGER INDGIVET TIL KOMMISSIONEN

- (34) Kommissionen understreger, at nedenstående bemærkninger ikke berører spørgsmålet om, hvorvidt afsenderne kan betragtes som interesserede parter i henhold til traktatens artikel 88, stk. 2.

4.1. Bemærkninger fra provinsregeringen i La Rioja

- (35) Provinsregeringen i La Rioja påpeger, at skatteforanstaltningerne udgør statsstøtte, idet de opfylder alle fire betingelser i traktatens artikel 87. Som begrundelse for denne påstand, fremfører de, at ordet »stats-« i traktatens artikel 87 omfatter alle offentlige organer, der har bemyndigelse over hele deres territorium, og dermed blandt andet omfatter provinsregeringerne. De påpeger desuden, at betegnelsen som støtte er uafhængig af den pågældende foranstaltnings form. I denne forbindelse påpeger de, at statsstøttebegrebet i artikel 87 dækker over mere end blot tilskud og dermed kan omfatte skatteforanstaltninger. Endvidere påpeger de, at de pågældende skatteforanstaltninger giver støttemod-

tagerne en fordel, idet fritagelsen for selskabsbeskatning i ti år i træk har som formål og virkning at fritage støttemodtagerne fra en del af den skattebyrde, de ellers skulle have båret. I det omfang støttemodtagerne udøver økonomiske aktiviteter, der kan indgå i samhandelen mellem medlemsstaterne, fordrejer skatteforanstaltningerne i øvrigt konkurrencevilkårene og påvirker samhandelen. Ud over indholdets specifikke karakter i kraft af en indskudt kapital på mindst 20 mio. ESP (120 202 EUR), investeringen på mindst 80 mio. ESP (480 810 EUR) og kravet om oprettelse af mindst ti arbejdspladser påpeger provinsregeringen i La Rioja, at skatteforanstaltningen har karakter af en specifik foranstaltning, fordi allerede eksisterende virksomheder er udelukket, og foranstaltningen kun omfatter bestemte regioner i den pågældende medlemsstat.

- (36) Endvidere minder provinsregeringen i La Rioja om, at i henhold til traktatens artikel 88, stk. 3, skal statsstøtte anmeldes til Kommissionen. Desuden kan støtte ikke gennemføres, før Kommissionen har afgjort, om den er forenelig med fællesmarkedet.

- (37) Endvidere mener lokalregeringen i La Rioja, at skatteforanstaltningerne ikke kan betragtes som investeringsstøtte, når de ikke opfylder betingelserne i retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte⁽¹⁸⁾. Imidlertid bemærker de, at den pågældende skatteforanstaltning på trods af kravet om mindsteinvestering og oprettelse af et vist antal arbejdspladser ikke afhænger af, hvor mange arbejdspladser der oprettes. Tværtimod finder provinsregeringen i La Rioja, at støtteforanstaltningen har karakter af driftsstøtte, idet den fritager en virksomhed for omkostninger i forbindelse med dens løbende drift. Desuden kan støtten ikke komme i betragtning til nogen af undtagelserne i traktatens artikel 87, stk. 2 eller 3.

- (38) Provinsregeringen i La Rioja mener, at skatteforanstaltningerne ikke kan være begrundet af, at der findes fem skattesystemer i Spanien. I denne forbindelse minder man om, at generaladvokat Saggio har fastslået⁽¹⁹⁾, at karakteren af de myndigheder, der har skattemæssig kompetence i et område, ikke berettiger diskrimination til fordel for virksomheder etableret i dette område. Ydermere er foranstaltningerne ikke begrundet af Vizcayas skattesystems karakter eller forvaltning, idet de tager sigte på at forbedre støttemodtagernes konkurren-

⁽¹⁶⁾ EFT C 31 af 3.2.1979, s. 9. Ifølge denne meddelelse forstås ved »støtte ved nyinvestering« støtte, der fastsættes i direkte forhold til investeringen, eller som gives til oprettelse af arbejdspladser og fastsættes i direkte forhold til antallet af oprettede arbejdspladser.

⁽¹⁷⁾ EFT C 74 af 10.3.1998, s. 9. Se note 46 i retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte (bilag I): »Den skattemæssige støtte kan betragtes som støtte i forbindelse med investeringen, når støtten har investeringen som beregningsgrundlag«.

⁽¹⁸⁾ Se foregående fodnote.

⁽¹⁹⁾ Konklusioner i forenede sager C-400/97, C-401/97 og C-402/97 (Anmodning om præjudiciel afgørelse: Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Autónoma del País Vasco).

ceevne. Endelig minder provinsregeringen i La Rioja om, at den spanske højesteret har fastslået ⁽²⁰⁾, at andre skatteforanstaltninger, der svarer til de foreliggende, fordrejer konkurrencevilkårene og påvirker den frie bevægelighed for kapital og arbejdskraft. Den baskiske højesteret har fulgt samme linje ⁽²¹⁾.

- (39) Derfor mener provinsregeringen i La Rioja, at skatteforanstaltningen må betragtes som statsstøtte, der er ulovlig og uforenelig med fællesmarkedet, fordi kravet om anmeldelse i artikel 88, stk. 3, ikke er overholdt.

4.2. Bemærkninger fra den baskiske arbejdsgiverforening (Confederación Empresarial Vasca — Euskal Entrepresarien Konfederakuntza) (herefter »Confebask«)

- (40) Indledningsvis fremhæver Confebask den historiske baggrund for Vizcayas nuværende beføjelser på skatteområdet.
- (41) Hvad angår den formodede nedsættelse af skattegælden, mener Confebask, at Kommissionen tager fejl, når den tror, at der er tale om en skattegæld, som man nedsætter, hvilket fører til tab af skatteprovenu. Hvis dette ræsonnement var korrekt, ville enhver skattelettelse indebære et tab af skatteprovenu i forhold til det beløb, der normalt skulle betales. Confebask anmoder derfor Kommissionen om at tage sin holdning op til fornyet overvejelse, da der ellers kunne blive tale om ulovlig harmonisering af skatterne ved at fastsætte et referencebeløb som udgangspunkt for beregning af eventuelle tab af skatteprovenu.
- (42) Hvad angår påvirkning af samhandelen, påpeger Confebask, at Kommissionen mener, at når støttemodtagerne deltager i samhandelen, indebærer skatteforanstaltningerne en fordrejning heraf. Imidlertid påvirker forskellene mellem skattesystemerne altid samhandelen. For at efterprøve, om skatteforanstaltningerne har virkninger for samhandelen, burde Kommissionen derfor analysere hele skattesystemet og ikke konkrete bestemmelser. I denne forbindelse understreger Confebask, at skattestryket ifølge en undersøgelse er hårdere i Baskerlandet end i resten af Spanien. Kommissionen bør forklare, hvorfor

disse konkrete foranstaltninger og ikke andre påvirker samhandelen. Selv hvis der var tale om påvirkning af samhandelen, ville den under alle omstændigheder skulle fjernes gennem harmonisering og ikke gennem statsstøtte.

- (43) Hvad angår skatteforanstaltningens selektive karakter, påpeger Confebask, at der efter Kommissionens opfattelse er tale om regler for direkte tildeling af støtten. I denne forbindelse minder Confebask om, at i henhold til punkt 17, 19 og 20 i ovennævnte meddelelse om anvendelsen af statsstøttereglerne på foranstaltninger vedrørende direkte beskatning af virksomhederne kan en skatteforanstaltning være specifik og dermed udgøre statsstøtte, når den udelukkende begunstiger offentlige virksomheder, visse former for virksomheder samt virksomheder i en bestemt region. De foreliggende foranstaltninger har imidlertid ingen af disse karakteristika, end ikke den områdemæssige specificitet, da de gælder i hele det område, hvor de regionale myndigheder, som har indført dem, har kompetence. Hvad angår specificiteten af tærskelværdierne på 20 mio. ESP i startkapital, 80 mio. ESP i investeringer og ti oprettede arbejdspladser, mener Confebask, at brug af tærskelværdier er almindelig praksis ved anvendelsen af nationale skatteregler og EU-regler. Endvidere påpeger Confebask under henvisning til forskellige domme afsagt af Domstolen og til Kommissionens beslutninger, at man hidtil aldrig har fundet, at brugen af tærskelværdier var lig med specificitet. Tillige erkender Kommissionen selv i punkt 14 i ovennævnte meddelelse, at begunstigelse af bestemte sektorer ikke nødvendigvis er ensbetydende med specificitet.
- (44) Hvad angår den specificitet, der ifølge Kommissionen ligger i, at skatteforanstaltningerne kun gælder en del af en medlemsstats område, minder Confebask om, at der med budgetloven fra 1994 ⁽²²⁾ blev indført tilsvarende foranstaltninger i resten af Spanien. Foranstaltningerne bestod i en nedsættelse af beskatningsgrundlaget for nyoprettede virksomheder med 95 % i regnskabsårene 1994-1996, hvis de investerede mindst 15 mio. ESP (90 152 EUR) og oprettede mellem tre og 20 arbejdspladser. Samtidig skulle disse foranstaltninger fremme oprettelsen af nye virksomheder. Dermed ophæves virkningen af fritagelsen for selskabsbeskatningen i Vizcaya, idet alle de områder, der grænser op til de baskiske provinser, også tilbyder skattelettelser for nye virksomheder. Hvis konkurrencen påvirkes af skatteforanstaltninger,

⁽²⁰⁾ Dom af 7. februar 1998.

⁽²¹⁾ Dom af 30. september 1999 og af 7. oktober 1999 vedrørende skattelempelser i form af nedsættelse af beskatningsgrundlaget på 99, 75, 50 og 25 %.

⁽²²⁾ »Lov nr. 22 af 29. december 1993 om skatteforanstaltninger, reform af reglerne for offentligt ansatte og arbejdsløshedsbeskyttelse«.

må det skyldes de centrale spanske myndigheders foranstaltninger, eftersom de kan anvendes på et større antal støttemodtagere.

(45) Desuden understreger Confebask, at der findes tilsvarende foranstaltninger i andre medlemsstater, som Kommissionen ikke har indledt procedure over for, og som end ikke er blevet klassificeret som skadelige foranstaltninger af Primarolo-gruppen. I denne forbindelse påpeger Confebask, at der i Frankrig siden 1994 er indrømmet fritagelser og nedsættelser af selskabsskatten for nye virksomheder i en periode på fem år, eller ti år i nogle områder. På Korsika har man en endnu mere fordelagtig ordning. I Luxembourg er selskabsskatten nedsat med 25 % i en periode på otte år. I Syditalien gives fritagelse fra skatterne IRPEG og ILOR i ti år. Endelig gives der i Portugal en nedsættelse på 25 % af selskabsskatten i en periode på syv-ti år. Derfor tyder alt på, at fritagelsen for selskabsbeskatningen i Vizcaya ikke er en exceptionel ordning og ikke er kendetegnet ved nogen form for specificitet. Der er tværtimod tale om et system, som er udbredt i medlemsstaterne. På baggrund af alle disse betragtninger konkluderer Confebask, at foranstaltningerne ikke kan betragtes som statsstøtte, men som generelle foranstaltninger.

(46) Confebask fremfører, at Kommissionens klassifikation af skattelettelsen som ulovlig støtte stiller spørgsmålstegn ved principperne om berettiget forventning, forbud mod arbitrære beslutninger truffet af institutionerne, retssikkerhed og proportionalitet. Kommissionen fastslog allerede i sin beslutning 93/337/EØF ⁽²³⁾, at den baskiske ordning var forenelig med fællesskabsretten. Under alle omstændigheder kan Kommissionen ændre sin holdning til kommende sager i forbindelse med sin »løbende undersøgelse«, men ikke til tidligere.

(47) Der kan ifølge Confebask ikke blive tale om tilbagebetaling, da skatteforanstaltningerne var omfattet af berettigede forventninger, især på grund af brev nr. 4555 af 22. maj 1994, som Kommissionen sendte til Spaniens Faste Repræsentation for at indsamle oplysninger. Dette brev viser for det første, at Kommissionen kendte til foranstaltningerne allerede i 1994, og for det andet, at klageren betegnede dem som statsstøtte. Imidlertid indledte Kommissionen ikke procedure i sagen, idet den tilsyneladende affandt sig med de spanske myndigheders svar, hvori man afviste, at foranstaltningerne havde karakter af statsstøtte. Denne situation minder om den, Domstolen behandlede i RSV-sagen ⁽²⁴⁾. I denne sag fandt Domstolen, at det tidsrum på 26 måneder, der gik mellem

beslutningen om at indlede proceduren og den endelige beslutning, havde givet støttemodtageren en berettiget forventning, der var til hinder for, at Kommissionen pålagde de nederlandske myndigheder at kræve støtten tilbagebetalt. Confebask mener, at hvis et tidsrum på 26 måneder mellem indledningen og afslutningen af proceduren skaber en berettiget forventning, der er til hinder for at kræve støtten tilbagebetalt, er en situation, hvor Kommissionen end ikke har indledt procedure efter seks et halvt år, langt mere ligetil, idet den overhovedet ikke har taget stilling til, om der er tale om støtte, som er uforenelig med fællesmarkedet. De virksomheder og myndigheder, som havde kendskab til Kommissionens spørgsmål, havde afgjort en berettiget forventning om, at nedsættelsen af beskatningsgrundlaget ikke var i strid med statsstøttereglerne, da Kommissionen ikke reagerede på svaret fra de spanske myndigheder. Endvidere henviser Confebask også til andre faktorer, som forhindrede en erfaren økonomisk aktør i at se nogen form for problemer i at få de pågældende skattelettelser. I denne forbindelse mindes der om, at den fælles skattelovgivning (lovgivningen i resten af Spanien) i hvert fald siden 1993 har indeholdt bestemmelser om nedsættelse af beskatningsgrundlaget for nyoprettede virksomheder. Indholdet af disse ordninger adskiller sig ikke væsentligt fra de dele af den baskiske lovgivning, som de foreliggende anbringender omhandler. Under sådanne omstændigheder kunne ingen støttemodtager forudse, at Kommissionen flere år efter at have stiftet bekendtskab med reglerne, som svarer til dem, der gælder i resten af landet, ville kræve støtten tilbagebetalt under henvisning til fællesskabsretten. Som nævnt ville en sådan tilbagebetaling indebære beregning af skattegæld for regnskabsår, der er afsluttet for år tilbage, hvilket ville være et alvorligt angreb på retssikkerheden.

(48) Hvad angår vurderingen af foreneligheden med fællesmarkedet, minder Confebask om, at i henhold til Domstolens retspraksis ⁽²⁵⁾ skal Kommissionen ved indledningen af proceduren nære alvorlig tvivl om støttens forenelighed. Da Kommissionen ikke reagerede gennem flere år, må man antage, at den ikke nærede tvivl.

(49) Hvis man betragter skatteforanstaltningerne som en bestemmelse, der tildeler støtten direkte, finder Confebask, at Kommissionens og Domstolens praksis kræver, at foranstaltningerne skal være specifikke for en sektor, for at man kan vurdere foreneligheden. Det vil desuden være nødvendigt at fastslå, hvor stort det samlede skattetryk for virksomhederne er, og hvad referenceskattetryk er. Endelig vil denne problemstilling føre til den

⁽²³⁾ EFT L 134 af 3.6.1993, s. 25.

⁽²⁴⁾ Domstolens dom af 24. november 1987 i sag C-223/85, RSV mod Kommissionen, Sml. 1987, s. 4617.

⁽²⁵⁾ Domstolens dom af 19. maj 1993 i sag C-198/1991, William Cook PLC mod Kommissionen, Sml. 1993 I, s. 2487.

absurde konklusion, at ethvert skattetryk, der er lavere end det højeste i samtlige medlemsstater, vil udgøre statsstøtte. Confebask anfægter desuden Kommissionens argument om, at skatteforanstaltningerne er uforenelige, fordi de ikke indeholder bestemmelser, der er specifikke for sektorstøtte, regionalstøtte, støtte til større investeringer m.m., idet skattereglerne ikke kan og ikke bør indeholde denne form for detaljer. Ifølge Domstolen ⁽²⁶⁾ bør Kommissionen i sine beslutninger konkretisere de negative virkninger for konkurrencen og fastslå den egentlig virkning af de undersøgte foranstaltninger. Man kan ikke fastslå, at foranstaltninger er uforenelige i abstrakte situationer, der skyldes et skattesystem, idet forskellene mellem skattesystemerne i så fald nødvendigvis ville være ensbetydende med støtte. Derfor gentager Confebask, at der ikke er tale om almindelig skattegæld, der er nedbragt på grund af skatteforanstaltningerne.

- (50) Confebask anmoder derfor Kommissionen om at afslutte proceduren endeligt og erklære de omhandlede skatteforanstaltninger for forenelige med fællesskabsretten.

4.3. Bemærkninger fra fagforeningen UGT i La Rioja (Unión General de Trabajadores de la Rioja)

- (51) Indledningsvis fremfører UGT, at arbejdstagerne i La Rioja lider under virkningerne af skatteforanstaltningerne, fordi de betyder, at virksomheder flytter. Denne virkning er stærkere for de arbejdsstagede i dette område, fordi La Rioja grænser op til Baskerlandet.
- (52) Foranstaltningen i Vizcaya, der svarer til foranstaltningerne i de øvrige baskiske provinser, tilsigter at omdanne Baskerlandet til et skatteparadis, der kan tiltrække økonomiske aktiviteter fra hele EU og mere konkret fra grænseregionen La Rioja. På denne måde fordrer foranstaltningerne konkurrencen, idet beslutningen om placeringen af en virksomhed ikke er resultatet af markedskræfternes frie spil, men skyldes de skattefordele, der opstår som følge af en skattepolitik med andre mål for øje end de skattemæssige. Desuden er der tale om en hindring for den ønskværdige skattemæssige harmonisering i EU.

- (53) Endvidere finder UGT, at skatteforanstaltningerne har karakter af statsstøtte. I denne forbindelse minder UGT om, at Kommissionen har betegnet andre baskiske skatteforanstaltninger som statsstøtte, der er uforenelig med fællesmarkedet ⁽²⁷⁾. I øvrigt minder man om, at generaladvokat Saggio i sine konklusioner af 1. juli 1999 i forbindelse med præjudicielle spørgsmål vedrørende skatteforanstaltninger, der lignede de baskiske, fastslog, at disse foranstaltninger indeholdt statsstøtte og var i strid med traktaten.
- (54) Desuden tilslutter UGT sig Kommissionens konsekvente vurdering af sådanne foranstaltninger som statsstøtte, der er ulovlig og uforenelig. Derfor mener UGT, at skatteforanstaltningerne må betragtes som ulovlig statsstøtte, fordi kravet om anmeldelse i artikel 88, stk. 3, ikke er overholdt, og at de er uforenelige med fællesmarkedet. Endvidere bør Kommissionen kræve, at støttemodtagerne tilbagebetaler den ulovlige statsstøtte, de har fået.

4.4. Bemærkninger fra de regionale myndigheder (Juntas Generales de Vizcaya)

- (55) Som udgangspunkt mener de regionale myndigheder (Juntas Generales de Vizcaya), at beslutningen om at indlede proceduren er ugyldig, fordi den kun vedrører ny støtte, mens der er i den foreliggende sag er tale om eksisterende støtte. Desuden fremfører de, at foranstaltningerne ikke indeholder elementer af statsstøtte. Skatteforanstaltninger må være forenelige med fællesmarkedet, fordi der ikke er tale om driftsstøtte, men om investeringsstøtte, der er forenelig på grund af skattesystemets karakter eller forvaltning. Til støtte for disse konklusioner gentager Juntas Generales de Vizcaya de samme argumenter, som Diputación Foral de Vizcaya fremførte i afsnittet »De spanske myndigheders bemærkninger«.
- (56) Hvad angår argumentet om, at foranstaltningerne skulle være forenelige på grund af skattesystemets karakter eller forvaltning, stiller Juntas Generales de Vizcaya for det første spørgsmålstejn ved Kommissionens opfattelse af, at målet om at styrke oprettelsen af nye virksomheder er skattesystemet uvedkommende. I denne forbindelse påpeger de, at tilskyndelse til oprettelse af nye virksomheder ikke blot er et mål, som anerkendes i traktaten, men også skaffer nye skatteydere. Forøgelsen af antallet af skatteydere er imidlertid et mål af afgørende betydning for skattesystemet. F.eks. er formålet med og følgen af en sænkelse af indirekte afgifter, som moms, at afsløre den skjulte økonomi og inddrage den i skatte-

⁽²⁶⁾ Domstolens domme af 14. september 1994 i sag C-278/92, C-279/92 og C-280/92, Spanien mod Kommissionen, Sml. 1994 I, s. 4103.

⁽²⁷⁾ Beslutning af 10. maj 1993 om Álavás regionallov nr. 28/88, Vizcayás regionallov nr. 8/88 og Guipúzcoas regionallov nr. 6/88; beslutning 1999/718/EF (Daewoo) (se fodnote 5) og beslutning 2000/795/EF (Ramondín SA y Ramondín Cápsulas SA) (EFT L 318 af 16.12.2000, s. 36).

systemet. Hvad angår direkte beskatning, er formålet med at sænke høje marginale skattesatser, f.eks. for personskatten, at mindske skattens afskrækkende virkning, fremme de økonomiske aktiviteter og dermed øge skatteprovenuet. I denne sag påpeger Juntas Generales de Vizcaya dernæst, at da skattefritagelsen skal føre til oprettelse af nye arbejdspladser, fremmer den fremskaffelsen af nye skatteydere. I det omfang foranstaltningerne fører til oprettelse af nye arbejdspladser, vil skatteprovenuet derfor stige, hvorved det basale formål med ethvert skattesystem er opfyldt.

5. DE SPANSKE MYNDIGHEDERS KOMMENTARER TIL DE ØVRIGE INTERESSEREDE PARTERS BEMÆRKNINGER

- (57) Ved brev af 17. september 2001 fra Spaniens Faste Repræsentation fremsatte de spanske myndigheder deres kommentarer (formuleret af de regionale myndigheder i Vizcaya) til tredjemands bemærkninger, som var afgivet i henhold til artikel 6, stk. 2, i forordning (EF) nr. 659/1999. Kort sagt mener de regionale myndigheder i Vizcaya, at ingen af bemærkningerne rækker ved de bemærkninger, de selv har fremsat⁽²⁸⁾. De regionale myndigheder i Vizcaya påpeger, at Kommissionen ikke vil finde noget element i disse bemærkninger, som kan hjælpe den med at afgøre, om den pågældende foranstaltning udgør eksisterende eller ny støtte.
- (58) De regionale myndigheder i Vizcaya benyttede i øvrigt svaret på bemærkningerne fra andre interesserede parter til at fremsætte supplerende bemærkninger til dem, de fremsatte den 5. februar 2001 i ovennævnte brev fra Spaniens Faste Repræsentation i henhold til artikel 6, stk. 1, i forordning (EF) nr. 659/1999. Den frist på en måned fra og med den 28. november 2000, da Kommissionen afsendte det brev, hvori den dels meddelte de spanske myndigheder, at den havde besluttet at indlede proceduren, dels opfordrede dem til at fremsætte deres bemærkninger i henhold til ovennævnte artikel, udløb den 29. december 2001. De supplerende kommentarer vil der derfor ikke blive taget hensyn til. I denne forbindelse oplyser Kommissionen, at den mulighed, den pågældende medlemsstats myndigheder har for at afgive kommentarer til tredjemands bemærkninger i henhold til artikel 6, stk. 2, absolut ikke betyder, at de får en forlængelse af fristen til at fremsætte bemærkninger i henhold til artikel 6, stk. 1.

6. VURDERING AF STØTTE

6.1. Karakteren af statsstøtte

- (59) Kommissionen minder om, at anvendelsen af EU-reglerne for statsstøtte ikke berører den skattemæssige karakter af de foreliggende foranstaltninger, eftersom traktatens artikel 87 gælder støtteforanstaltninger »under enhver tænkelig form«. Imidlertid understreger Kommissionen, at for at kunne betegnes som statsstøtte skal foranstaltningerne opfylde alle fire kriterier i artikel 87, som er beskrevet nedenfor.
- (60) For det første skal foranstaltningen give modtagerne en fordel, som mindsker de byrder, der normalt tynger deres budget. Denne fordel kan opnås ved på forskellig måde at lette virksomhedens skattebyrde. Fritagelsen for selskabsbeskatningen opfylder dette kriterium, da den letter de begunstigede virksomheders skattebyrde. Uden denne fritagelse skulle støttemodtageren betale den fulde selskabsskat i ti år. Fritagelsen for selskabsskatten indebærer således en undtagelse fra det almindeligt gældende skattesystem.
- (61) For det andet mener Kommissionen, at fritagelsen for selskabsskatten indebærer et tab af skatteprovenu og derfor svarer til brug af offentlige midler i form af udgifter. Dette kriterium gælder ligeledes støtte tildelt af regionale eller lokale myndigheder i medlemsstaterne⁽²⁹⁾. Endvidere kan den statslige indgriben foretages såvel gennem skattemæssige dispositioner i form af love eller administrative bestemmelser som gennem skattevæsenets administrative praksis. I denne konkrete sag foretages det statslige indgreb af de regionale myndigheder i Vizcaya gennem en lovbestemmelse.
- (62) I henhold til ovenstående argument fra tredjemand tager Kommissionen fejl, når den antager, at fritagelsen for selskabsskatten fører til tab af skatteprovenu. I henhold til dette argument må Kommissionen fastsætte en normal skattesats eller et normalt skattebeløb for at kunne beregne, hvor stort tabet af skatteprovenu har været. Det skal understreges, at normalbeløbet stammer fra det pågældende skattesystem og ikke fra en kommissionsbeslutning. Endvidere skal der mindes om, at i henhold til punkt 9, første afsnit, andet led i ovennævnte meddelelse om anvendelsen af statsstøttereglerne på foranstaltninger vedrørende direkte beskatning af virksomhederne skal en foranstaltning for at kunne betragtes som statsstøtte: »for det første ... give modtagerne en fordel, som

⁽²⁸⁾ Se punkt 3: »De spanske myndigheders bemærkninger«.

⁽²⁹⁾ Domstolens dom af 14. oktober 1987 i sag C-248/84, Tyskland mod Kommissionen, Sml. 1987, s. 4013.

mindske de byrder, der normalt belaster deres budget. Denne fordel kan opnås ved på forskellig måde at lette virksomhedens skattebyrde, konkret (...) ved en fuldstændig eller delvis reducere af skattebeløbet (fritagelse, skattnedslag)«. I denne forbindelse sker der erindres om, at Domstolens retspraksis ⁽³⁰⁾ siger: »at en foranstaltning, hvorved offentlige myndigheder indrømmer visse virksomheder en afgiftsfritagelse, der, selv om den ikke indebærer en overførsel af statslige midler, giver de fritagne virksomheder en gunstigere økonomisk stilling end andre afgiftspligtige, udgør en statsstøtte som omhandlet i traktatens artikel 92, stk. 1«. Det er tilfældet for en skattelettelse i form af en fritagelse for selskabsbeskatningen. Derfor kan denne bemærkning afvises.

- (63) Foranstaltningen skal for det tredje påvirke konkurrencevilkårene og samhandelen mellem medlemsstaterne. I denne forbindelse skal det påpeges, at i henhold til en rapport ⁽³¹⁾ om den baskiske økonomis eksterne afhængighed i perioden 1990-1995 steg eksporten til andre lande ⁽³²⁾ ikke blot i absolutte tal, men også forholdsmæssigt, i modsætning til eksporten til resten af Spanien. Det udenlandske marked har dermed delvis erstattet markedet i resten af Spanien. Ifølge en anden statistisk rapport om Baskerlandets udenrigshandel ⁽³³⁾ overstiger eksportkvoten (forholdet mellem eksporten og bruttonationalproduktet) for den baskiske økonomi med sine 28,9 % eksportkvoten for Tyskland og de øvrige europæiske lande, der ligger omkring 20 %. Ifølge denne rapport var der et stort overskud på den baskiske handelsbalance i perioden 1993-1998. I 1998 blev der, hver gang man importerede for 100 ESP, eksporteret for 144. Den baskiske økonomi er altså meget udadrettet med en meget stor eksportkvote. Disse kendetegn ved den baskiske økonomi viser, at virksomhederne udøver økonomiske aktiviteter, der kan indgå i samhandelen mellem medlemsstaterne. Derfor styrker støtten modtagernes stilling i forhold til konkurrenter i samhandelen med andre medlemsstater. Det står dermed klart, at støtten påvirker samhandelen. Endvidere forbedres virksomhedernes rentabilitet, idet deres nettoresultat forbedres (for-

jeneste efter skat). Dermed kan de konkurrere med virksomheder, der ikke har adgang til skattelettelserne.

- (64) Eftersom de undersøgte skatteforanstaltninger har generel og abstrakt karakter, påpeger Kommissionen, at undersøgelsen af tildelingen kun kan foretages på dette generelle og abstrakte plan. Det er ikke muligt at konkretisere virkningerne for et konkret marked, en sektor eller et produkt, som det fremgår af bemærkningerne fra tredjemand. Denne holdning er stadfæstet af Domstolens retspraksis ved flere lejligheder ⁽³⁴⁾. Endvidere understreger Kommissionen, at den i sin beslutning om at indlede proceduren anmodede om alle relevante oplysninger for at kunne vurdere den pågældende skattelettelse. Formålet med denne anmodning var naturligvis at give Kommissionen mulighed for at danne sig et generelt overblik over ordningens egentlige virkninger, og man ønskede ikke at indsamle oplysninger nok til at foretage individuelle undersøgelser. Imidlertid afgav de spanske myndigheder ingen oplysninger ⁽³⁵⁾ om anvendelsen af de pågældende skattelettelser. Derfor virker det selvmodsigende at bebrejde Kommissionen, at dens vurdering ikke er tilstrækkeligt detaljeret, som nogle iagttagere gør, når de samtidig selv undlader at udlevere de ønskede oplysninger.
- (65) Hvad angår de spanske myndigheders argument om, at skatteforanstaltningerne ikke fordrejer konkurrencevilkårene eller påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne, eftersom man i rapporten fra »adfærdskodeksgruppen« konkluderede, at de ikke havde betydning for placeringen af økonomiske aktiviteter i EU, finder Kommissionen, at analysen på grundlag af adfærdskodeksen ikke kan erstatte en vurdering på baggrund af statsstøttere-

⁽³⁰⁾ Se præmis 14 i Domstolens dom af 15. marts 1994 i sag C-387/92, Banco de Crédito Industrial, nu Banco Exterior de España SA mod Ayuntamiento de Valencia, anmodning om præjudiciel afgørelse: Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Valenciana, Spanien, Sml. 1994 I, s. 877.

⁽³¹⁾ »Baskerlandets eksterne afhængighed i perioden 1990-1995« (La dependencia exterior vasca en el periodo 1990-1995) af Patxi Garrido Espinosa og María Victoria García Olea, offentliggjort af den baskiske regerings statistiske kontor (EUSTAT).

⁽³²⁾ Udlandseksporten udgjorde 28,5 % af den samlede eksport (inklusive salg til resten af Spanien) i 1990. Fem år senere, altså i 1995, var den på 40,8 %.

⁽³³⁾ »Statistik over den selvstyrende region Baskerlandets udenrigshandel i 1998« (Estadística de Comercio Exterior para la Comunidad Autónoma de Euskadi en el año 1998) udarbejdet af EUSTAT (Euskal Estatistika-Erakundea).

⁽³⁴⁾ Se præmis 48 og 51 i Domstolens dom af 17. juni 1999 i sag C-75/97, Belgien mod Kommissionen (Maribel), Sml. 1999 I, s. 3691; præmis 80-82 i Førsteinstansrettens dom af 15. juni 2000 i de forenede sager T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97, T-607/97, T-1/98, T-3/98 T-6/98 og T-23/98, Alzetta, Mauro m.fl. mod Kommissionen, Sml. 2000 II, s. 2319; punkt 54 og 55 i generaladvokat Ruiz-Jarabos konklusioner af 17. maj 2001 i sag C-310/99, Den Italienske Republik mod Kommissionen, Sml. 2002 I, s. 2289 og præmis 31 i generaladvokat Saggios konklusioner af 27. januar 2000 i sag C-156/98, Tyskland mod Kommissionen, Sml. 2000 I, s. 6857: »I denne forbindelse er det nødvendigt at bemærke, at for at kunne vurdere en generel støtteordnings virkninger for samhandelen er det tilstrækkeligt, at man efter en forudgående vurdering med rimelighed kan mene, at der kan blive tale om sådanne virkninger. Hvis en virksomheds (eller som i den foreliggende sag et ukendt antal virksomheders) position styrkes af en støtteordning, kan dette forhold i princippet påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne« (uofficiel oversættelse).

⁽³⁵⁾ I forbindelse med den anmeldelse, der blev indgivet af Schütz Ibérica SA, oplyste de spanske myndigheder Kommissionen, at de på dette tidspunkt ikke have udbetalt støtte til Detursa.

lerne. De kriterier, der fastsættes i adfærdskodeksens litra B ⁽³⁶⁾ for, hvornår en skatteforanstaltning er skadelig, er forskellige fra de kriterier, der bruges til at afgøre, om en foranstaltning fordrejer konkurrencen eller påvirker samhandelen. Derfor er det muligt, at en foranstaltning ikke betragtes som skadelig, fordi den ikke opfylder kriterierne i litra B, selv om den fordrejer og påvirker samhandelen. I den foreliggende sag opfylder skattelettelsen ikke kriterierne i litra B, blandt andet fordi den ikke kun indrømmes ikke-bosiddende eller med hensyn til transaktioner, der foretages med ikke-bosiddende, den er ikke fuldstændig adskilt fra medlemsstatens økonomi, den indrømmes ikke uden nogen realøkonomisk aktivitet eller egentlig økonomisk tilstedeværelse i den pågældende medlemsstat, den gælder ikke overskudsbestemmelsen med hensyn til aktiviteter inden for en multinational gruppe af selskaber uden at overholde internationalt godkendte principper, og den mangler ikke gennemsigthed. Som det allerede er påvist, fordrejer den derimod konkurrencevilkårene og påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.

- (66) Hvad angår bemærkningen fra tredjemand om, at Kommissionen burde vurdere virkningerne for samhandelen på baggrund af alle skattesystemerne, minder Kommissionen om, at den konkurrencefordrejning, denne procedure efter EF-traktatens artikel 87 og 88 omhandler, skyldes en fritagelsesbestemmelse, der favoriserer bestemte virksomheder (i dette tilfælde nyoprettede) i forhold til andre virksomheder i medlemsstaten, og ikke den mulige konkurrencefordrejning, der skyldes forskelle mellem medlemsstaternes skattesystemer, som ville falde ind under traktatens artikel 93-97.
- (67) Hvad angår støttens specifikke karakter, mener Kommissionen, at fritagelsen for selskabsskatten er specifik eller selektiv, da den favoriserer bestemte virksomheder. Betingelserne for tildeling af støtten udelukker konkret virksomheder, der er oprettet inden den nævnte regionallovs ikrafttrædelsesdato, dvs. i midten af 1996, virksomheder, der opretter færre end ti arbejdspladser, virksomheder, hvis investeringer ikke beløber sig til 80 mio.

⁽³⁶⁾ Ovennævnte adfærdskodeks, litra B »[...] I vurderingen af sådanne foranstaltningers skadelige karakter tages der bl.a. hensyn til, 1) om fordelene kun indrømmes ikke-bosiddende, eller om de indrømmes med hensyn til transaktioner, der foretages med ikke-bosiddende, eller 2) om fordelene er fuldstændig adskilt fra en medlemsstats egen økonomi, således at de ikke påvirker det nationale skattegrundlag, eller 3) om fordelene kan indrømmes, uden nogen realøkonomisk aktivitet eller egentlig økonomisk tilstedeværelse i den pågældende medlemsstat, der tilbyder disse skattefordele, eller 4) om grundlaget for overskudsbestemmelsen med hensyn til aktiviteter inden for en multinational gruppe af selskaber afviger fra internationalt godkendte principper, specielt de principper, der er aftalt inden for rammerne af OECD, eller 5) om skatteforanstaltningerne mangler gennemsigthed, herunder den situation, hvor lovregler lempes på administrativt niveau på en uigenemsigtig måde.«

ESP (480 810 EUR), og dem, der har en startkapital på under 20 mio. ESP (120 202 EUR). Kommissionen minder om, at i henhold til den fjerde rapport om virksomheder i Europa ⁽³⁷⁾ var der i 1992 i EU 14 629 000 virksomheder med under ti ansatte eller helt uden ansatte, hvilket udgør 92,72 % af det samlede antal ⁽³⁸⁾. I Spaniens tilfælde var procentsatsen endnu højere i 1991, nemlig ca. 95,11 % ⁽³⁹⁾. Kommissionen minder om, at i henhold til den femte rapport om virksomheder i Europa ⁽⁴⁰⁾ var der i 1995 i Den Europæiske Union 16 767 000 000 virksomheder med under ti ansatte eller helt uden ansatte, hvilket udgør 92,89 % af det samlede antal ⁽⁴¹⁾. I Spaniens tilfælde var procentsatsen endnu højere, nemlig ca. 95 % ⁽⁴²⁾. Det er sandsynligt, at disse procentsatser er endnu højere for nye virksomheders vedkommende, eftersom en virksomhed ofte begynder med et begrænset personale, der udvides i takt med, at virksomheden konsolideres og kommer rigtigt i gang. Det er tilfældet i Spaniens, hvor procentsatsen i 1995 var endnu højere, nemlig ca. 98 % ⁽⁴³⁾. Alt tyder således på, at en af betingelserne for at opnå støtten i sig selv udelukker flertallet af virksomheder.

- (68) Endvidere påpeger Kommissionen, at selve skattelettelsens specifikke karakter ikke udelukker, at der er andre karakteristika ved skatteforanstaltningerne, der gør, at de må betragtes som specifikke. Der kan f.eks. være tale om regional specificitet. Når det er påvist, at skattefritagelsen begunstiger bestemte virksomheder som følge af sin indholdsmæssige specificitet, finder Kommissionen, at det ikke er påkrævet at foretage en tilbunds-gående analyse af alle de øvrige karakteristika ved de pågældende foranstaltninger. Derfor vil den i den foreliggende sag ikke foretage en undersøgelse af, om der er tale om regional specificitet.
- (69) Endvidere forhindrer den objektive karakter af ovennævnte tærskelværdier ikke, at de er selektive og udelukker virksomheder, der ikke opfylder kriterierne, hvilket hævdes i nogle af bemærkningerne. I denne forbindelse mindes der om, at retspraksis siger følgende ⁽⁴⁴⁾: »Den omstændighed, at støtteforanstaltningen ikke er rettet mod en eller flere bestemte støttemodtage-

⁽³⁷⁾ »Enterprises in Europe«, Fourth Report, Eurostat.

⁽³⁸⁾ Udregnet på grundlag af oplysningerne i tabellen på side 27 i rapporten.

⁽³⁹⁾ Udregnet på grundlag af oplysningerne i tabellen på side 152 i rapporten.

⁽⁴⁰⁾ »Enterprises in Europe«, Fifth Report, Eurostat.

⁽⁴¹⁾ Udregnet på grundlag af oplysningerne i tabellen på side 31 i rapporten.

⁽⁴²⁾ Udregnet på grundlag af oplysningerne i tabellen på side 224 i rapporten.

⁽⁴³⁾ Udregnet på grundlag af oplysningerne i tabellen på side 73 i rapporten.

⁽⁴⁴⁾ Præmis 40 i Førsteinstansrettens dom af 29. september 2000 i sag T-55/99, Confederación Española de Transporte de Mercancías (CETM) mod Kommissionen, Sml. 2000 II, s. 3207.

re, som er afgrænset på forhånd, men at den er betinget af en række objektive kriterier [...] giver ikke i sig selv grundlag for at afvise, at foranstaltningen er selektiv og derved udgør statsstøtte efter traktatens artikel 92, stk. 1. (...) men [dette] udelukker ikke, at den offentlige intervention må anses for en støtteforanstaltning med en selektiv karakter, der som følge heraf er specifik, hvis den, som følge af kriterierne for sin anvendelse, indebærer fordele for visse virksomheder eller produktioner og ikke for andre.»

det pågældende skattesystem. Denne karakter af noget, der ligger uden for skattesystemet, understreges af skatteforanstaltningernes midlertidige karakter. Kommissionen drager ikke legitimiteten af de mål, man søger at nå, i tvivl, men gør opmærksom på, at den ikke er tilstrækkelig til, at en foranstaltning kan slippe uden om statsstøttekontrollen, da retspraksis siger følgende ⁽⁴⁶⁾: »Såfremt man fulgte denne opfattelse, kunne de offentlige myndigheder nøjes med at påberåbe sig lovligheden af de formål, som tilstræbes med vedtagelse af en støtteforanstaltning, for at dette kunne anses for en generel foranstaltning, der falder uden for traktatens artikel 92, stk. 1. Denne traktatbestemmelse sonderer imidlertid ikke mellem grundene til eller hensigten med de statslige interventioner, men definerer dem i kraft af deres virkning«.

(70) Hvad angår berettigelsen af fritagelsen for selskabsskatten under henvisning til skattesystemets karakter eller forvaltning understreger Kommissionen, at det drejer sig om at afgøre, om de pågældende skatteforanstaltninger stemmer overens med målsætningerne for selve skattesystemet, eller om de tværtimod skal opfylde andre målsætninger, herunder målsætninger, som er legitime, men skattesystemet uvedkommende. Det er op til den pågældende medlemsstat at fastslå, hvilken intern logik i skattesystemet de pågældende skatteforanstaltninger følger ⁽⁴⁵⁾. I denne sag påpeger Juntas Generales de Vizcaya som udgangspunkt, at da skattefritagelsen skal føre til oprettelse af nye arbejdspladser, fremmer den fremskaffelsen af nye skatteydere og bidrager dermed til at øge skatteprovenuet. Imidlertid underbygger de blot denne påstand med en række abstrakte og generelle påstande og foretager ikke en detaljeret undersøgelse i den foreliggende sag af forholdet mellem tabet af skatteprovenu som følge af den tiårige fritagelse og den eventuelle senere stigning i indtægterne. Uden en sådan detaljeret analyse er det risikabelt at antage, at resultatet altid vil være positivt. Endvidere forklarer Juntas Generales de Vizcaya ikke, hvorfor støtten kun gives til et forsvindende lille antal virksomheder, måske under 5 %, selv om formålet var at øge antallet af skatteydere. Endvidere understreger foranstaltningernes midlertidige karakter, at formålet med dem snarere er konjunkturbetinget og skattesystemet uvedkommende end et internt mål for skattesystemet, der af karakter har noget permanent over sig. På denne baggrund bør Kommissionen ikke tage hensyn til denne bemærkning fra Juntas Generales de Vizcaya, da de ikke har påvist, at formålet med skattefritagelsen er et internt mål for skattesystemet, nemlig at øge skatteprovenuet. Kommissionen bemærker derimod, at ifølge den regionallov, hvorved skattefritagelserne indførtes, er det udtrykkelige formål at genaktivere økonomien i Vizcaya, der på dette tidspunkt gennemgik en alvorlig økonomisk krise. Formålet skyldes altså ikke primære skattemæssige krav, men den økonomiske politik, der ikke er direkte forbundet med

(71) Hvad angår skatteforanstaltninger i andre medlemsstater i form af fritagelse for selskabsskatten, som Kommissionen ikke har betragtet som specifikke, fordi de er rettet mod nye virksomheder, hvilket ifølge nogle af bemærkningerne fra tredjemand skulle ligge til grund for en berettiget forventning om, at skattelettelser for nye virksomheder kan opfattes som legitime, bemærker Kommissionen, at de foreløbige resultater af undersøgelsen rejser tvivl om disse bemærkninger. Faktisk betragtes de pågældende medlemsstaters skattelettelser som statsstøtteordninger ⁽⁴⁷⁾, som er anmeldt i henhold til traktatens artikel 88, stk. 3, og forenelige med fællesmarkedet. Selv hvis Kommissionen ikke havde reageret, ville det desuden ikke have været begrundet at påberåbe sig en fejlagtig fremgangsmåde i den foreliggende sag. I denne forbindelse mindes der om, at ifølge Domstolens retspraksis er en medlemsstats manglende overholdelse af en forpligtelse i forbindelse med forbuddet i artikel 92, der i henhold til traktaten hører under dens kompetence, ikke berettiget af, at andre medlemsstater heller ikke overholder forpligtelsen. Virkningerne af forskellige fordrejninger af konkurrencen for samhandelen mellem medlemsstaterne udligner ikke hinanden, men virker derimod

⁽⁴⁶⁾ Præmis 53 i den dom, der er nævnt i fodnote 44.

⁽⁴⁷⁾ Frankrig: Skattestøtteordninger i virksomhedsudviklingsområder N 155/86, godkendt ved Kommissionens beslutning af 21. januar 1987, punkt 245 i Den XVII Beretning om Konkurrencepolitikken, støtteordningen »loi pour l'orientation de l'aménagement du territoire« N 493/95, godkendt ved Kommissionens beslutning af 29. november 1995, (meddelelse i EFT C 53 af 22.2.1996); Italien: støtteordning i forbindelse med lov nr. 64 af 1. marts 1986 om reglerne for ekstraordinær støtte til Mezzogiorno, godkendt ved Kommissionens beslutning af 2. marts 1988 (offentliggjort i EFT L 143 af 10.6.1988); Luxembourg: støtteordningen »loi de développement économique« N 607/92, godkendt ved Kommissionens beslutning af 9. december 1992 (meddelelse i EFT C 39 af 13.2.1993); støtteordningen »carte régionale« N 72/96, godkendt ved Kommissionens beslutning af 20. september 1996 (meddelelse i EFT C 51 af 21.2.1997); støtteordning med regionalt sigte til fremme af den økonomiske udvikling N 793/B/99, godkendt ved Kommissionens beslutning af 19. juli 2000 (meddelelse i EFT C 278 af 30.9.2000).

⁽⁴⁵⁾ Se punkt 27 i generaladvokat Ruiz-Jarabos konklusioner i sag C-6/97.

kumulativt og skærper de skadelige virkninger for fællesmarkedet ⁽⁴⁸⁾.

(72) Hvad angår tredjemands bemærkninger om, at der i Spanien findes andre skatteforanstaltninger, som Kommissionen ikke har betegnet som statsstøtte, fordi de er rettet mod nye virksomheder, skal det understreges, at de pågældende foranstaltninger er meget forskellige fra de foreliggende skattelettelser. Man kan ikke sammenligne det at være nødt til at oprette tre arbejdspladser for at få støtten med det at skulle oprette ti, eller en støtte bestående i en nedsættelse af beskatningsgrundlaget med 95 % i tre år med en fritagelse, der gælder i ti år. Endvidere mener Kommissionen, at de beslutninger, der er vedtaget vedrørende disse skattelettelser, ikke berører de beslutninger, den eventuelt skal vedtage i forbindelse med andre skatteforanstaltninger.

(73) Hvad angår det argument, der er fremført i nogle bemærkninger fra tredjemand om et højere skattetryk i Baskerlandet, gentager Kommissionen, at det ikke er relevant for den konkrete sag, eftersom proceduren blev indledt over for en specifik foranstaltning og ikke over for hele skattesystemet i hver af de tre baskiske provinser.

(74) Det kan konkluderes, at Kommissionen finder, at fritagelsen for selskabsskatten har karakter af statsstøtte i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 1, idet den giver en konkurrencemæssig fordel, ydes af en medlemsstat ved hjælp af statsmidler, påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne og fordrejer konkurrencen til fordel for bestemte virksomheder.

6.2. Skattefritagelsens karakter af ny støtte

(75) Kommissionen finder, at støtten heller ikke har karakter af eksisterende støtte, da den ikke opfylder kriterierne i artikel 1, litra b), i forordning (EF) nr. 659/1999. Den

⁽⁴⁸⁾ Se præmis 24 i Domstolens dom af 22. marts 1977 i sag C-78/76, Steinike & Weinlig mod Forbundsrepublikken Tyskland, Sml. 1997, s. 141. I præmis 45 i Domstolens dom af 24. marts 1993 i sag C-313/90, Comité international de la rayonne et des fibres synthétiques m.fl. mod Kommissionen, Sml. 1993 I, s. 1125, hedder det endvidere, at hverken »ligebehandlingsprincippet eller princippet om beskyttelse af den berettigede forventning kan bruges som begrundelse for gentagelse af en forkert fortolkning af en retsakt«.

opfylder ikke kriterierne nr. i) til iv) ⁽⁴⁹⁾, fordi den ikke var indført inden Spaniens tiltrædelse den 1. januar 1986, den er ikke godkendt af Kommissionen eller Rådet, den kan ikke betragtes som godkendt, da den aldrig er anmeldt, og den blev tildelt for mindre end ti år siden.

(76) Kommissionen finder, at skattefritagelsen ikke opfylder betingelserne i nr. v) i artikel 1, litra b) ⁽⁵⁰⁾. Kommissionen minder om, at den aldrig, hverken i sin korrespondance eller i noget andet dokument, direkte eller indirekte har antydnet, at de pågældende skattelettelser ikke skulle udgøre statsstøtte. Tværtimod fastslog den i sin beslutning 98/C 103/03 af 18. november 1997 ⁽⁵¹⁾, at de nye skattelettelser, som provinsen Álava indførte i 1996 til fordel for blandt andre virksomheden Demesa, kunne indeholde elementer af statsstøtte og muligvis var uforenelige. Senere fastslog Kommissionen i sin beslutning 1999/718/EØF, der afsluttede proceduren, at skattelettelserne fra 1996 udgjorde statsstøtte og var uforenelige med fællesmarkedet. Kommissionen har fulgt samme fremgangsmåde og betegnet skattelettelser i forbindelse med andre foranstaltninger i andre medlemssta-

⁽⁴⁹⁾ Nr. i) til iv) i artikel 1, litra b), i ovennævnte forordning (EF) nr. 659/1999 har følgende ordlyd:

»b) »eksisterende støtte«:

- i) med forbehold af artikel 144 og 172 i akten vedrørende Østrigs, Finlands og Sveriges tiltrædelse, enhver form for støtte, der eksisterede inden traktatens ikrafttræden i den pågældende medlemsstat, dvs. støtteordninger og individuel støtte, som var trådt i kraft før og er blevet fortsat efter traktatens ikrafttræden
- ii) godkendt støtte, dvs. støtteordninger og individuel støtte, som er godkendt af Kommissionen eller Rådet
- iii) støtte, som anses for at være godkendt i henhold til artikel 4, stk. 6, i nærværende forordning eller før forordningen, men efter denne procedure
- iv) støtte, som anses for eksisterende støtte i henhold til artikel 15«.

⁽⁵⁰⁾ Nr. v) i artikel 1, litra b), i ovennævnte forordning (EF) nr. 659/1999 har følgende ordlyd:

»b) »eksisterende støttes«:

(...)

- v) støtte, som anses for at være en eksisterende støtte, fordi det kan godtgøres, at der ikke var tale om støtte, da den blev indført, men at den blev en støtte på grund af udviklingen på fællesmarkedet, uden at medlemsstaten havde foretaget nogen ændringer. Når visse foranstaltninger bliver en støtte som følge af en liberalisering af en aktivitet ved fællesskabslovgivning, betragtes sådanne foranstaltninger ikke som eksisterende støtte efter den dato, der er fastsat for liberaliseringen«.

⁽⁵¹⁾ Beslutning om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure i henhold til artikel 93, stk. 2, over for støtte til virksomheden Demesa i Vizcaya (EFT C 103 af 4.4.1998, s. 3).

ter som statsstøtte, f.eks. i Frankrig (beslutning af 21. januar 1987 om ordning N 155/86 og af 29. november 1995 om ordning N 493/95), Italien (beslutning af 2. marts 1988) og Luxembourg (beslutning af 9. december 1992 om ordning N 607/92 og af 20. september 1996 om ordning N 72/96). Eftersom alle disse beslutninger med undtagelse af 1999/718/EØF blev vedtaget ikke blot inden den 10. december 1998, da meddelelsen om anvendelsen af statsstøttereglerne på foranstaltninger vedrørende direkte beskatning af virksomhederne blev offentliggjort, men også inden den 1. december 1997, da resolutionen om en adfærdskodeks for erhvervsbeskatning blev vedtaget, ønsker Kommissionen at understrege, at beslutningen om at betragte de skattelettelser, der blev indført i 1993, som statsstøtte ikke skyldes, at Kommissionen har ændret sine kriterier for behandling af gældende skatteordninger som følge af meddelelsen eller adfærdskodeksen, hvilket de regionale myndigheder i Vizcaya hævder i deres bemærkninger.

(77) Hvad angår de spanske myndigheders argument om, at hvis Kommissionen mente, at skattelettelserne indeholdt statsstøtte, skulle den straks have indledt procedure, jf. præmis 12 i Domstolens dom i sag C-84/82, der er nævnt i fodnote 9, minder Kommissionen om, at denne retspraksis ikke er relevant, fordi den kun gælder anmeldt støtte. I denne forbindelse minder Kommissionen endvidere om, at i henhold til artikel 13, stk. 2, i forordning (EF) nr. 659/1999, er ulovlig støtte ikke bundet af de frister, der gælder for anmeldt støtte. Endvidere udbad Kommissionen sig ved brev af 19. januar 1996 til Spaniens Faste Repræsentation detaljerede oplysninger om, hvem foranstaltningerne eventuelt kunne gavne. Ved telefax af 16. februar 1996, bekræftet ved brev af 19. februar 1996, anmodede Spaniens Faste Repræsentation om en forlængelse af fristen på to uger. Ved brev af 21. marts 1996 anmodede Spaniens Faste Repræsentation om en ny forlængelse af fristen på 30 dage. Selv om de spanske myndigheder havde anmodet om disse forlængelser, hvilket gav anledning til at formode, at de havde tænkt sig at svare, modtog Kommissionen aldrig svar på sin anmodning fra de spanske myndigheder. Kommissionen minder i øvrigt om, at den indledte procedure over for nogle lignende skatteforanstaltninger i form af en nedsættelse af beskatningsgrundlaget for visse nye virksomheder i Vizcaya den 29. september 1999 (C 52/99). I sin endelige beslutning af 12. juli 2001 fastslog den, at denne støtte var uforenelig.

(78) Eftersom skatteforanstaltningerne ikke opfylder kriterierne i artikel 1, litra b), i forordning (EF) nr. 659/1999, kan de ikke betragtes som eksisterende støtte. Kommis-

sionen mener derimod, at støtten kan betragtes som ny støtte i henhold til artikel 1, litra c), i forordning (EF) nr. 659/1999 ⁽⁵²⁾ ⁽⁵³⁾.

6.3. Den ulovlige karakter af skattefritagelsen

(79) Da ordningen ikke omfatter et tilsagn fra de spanske myndigheders side om at tildele støtten under overholdelse af betingelserne for de minimis-støtte ⁽⁵⁴⁾, finder Kommissionen, at støtten ikke kan betragtes som sådan. I denne forbindelse skal det understreges, at de spanske myndigheder på intet tidspunkt under proceduren har hævdet, at støtten helt eller delvis havde karakter af de minimis-støtte. Desuden overholder støtten ikke kravene til de minimis-støtte, fordi der ikke er nogen garanti for, at den ikke vil overskride de minimis-loftet.

(80) Kommissionen gør opmærksom på, at statsstøtte, der ikke er omfattet af de minimis-reglen, skal anmeldes på forhånd, som det fremgår af EF-traktatens artikel 88, stk. 3. De spanske myndigheder har imidlertid ikke overholdt denne forpligtelse. Derfor finder Kommissionen, at støtten må betragtes som ulovlig.

(81) Det argument, der er anført i nogle bemærkninger fra tredjemand, om, at skatteforanstaltningerne ikke kan betegnes som ulovlige, fordi der skulle være tale om berettiget forventning som følge af Kommissionens godkendelse af det baskiske skattesystem, må Kommissionen klart afvise, eftersom støtte for det første i henhold til artikel 1, litra f), i forordning (EF) nr. 659/1999 er ulovlig, når den — som i den foreliggende sag — ikke er anmeldt i henhold til traktatens artikel 88, stk. 3. Da den ikke er anmeldt, har Kommissionen desuden ikke

⁽⁵²⁾ Artikel 1, litra c), i forordning (EF) nr. 659/1999 har følgende ordlyd: »c) »ny støtte«: enhver støtte, dvs. støtteordninger og individuel støtte, som ikke er eksisterende støtte, herunder ændringer i eksisterende støtte«.

⁽⁵³⁾ Brev D/10687 af 19. januar 1996 til Spaniens Faste Repræsentation.

⁽⁵⁴⁾ Resultatet af vurderingen af støtten er det samme, uanset om man tager udgangspunkt i Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til små og mellemstore virksomheder, Kommissionens meddelelse om de minimis-støtteordninger eller Kommissionens forordning (EF) nr. 69/2001 (jf. fodnote 6).

kunnet afgøre, om den er forenelig med fællesmarkedet⁽⁵⁵⁾. Hvad angår Kommissionens påståede godkendelse af »det baskiske skattesystem«, som ifølge bemærkningerne fra tredjemand følger af beslutning 93/337/EØF, minder Kommissionen for det første om, at denne beslutning ikke henviste til noget »baskisk skattesystem«, men derimod en række konkrete skatteforanstaltninger, som blev indført af⁽⁵⁶⁾ Álava, Guipúzcoa og Vizcaya i 1988, og for det andet at man i denne beslutning betegnede foranstaltningerne som statsstøtte. I artikel 1, stk. 4, i sin beslutning⁽⁵⁷⁾ fastslog Kommissionen endvidere, at støtten skulle tildeles på en række betingelser, som f.eks. overholdelse af lofterne for regionalstøtte, reglerne for SMV, for følsomme sektorer og bestemmelserne om kumulering af støtte. Der var således ikke tale om en godkendelse af det baskiske skattesystem, men om at fastslå, at visse skatteforanstaltninger indeholdt statsstøtte, og at stille betingelser for tildeling af støtten. Derfor berørte beslutningen på ingen måde Kommissionens muligheder for at vedtage en positiv beslutning om en hvilken som helst anden ny skatteforanstaltning, der indføres i Baskerlandet. I modsætning til, hvad tredjemand hævder i sine bemærkninger, har Kommissionen således aldrig vedtaget nogen beslutning om en generel godkendelse af »det baskiske skattesystem«, og dermed af enhver ny skatteforanstaltning som den foreliggende skattefritagelse eller blot en beslutning om at gøre den lovlig⁽⁵⁸⁾.

støtteordning er kendetegnet ved at være generel og abstrakt, er Kommissionen ikke forpligtet til at foretage en individuel analyse af situationen for hver enkelt potentiel støttemodtager. Under alle omstændigheder ved Kommissionen ikke, hvilke typer virksomheder der har været eller vil blive støttemodtagere, og den kan derfor i princippet ikke undersøge konkurrencevirkningerne for bestemte virksomheder. Det er tilstrækkeligt at konstatere, at potentielle støttemodtagere kan modtage støtte, der ikke er forenelig med de fællesskabsdirektiver, -retningslinjer og -rammebestemmelser, der gælder på dette område. Endvidere gentager Kommissionen, at den i sin beslutning om at indlede proceduren anmodede om alle relevante oplysninger for at kunne vurdere den pågældende skattelettelse. Formålet med denne anmodning var naturligvis at give Kommissionen mulighed for at danne sig et generelt overblik over ordningens egentlige virkninger, og man ønskede ikke at indsamle oplysninger nok til at foretage individuelle undersøgelser. Imidlertid afgav de spanske myndigheder ingen oplysninger om anvendelsen af de pågældende skattelettelser. Derfor virker det selvmodsigende at bebrejde Kommissionen, at dens vurdering ikke er tilstrækkeligt detaljeret, som nogle iagttagere gør, når de samtidig selv undlader at udlevere de ønskede oplysninger.

6.4. Vurdering af foreneligheden med fællesmarkedet

- (82) Kommissionen gentager indledningsvis, at fritagelsen for selskabsskatten har karakter af en støtteordning. Da en

- (83) Da den pågældende ordning kun gælder NUTS⁽⁵⁹⁾ III-området Vizcaya, skal det undersøges, om støtte til dette område kan komme i betragtning til de regionale undtagelser i artikel 87, stk. 3, litra a) eller c). I denne forbindelse minder Kommissionen om, Vizcaya aldrig har været berettiget til undtagelsen i artikel 87, stk. 3, litra a), idet BNP pr. indbygger⁽⁶⁰⁾ i NUTS II-området Baskerlandet, som provinsen er en del af, altid har ligget over 75 % af EU-gennemsnittet. I henhold til de regionale retningslinjer⁽⁶¹⁾ ⁽⁶²⁾ er vilkårene for anvendelse af undtagelsen i traktatens artikel 87, stk. 3, litra a), kun opfyldt, når NUTS II-regionen har et BNP pr. indbygger, der ikke overstiger 75 % af EU-gennemsnittet. Derimod

⁽⁵⁵⁾ Præmis 300 i Førsteinstansrettens dom af 15. december 1999 i forenede sager T-132/96 og T-143/96, Freistaat Sachsen m.fl. mod Kommissionen, Sml. 1999 II, s. 3663.

⁽⁵⁶⁾ Foranstaltningerne bestod som udgangspunkt i en nedsættelse på 95 % af stempelafgiften ved ejerskifte og for dokumentation af retsdokumenter, en skattecredit på 20 % af investeringerne, total frihed ved afskrivningen af aktiver, der udgjorde nye investeringer, en forøgelse af skattecreditten med op til 5 % af investeringerne afhængigt af antallet af oprettede arbejdspladser og en forøgelse af skattecreditten med 20 % af investeringerne i forbindelse med investeringer af særlig teknologisk interesse.

⁽⁵⁷⁾ Se artikel 1, stk. 4, i beslutning 93/337/EØF: »De spanske myndigheder skal inden to måneder efter meddelelsen af denne beslutning sikre, at støtten ydes inden for rammerne af de områder og lofter, der gælder for national regionalstøtte, eller på de betingelser, der er fastsat i Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til SMV under overholdelse af fællesskabsreglerne for tilfælde med kumulering af støtte med forskelligt sigte samt de grænser, der er fastsat i visse sektorer inden for industri, landbrug og fiskeri«.

⁽⁵⁸⁾ Se fodnote 23.

⁽⁵⁹⁾ Nomenklaturen for statistiske territoriale enheder.

⁽⁶⁰⁾ Bruttonationalprodukt pr. indbygger udtrykt i købekraftstandarder (KKS).

⁽⁶¹⁾ Hensvisningerne til regionalstøttereglerne nedenfor er begrænset til retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte (se fodnote 17). Når der er tale om støtte, der blev tildelt, inden retningslinjerne trådte i kraft, er Kommissionens vurdering baseret på de regler, der gjaldt på tildelingstidspunktet. Eftersom de relevante afsnit af reglerne imidlertid ikke har ændret sig, er det tilstrækkeligt at henvisе til den seneste udgave.

⁽⁶²⁾ Se punkt 3.5 i retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte (fodnote 17).

minder Kommissionen om, at ifølge det regionale støttekort ⁽⁶³⁾ var Vizcaya indtil den 26. september 1995 ⁽⁶⁴⁾ et af de områder, hvor støtte til den regionale udvikling kunne betragtes som delvis forenelig ⁽⁶⁵⁾ med fællesmarkedet i medfør af undtagelsen i traktatens artikel 87, stk. 3, litra c) ⁽⁶⁶⁾, og efter denne dato var støtte fuldstændig forenelig.

- (84) Statsstøtten i form af fritagelsen for selskabsskatten skal styrke oprettelsen af nye virksomheder i Vizcaya med bestemte krav til initialinvesteringer og antal ansatte. Imidlertid har skatteforanstaltningerne på trods af opfyldelsen af kravet om denne mindsteinvestering og oprettelse af et vist antal arbejdspladser ikke karakter af investerings- eller beskæftigelsesstøtte. Udgangspunktet for støtten er faktisk hverken investeringsbeløbet, antallet af arbejdspladser eller de dertil hørende lønomkostninger, men beskatningsgrundlaget. Støttebeløbet afhænger desuden hverken af størrelsen af investeringen, antallet af arbejdspladser eller de dertil hørende lønomkostninger, men af beskatningsgrundlaget. I denne forbindelse minder Kommissionen om, at det i bilag I til retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte hedder, at »den skattemæssige støtte kan betragtes som støtte i forbindelse med investeringen, når støtten har investeringen som beregningsgrundlag. Enhver skattemæssig støtte kan desuden indgå i denne kategori, hvis den betales op til et loft udtrykt i procent af investeringen«. Derfor kan støtte, der som i det foreliggende tilfælde ikke opfylder disse kriterier, ikke betragtes som investeringsstøtte.

- (85) Da støtten derimod delvis fjerner støttemodtagernes skat af deres overskud, har den karakter af driftsstøtte. Selskabsskatten er en udgift, som de pågældende virksomheder er forpligtet til at betale regelmæssigt som led i deres løbende drift. Den skattemæssige støtte skal derfor undersøges i lyset af de undtagelser, der måtte gælde for driftsstøtte.

- (86) Kommissionen minder i denne forbindelse om, at i henhold til ovennævnte retningslinjer for statsstøtte med

⁽⁶³⁾ De forskellige kort over regionalstøtteområder, der er anvendt siden Spaniens tiltrædelse, er det kort, der blev vedtaget i 1988 ved Kommissionens beslutning 88/C 351/04, kort ændret ved beslutning af 26. juli 1995 (se meddelelse 96/C 25/03) og kortet for 2000-2006, der blev vedtaget ved beslutning af 11. april 2000.

⁽⁶⁴⁾ Ikrafttrædelsesdatoen for den ændring af kortet, der blev vedtaget i 1988.

⁽⁶⁵⁾ De områder i Vizcaya, hvor støtten kunne komme i betragtning til den regionale undtagelse i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), var udelukkende industriområdet i Nervión-dalen og områderne Duranguésado og Encartaciones. De øvrige områder i Vizcaya opfyldte ikke betingelserne.

⁽⁶⁶⁾ EFT C 25 af 31.1.1996, s. 3.

regionalt sigte er regionalstøtte, der har karakter af driftsstøtte, i princippet forbudt. Den kan dog tillades i exceptionelle tilfælde i områder, der er omfattet af artikel 87, stk. 3, litra a), når visse betingelser, der er anført i punkt 4.15 til 4.17 i ovennævnte retningslinjer, er opfyldt, eller i regioner i EU's yderste periferi eller områder med lav befolkningstæthed, når der er tale om at kompensere for supplerende transportomkostninger. NUTS III-området Vizcaya er ikke støtteberettiget efter artikel 87, stk. 3, litra a), og desuden opfylder tildelingen af driftsstøtte ikke ovennævnte betingelser. Endvidere er NUTS III-området Vizcaya ikke nogen region i den yderste periferi ⁽⁶⁷⁾ eller en tyndbefolket region ⁽⁶⁸⁾. Derfor er de elementer af driftsstøtte, der indgår i fritagelsen for selskabsskatten, forbudt, især fordi de ikke gives til en region, der er omfattet af undtagelsen i traktatens artikel 87, stk. 3, litra a), eller en region i den yderste periferi eller en tyndbefolket region. I den foreliggende sag er støtten dermed uforenelig.

- (87) Kommissionen finder således, den skattemæssige støtteordning ikke kan betragtes som forenelig med fællesmarkedet i medfør af de regionale undtagelser i artikel 87, stk. 3, litra a) og c), idet den ikke er i overensstemmelse med retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte.

- (88) Ud over anvendelsen af undtagelsen af hensyn til udviklingen af visse erhvervsgrene i henhold til traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), skal det undersøges, om undtagelsen kan anvendes til andre formål. Det skal bemærkes, at fritagelsen for selskabsskatten ikke har til formål at fremme udviklingen af en erhvervsgren i henhold til artikel 87, stk. 3, litra c), eller foranstaltninger for små og mellemstore virksomheder, forskning og udvikling, miljøbeskyttelse, beskæftigelsesfremme eller uddannelse i overensstemmelse med EU-reglerne. Derfor kan støtten ikke komme i betragtning til en undtagelse med henblik på at fremme udviklingen af visse erhvervsgrene i henhold til artikel 87, stk. 3, litra c), under påberåbelse af de nævnte målsætninger.

- (89) Da der ikke er tale om sektorale begrænsninger, kan fritagelsen for selskabsskatten uden begrænsninger indrømmes enhver virksomhed i en følsom sektor, der er underlagt specifikke EU-regler, som dem, der gælder for aktiviteter i forbindelse med produktion, forarbejdning og markedsføring af landbrugsprodukter i bilag I til traktaten, samt for fiskeriet, kulindustrien, stålindustrien,

⁽⁶⁷⁾ Det er ikke opført på listen over regioner i den yderste periferi i traktatens artikel 299.

⁽⁶⁸⁾ I overensstemmelse med punkt 3.10.4 i retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte (se fodnote 17).

transportsektoren, skibsbygningsindustrien, kunstfiberindustrien og automobilindustrien⁽⁶⁹⁾. Derfor finder Kommissionen, at den skattemæssige støtte i form af en fritagelse for selskabsskatten ikke overholder disse sektorale regler. I den konkrete sag opfylder fritagelsen for selskabsskatten ikke betingelsen om ikke at fremme ny produktionskapacitet for ikke at forværre de problemer med overkapacitet, der traditionelt plager disse sektorer. Når støttemodtageren tilhører en af ovennævnte sektorer, finder Kommissionen derfor, at støtten er uforenelig med fællesmarkedet og ikke kan opnå en undtagelse i medfør af artikel 87, stk. 3, litra c), med henblik på at fremme visse erhvervsgrøner, da den ikke er omfattet af ovennævnte sektorale regler.

- (90) Den undersøgte støtte, der ikke kan komme i betragtning til en undtagelse efter traktatens artikel 87, stk. 3, litra a) eller c), kan heller ikke falde ind under de øvrige undtagelser i artikel 87, stk. 2 og 3, da den ikke kan betragtes som støtte af social karakter i henhold til artikel 87, stk. 2, litra a), og dens formål er ikke at råde bod på skader, der er forårsaget af naturkatastrofer eller af andre usædvanlige begivenheder i henhold til artikel 87, stk. 2, litra b). Støtten skal heller ikke fremme virkeliggørelsen af et vigtigt projekt af fælleseuropæisk interesse eller afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi, som omtales i traktatens artikel 87, stk. 3, litra b). Endelig kan den ikke falde ind under undtagelsen i stk. 3, litra d), da den ikke skal fremme kulturen eller bevarelsen af kulturarven. Støtten er derfor uforenelig med fællesmarkedet.
- (91) Da fritagelsen for selskabsskatten omfatter flere regnskabsår, kan der stadig være en del af skattelettelsen, som endnu ikke er udbetalt. Da dette beløb udgør ulovlig og uforenelig statsstøtte, bør de spanske myndigheder standse udbetalingen af en eventuel saldo som følge af fritagelsen for selskabsskatten.

6.5. Tilbagebetaling af udbetalt støtte

- (92) Ifølge nogle af bemærkningerne fra Confebask bør støtten ikke tilbagebetales, idet der er tale om en berettiget

forventning, der dels skyldes, at Kommissionen i en periode på flere år ikke har betragtet foranstaltningerne som statsstøtte, og dels at der findes andre former for skattelettelser i resten af Spanien, som Kommissionen ikke har stillet spørgsmålstegn ved.

- (93) For det første skal det bemærkes, at Confebask ikke hævder, at de baskiske virksomheder, sammenslutningen repræsenterer, ikke har været opmærksomme på, at den fritagelse for selskabsskatten, der indrømmes nyoprettede virksomheder på visse betingelser, ikke vil indebære en fordel. Man må derfor antage, at disse virksomheder har kendskab til den fordel, fritagelsen indebærer.
- (94) Desuden mindes der om, at skattefritagelsen ikke blev indført under overholdelse af den procedure, der er beskrevet i traktatens artikel 88, stk. 3. Det er fast retspraksis⁽⁷⁰⁾, at støttemodtagere i princippet kun kan have en berettiget forventning til gyldigheden af den støtte, de har modtaget, når den tildes under overholdelse af den procedure, der er beskrevet i denne artikel. En omhyggelig økonomisk aktør bør normalt kunne sikre sig, at denne procedure er fulgt. I den foreliggende sag kan Confebask, som vedlagde sine bemærkninger kopier af korrespondancen mellem Kommissionen og de spanske myndigheder, ikke foregive, at man ikke var klar over, at foranstaltningerne var ulovlige.
- (95) Retspraksis⁽⁷¹⁾ udelukker bestemt ikke muligheden for, at modtagere af ulovlig støtte påberåber sig exceptionelle omstændigheder, som legitimt kan have givet dem en berettiget forventning om, at støtten var gyldig, som argument mod tilbagebetalingen, men i den foreliggende sag er der ingen af de omstændigheder, der er påpeget i bemærkningerne fra tredjemand, som kan komme i betragtning. Hvad angår spørgsmålet om en berettiget forventning, fordi Kommissionen i et meget langt tidsrum ikke betegnede de pågældende foranstaltninger som statsstøtte, minder Kommissionen i denne forbindelse indledningsvis om, at i henhold til artikel 13, stk. 2, i forordning (EF) nr. 659/1999 er ulovlig støtte ikke bundet af de frister, der gælder for anmeldt støtte. Derfor er

⁽⁶⁹⁾ De nugældende sektorale regler kan findes i *De Europæiske Unions Tidende* eller på General-direktoratet for Konkurrencens websted http://europa.eu.int/comm/competition/state_aid/legislation/.

⁽⁷⁰⁾ Se præmis 14 i Domstolens dom af 20. september 1990 i sag C-5/89, Kommissionen mod Tyskland, Sml. 1990 I, s. 3437; præmis 51 i Domstolens dom af 20. marts 1997 i sag C-169/95, Spanien mod Kommissionen, Sml. 1997 I, s. 135, og præmis 25 i dom af 20. marts 1997 i sag C-24/95, Rheinland-Pfalz mod Alcan Deutschland GmbH, anmodning om præjudiciel afgørelse: Bundesverwaltungsgericht, Tyskland, Sml. 1997 I, s. 1591.

⁽⁷¹⁾ Se præmis 16 i Domstolens dom af 20. september 1990, der er nævnt i fodnote 70, og præmis 18 i Domstolens dom af 10. juni 1993 i sag C-183/91, Kommissionen mod Grækenland, Sml. 1993 I, s. 3131.

Kommissionen ikke forpligtet til at vedtage beslutninger om ulovlig støtte som i det foreliggende tilfælde inden for en frist på to måneder ⁽⁷²⁾ (jf. artikel 4, stk. 5), eller inden for en frist på 18 måneder ⁽⁷³⁾ (jf. artikel 7, stk. 6). Det skal desuden erindres, at Kommissionen den 25. maj 1994 i et brev til Spaniens Faste Repræsentation, der indeholdt bemærkningerne fra Confebask, gjorde de spanske myndigheder opmærksom på det brev, der blev sendt til samtlige medlemsstater den 3. november 1983, og som omhandler deres forpligtelser i henhold til traktatens artikel 93, stk. 3, og på den meddelelse, der blev offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* C 318 af 24. november 1983, hvori man gentog, at al ulovligt tildelt støtte kunne kræves tilbagebetalt. Derfor oplyste Kommissionen i det første brev, den sendte til Spaniens Faste Repræsentation efter i 1994 at have modtaget klagen, ikke blot de spanske myndigheder om, at skattefritagelsen muligvis indeholdt statsstøtte, men også at der kunne være tale om ulovlig støtte, som i givet fald skulle tilbagebetales. Endvidere betegnede Kommissionen aldrig i sin korrespondance med de spanske myndigheder direkte eller indirekte skattefritagelsen som forenelig med fællesmarkedet.

- (96) Hvad angår den berettigede forventning, fordi der fandtes andre skattelettelser i andre dele af Spanien, skal det gentages, at de adskiller sig tydeligt fra de foreliggende foranstaltninger, som allerede beskrevet. Under disse betingelser er det vanskeligt at begrunde, at så forskellige foranstaltninger skal behandles ens. Der skal i øvrigt erindres om, at Kommissionen på grund af manglende anmeldelse eller klage ikke har kunnet udtale sig om de øvrige skattelettelser forenelighed. Den har heller ikke udtalt sig hverken direkte eller indirekte om disse foranstaltninger.
- (97) Hvad angår RSV-dommens præcedens ⁽⁷⁴⁾, som tredje mand henviser til som grundlag for en berettiget forventning som følge af det lange tidsrum mellem Kommissionens første brev af 25. maj 1994 og beslutningen om at indlede proceduren over for skattefritagelsen, er det vigtigt at holde sig denne sags særlige omstændigheder for øje. I RSV-sagen blev støtten anmeldt formelt til Kommissionen, dog med en vis forsinkelse. Desuden vedrørte den en række supplerende omkostninger i forbindelse med en transaktion, som allerede havde modtaget støtte godkendt af Kommissionen. Der var tale om en sektor, der i en årrække havde modtaget støtte, som Kommissionen havde godkendt. Derfor var der ikke behov for en tilbundsående undersøgelse for at afgøre, om støtten var forenelig. I den foreliggende sag er støt-

ten derimod ikke blevet anmeldt, der er ikke forbindelse til støtte godkendt af Kommissionen, og der er ikke tale om en sektor, der allerede har modtaget støtte. Derfor finder Kommissionen, at RSV-dommen ikke kan danne præcedens for denne sag.

- (98) Endvidere oplyses det, at grunden til, at der er gået så lang tid, i vid udstrækning er, at de spanske myndigheder ikke har samarbejdet. Ved brev af 19. januar 1996 til Spaniens Faste Repræsentation udbad Kommissionen sig detaljerede oplysninger om, hvem foranstaltningerne eventuelt kunne gavne. Ved telefax af 16. februar 1996, bekræftet ved brev af 19. februar 1996, anmodede Spaniens Faste Repræsentation om en forlængelse af fristen på to uger. Ved brev af 21. marts 1996 anmodede Spaniens Faste Repræsentation om en ny forlængelse af fristen på 30 dage. Selv om de spanske myndigheder havde anmodet om disse forlængelser, hvilket gav anledning til at formode, at de havde tænkt sig at svare, modtog Kommissionen aldrig svar på sin anmodning fra de spanske myndigheder. Endvidere oplyser Kommissionen, at de spanske myndigheder i denne periode blev informeret om de procedurer, den havde indledt som følge af de klager, der blev indgivet i 1996 over støtte til Demesa ⁽⁷⁵⁾, og i 1997 over støtte til Ramondín SA ⁽⁷⁶⁾ i forbindelse med de skattelettelser ⁽⁷⁷⁾, der blev indført i Álava i 1996, og som disse virksomheder blandt andet nød godt af. Da begge sager blev afsluttet med, at skattelettelserne fra 1996 blev erklæret for ulovlige og uforenelige, gav de oplysninger, som de spanske myndigheder modtog, ikke anledning til en berettiget forventning om, at skattefritagelsen skulle være forenelig, men lod snarere ane, at den kunne være uforenelig.
- (99) Under disse omstændigheder finder Kommissionen, at den ikke har givet nogen berettiget forventning om, at skattefritagelsen kunne blive betragtet som forenelig. Derfor kan støttemodtagerne ikke påberåbe sig tilsidesættelse af berettiget forventning eller retssikkerheden i forbindelse med skattefritagelsen. I denne forbindelse skal der erindres om, at »efter fast praksis står adgangen til at påberåbe sig princippet om beskyttelse af den berettigede forventning åben for enhver i forbin-

⁽⁷⁵⁾ Undersøgelse af statsstøtte til Demesa (se fodnote 51), endelig beslutning 1999/718/EF (se fodnote 5).

⁽⁷⁶⁾ Undersøgelse af statsstøtte til Ramondín, beslutning af 30. marts 1999 om at indlede procedure (EFT C 194 af 10.7.1999, s. 18), endelig beslutning 2000/795/EF (se fodnote 27).

⁽⁷⁷⁾ Støttesag C-49/99, C-50/99 og C-52/99 vedrørende støtteordningerne i form af skattelettelser i medfør af artikel 26 i hver af følgende regionallove: Norma Foral 24/1996 af 5. juli (Álava), Norma Foral 7/1996 af 4. juli (Guipúzcoa) og Norma Foral 3/1996 af 26. juni (Vizcaya).

⁽⁷²⁾ Beslutning om ikke at gøre indsigelse og om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure.

⁽⁷³⁾ Beslutning om at afslutte den formelle undersøgelsesprocedure.

⁽⁷⁴⁾ Se fodnote 24.

delse med begrundede forventninger, som en fællesskabsinstitution har givet anledning til [...]. Omvendt kan ingen påberåbe sig tilsidesættelse af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning, såfremt administrationen ikke har afgivet præcise løfter»⁽⁷⁸⁾.

(100) På baggrund af de fremførte argumenter finder Kommissionen, at støttemodtagerne ikke kan påberåbe sig generelle fællesskabsretlige principper som princippet om berettiget forventning eller retssikkerhed i forbindelse med den uforenelige støtte, der allerede er tildelt. Derfor er der intet i vejen for at anvende artikel 14, stk. 1, i forordning (EF) nr. 659/1999, hvori det hedder: »i negative beslutninger om ulovlig støtte bestemmer Kommissionen, at den pågældende medlemsstat skal træffe alle nødvendige foranstaltninger til at kræve støtten tilbagebetalt fra støttemodtageren«. Derfor bør de spanske myndigheder i denne sag træffe alle de nødvendige foranstaltninger for at geninddrive den støtte, der allerede er udbetalt, med henblik på at genoprette den økonomiske situation, støttemodtagerne ville have befundet sig i uden den ulovlige tildeling af støtten. Tilbagebetalingen af støtten skal ske efter de procedurer og bestemmelser, der er fastsat i spansk lov, og omfatte alle forfaldne renter beregnet fra den dato, hvor støtten blev tildelt, til den faktiske tilbagebetalingsdato på grundlag af den referencerentesats, der blev brugt på denne dato til at beregne nettosubventionsækvivalenten for regionalstøtte i Spanien⁽⁷⁹⁾.

(101) Denne beslutning omhandler ordningen og skal efterkommes øjeblikkeligt, blandt andet skal enhver individuel støtte, der er tildelt under ordningen, tilbagebetales. Kommissionen minder ligeledes om, at denne beslutning ikke udelukker, at individuelle støttetildelinger kan betragtes helt eller delvis som forenelige med fællesmarkedet i kraft af deres egne karakteristika, enten i kraft af en tidligere kommissionsbeslutning eller en gruppefritagelsesforordning.

7. KONKLUSIONER

(102) På baggrund af ovenstående konkluderer Kommissionen:

- a) at Spanien ulovligt har indrømmet visse nyoprettede virksomheder i Vizcaya en fritagelse for selskabsskatten i strid med traktatens artikel 88, stk. 3

- b) at denne fritagelse for selskabsskatten er uforenelig med fællesmarkedet
- c) at de spanske myndigheder skal indstille udbetalingen af en eventuel støttesaldo, som nogle støttemodtagere kan have til gode; at de spanske myndigheder skal træffe alle nødvendige forholdsregler for, at den uforenelige støtte, der allerede er udbetalt, tilbagebetales for at genoprette den økonomiske situation, støttemodtageren ville have befundet sig i uden den ulovlige støtte —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den statsstøtte i form af en nedsættelse af beskatningsgrundlaget, som Spanien ulovligt tildelte provinsen Territorio Histórico de Vizcaya i strid med traktatens artikel 88, stk. 3, ved artikel 14 i Norma Foral (regionallov) nr. 18 af 5. juli 1993, er uforenelig med fællesmarkedet.

Artikel 2

Spanien afskaffer den støtteordning, der er omhandlet i artikel 1, hvis den fortsat har virkninger.

Artikel 3

1. Spanien træffer alle nødvendige forholdsregler for, at støttemodtagerne tilbagebetaler den støtte, der er omhandlet i artikel 1, og som er tildelt ulovligt. Spanien indstiller al udbetaling af udestående støtte.

2. Tilbagesøgningen skal ske uophørligt og i overensstemmelse med national lovgivning, hvis denne giver mulighed for at efterkomme beslutningen hurtigt og effektivt. Den støtte, der skal tilbagebetales, pålægges renter fra det tidspunkt, den blev stillet til rådighed for støttemodtagerne, og indtil den er blevet tilbagebetalt. Renterne beregnes på basis af den referencesats, der anvendes til at beregne subventionsækvivalenten for regionalstøtte.

⁽⁷⁸⁾ Præmis 300 i den dom, der er nævnt i fodnote 55.

⁽⁷⁹⁾ Kommissionens brev til medlemsstaterne SG(91) D/4577 af 4. marts 1991. Se også Domstolens dom af 21. marts 1990 i sag 142/87, Belgien mod Kommissionen, Sml. 1990 I, s. 959.

Artikel 4

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. december 2001.

Spanien underretter senest to måneder efter meddelelsen af denne beslutning Kommissionen om, hvilke foranstaltninger der er truffet for at efterkomme beslutningen.

På Kommissionens vegne

Mario MONTI

*Medlem af Kommissionen**Artikel 5*

Denne beslutning er rettet til Kongeriget Spanien.

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 13. november 2002

om den støtte, der er ydet til fiskerne efter de tekniske fiskeristop i Det Tyrrenske Hav og Det Ioniske Hav i 2000

(meddelt under nummer K(2002) 4362)

(Kun den italienske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(2003/87/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 88, særlig artikel 14 ⁽¹⁾,

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med artikel 88, stk. 2, første afsnit, under hensyntagen til disse bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

I

SAGSFORLØB

- (1) Ved brev af 26. september 2000, der blev registreret den 28. september 2000, anmeldte Italiens Faste Repræsentation ved Den Europæiske Union over for Kommissionen et udkast til lovdekret om forskellige hasteforanstaltninger inden for transport- og fiskerisektoren. Dette udkast tog sigte på indførelsen af forskellige foranstaltninger til fordel for de to nævnte sektorer. En af disse foranstaltninger, som var omhandlet i artikel 5, var en social ledsageforanstaltning til fordel for fiskerne i havområderne fra Imperia til Reggio Calabria og fra Crotona til Gallipoli med undtagelse af de fiskere, der hører under søfartskontorerne i Castro, Tricase, Santa Maria di Leuca og Otranto, efter de »tekniske fiskeristop« i sommeren 2000 i Det Tyrrenske Hav og Det Ioniske Hav. Udkastet til lovdekret blev registreret som anmeldt støtte med sagsnummer N 159D/2000.
- (2) Ved brev af 2. oktober 2000 fremsendte de italienske myndigheder efterfølgende det pågældende lovdekret (nr. 265), som var dateret den 26. september 2000, og som

blev offentliggjort i Italiens statstidende (*Gazzetta ufficiale*) den 27. september 2000. De italienske myndigheder blev anmodet om yderligere oplysninger ved fire lejlig-heder, nemlig ved brev af 23. november 2000 samt ved brev af 20. februar, 30. maj og 5. juli 2001, som blev besvaret ved brev af 5. februar, 2. maj, 31. maj og 24. juli 2001. Blandt disse oplysninger fremsendtes der ved brev af 5. februar 2001 navnlig lov nr. 343 af 23. november 2000, som blev offentliggjort i Italiens stats-tidende den 25. november 2000, og som omsatte lov-dekret nr. 265 til lov, samt tre dekreter fra ministeren for landbrugs- og skovbrugspolitik, som var dateret den 30. juni, den 19. juli og den 3. august 2000, og som indeholdt diverse gennemførelsesbestemmelser for disse tekniske fiskeristop.

- (3) Dekret af 3. august 2000 om de konkrete erstatnings-betingelser trådte i kraft med det samme. Da der des-uden ikke var nogen bestemmelse om, at lovens og de hermed forbundne gennemførelsesbestemmelser ikraft-trædelse først skulle godkendes af Kommissionen, kunne denne foranstaltning iværksættes med det samme. Derfor blev sagen den 9. februar 2001 overført til registeret for uanmeldt støtte med sagsnummer NN 15/2001.
- (4) Ved brev K(2001) 3463 endelig af 13. november 2001 underrettede Kommissionen den italienske regering om sin beslutning om at indlede den formelle undersøgelses-procedure efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2, over for den pågældende støtteforanstaltning. De italienske myn-digheder fremsendte deres bemærkninger ved brev af 20. december 2001.
- (5) Kommissionens beslutning om at indlede proceduren blev offentliggjort den 29. januar 2002 i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* ⁽²⁾. Kommissionen opfordrede inter-esserede parter til at fremsætte deres bemærkninger til den omhandlede støtte. Kommissionen modtog et fælles brev fra de tre organisationer Federcoopesca, Lega Pesca og AGCI Pesca dateret den 27. februar 2002. Dette brev blev i henhold til artikel 6, stk. 2, i forordning (EF) nr. 659/1999 fremsendt til de italienske myndigheder.

⁽¹⁾ EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1.

⁽²⁾ EFT C 25 af 29.1.2002, s. 9.

II

år, vil derimod blive undersøgt på baggrund af de nugældende retningslinjer.

BESKRIVELSE AF STØTTEN

- (6) I henhold til artikel 5 i lov nr. 343 af 23. november 2000 blev der vedtaget en social ledsageforanstaltning til fordel for de fartøjer, som blev berørt af de tekniske fiskeristop. Denne sociale ledsageforanstaltning bestod i dækningen af besætningsmedlemmernes garanterede mindsteløn samt de sociale bidrag og sikringsbidrag, som rederne skulle betale til de påmønstrede søfolk. Disse bestemmelser var specificeret i ovennævnte lov, og de tekniske fiskeristop tog sigte på at fremme en forøgelse af biomassen af fiskeressourcer.
- (7) Foranstaltningen gælder for fartøjer til fiskeri med vod og/eller flydetrawl. Fiskeristoppet fandt sted fra 2. september til 1. oktober 2000 i Det Tyrrhenske Hav (fartøjer, som hører under havområderne fra Imperia til Reggio Calabria) og fra 3. juli til 1. august 2000 i Det Ioniske Hav (fartøjer, som hører under havområderne fra Crotona til Gallipoli med undtagelse af de fartøjer, der hører under søfartskontorerne i Castro, Tricase, Santa Maria di Leuca og Otranto).
- (8) Det tekniske fiskeristop er obligatorisk i de havområder, hvor chefen for havområdet har truffet beslutning herom efter en forudgående høring af det centrale rådgivende udvalg om havfiskeri. I de havområder, hvor fiskeristoppet ikke er obligatorisk, kan de redere, der ønsker det, deltage i fiskeristoppet på frivillig basis og drage fordel af samme sociale ledsageforanstaltning.
- (9) Budgetbevillingen til denne foranstaltning beløber sig til 1,5 mio. EUR.

Begrundelse for indledningen af den formelle undersøgelsesprocedure

- (10) Den omhandlede støtteforanstaltning blev undersøgt på baggrund af retningslinjerne for gennemgangen af statsstøtte til fiskeri- og akvakultursektoren (herefter kaldet »retningslinjerne«), der blev vedtaget i 1997⁽³⁾, og som var gældende på den dato, hvor støtteforanstaltningen blev vedtaget. Til grund for denne beslutning ligger anvendelsen af punkt 3.4 i de nugældende retningslinjer⁽⁴⁾, hvor der står, at »ulovlig støtte« efter artikel 1, litra f), i forordning (EF) nr. 659/1999, det vil sige ny støtte, som er i strid med EF-traktatens artikel 88, stk. 3, vurderes i henhold til de retningslinjer, der gælder på det tidspunkt, hvor støtten ydes. Eventuelle foranstaltninger af samme type, som vedtages for de efterfølgende

- (11) Kommissionen var af den opfattelse, at den omhandlede foranstaltning medførte en reduktion af de produktionsomkostninger, som de berørte virksomheder normalt skal afholde, og at den havde karakter af driftsstøtte. Ifølge det generelle princip i punkt 1.2 i retningslinjerne er denne støttekategori inden for fiskeri- og akvakultursektoren uforenelig med fællesmarkedet, medmindre der er tale om behørigt begrundede undtagelser.

- (12) I henhold til punkt 2.2.2, stk. 1, i retningslinjerne kan støtte til en midlertidig oplægning af fiskerifartøjer betragtes som forenelig med fællesmarkedet, hvis den skal være en delvis kompensation for indkomstab i forbindelse med en midlertidig oplægning som følge af uforudsigelige begivenheder, der ikke er tilbagevendende, og som skyldes biologiske forhold.

- (13) De pågældende fiskeristop lod ikke til at være vedtaget efter en uforudsigelig begivenhed. Det fremgik ikke af de italienske myndigheders oplysninger, at der havde fundet en begivenhed sted, som f.eks. en naturkatastrofe eller en anden usædvanlig begivenhed, der kunne tjene som begrundelse for det tekniske fiskeristop. Det fremgik heller ikke af disse oplysninger, at der var sket en pludselig og uforudsigelig reduktion af fiskeressourcerne, som nødvendiggjorde vedtagelsen af specifikke foranstaltninger for at genskabe ressourcerne, f.eks. et midlertidigt fiskeristop. Italien havde desuden allerede iværksat erstatningsforanstaltninger i forbindelse med tilsvarende midlertidige fiskeristop i de foregående år, og Kommissionen havde ikke gjort indsigelse mod disse foranstaltninger. Der var tale om foranstaltninger, som i 1999 blev behandlet med sagsnummer N 419/99 og var genstand for brev SG(99) D/7551 af 17. september 1999 til den italienske regering, som i 1998 blev behandlet med sagsnummer NN 101/98 og var genstand for brev SG(99) D/1581 af 23. juni 1999, og som i 1997 blev behandlet med sagsnummer NN 99/97 og var genstand for brev SG(97) D/6770 af 6. august 1997. Det må således konkluderes, at den vedtagne erstatningsforanstaltning for 2000 var tilbagevendende. Derfor kunne denne foranstaltning ikke betragtes som forenelig med fællesmarkedet i henhold til punkt 2.2.2, stk. 1, i retningslinjerne.

- (14) I henhold til stk. 2 i samme punkt 2.2.2 i retningslinjerne har Kommissionen desuden mulighed for at betragte en støtte til et midlertidigt fiskeristop som forenelig med fællesmarkedet efter en forudgående specifik undersøgelse af den pågældende støtteforanstaltning (en vurdering af hvert enkelt tilfælde). Kommissionen kunne have anset forenelighedsbetingelserne for at være

⁽³⁾ EFT C 100 af 27.3.1997, s. 12.

⁽⁴⁾ EFT C 19 af 20.1.2001, s. 7.

opfyldt, hvis det omhandlede midlertidige fiskeristop havde svaret til de fiskeristop, der er taget højde for i artikel 16, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 2792/1999 af 17. december 1999 om de nærmere regler og betingelser for Fællesskabets strukturforanstaltninger for fiskeriet ⁽⁵⁾, det vil sige i tilfælde af uforudsigelige begivenheder, bl.a. som følge af biologiske årsager (litra a)), eller såfremt der iværksættes en genoprettelsesplan for ressourcer, som er truet af udryddelse (litra c)). Det samme gælder for artikel 12, stk. 6, i samme forordning, hvor der er taget højde for muligheden for at indføre sociale ledsageforanstaltninger som et led i planer for beskyttelse af de akvatiske ressourcer. Det midlertidige fiskeristop, der er tale om her, lader imidlertid ikke til at falde ind under nogen af de ovennævnte kategorier. Dels var der nemlig ikke tale om en uforudsigelig begivenhed, og dels havde de italienske myndigheder ikke fremsendt nogen oplysninger, der gjorde det muligt at konkludere, at det midlertidige fiskeristop var en del af en genoprettelses- eller beskyttelsesplan for en ressource, og hvor myndighederne f.eks. specificerede de berørte arter, de forventede konsekvenser for biomassen og de forventede positive følgevirkninger for fiskeriaktiviteterne. De italienske myndigheder har kun fremsendt fire bibliografiske henvisninger uden at præcisere, hvilke argumenter i disse værker der tjener som begrundelse for de omhandlede tekniske fiskeristop, selv om Kommissionen udtrykkeligt havde opfordret dem hertil (brev af 5. juli 2001).

III

ITALIENS BEMÆRKNINGER

- (15) Kommissionen bemærkede ligeledes, at et af de dokumenter, som de italienske myndigheder havde fremsendt, var en skrivelse fra instituttet for økonomisk forskning i fiskeri og akvakultur (IREPA) i Salerno, hvor der stod, at dette obligatoriske fiskeristop havde til formål at begrænse fiskeriet fra en flåde, som var for stor i forhold til fiskeressourcerne. I henhold til punkt 2.2.2, stk. 3, i retningslinjerne er støtte til begrænsning af fiskeriet, der ydes for at nå målene i de flerårige udviklingsprogrammer for EF-fiskerflåden, ikke forenelig med fællesmarkedet. Desuden står der i artikel 16, stk. 4, i forordning (EF) nr. 2792/1999, at medlemsstaterne ikke må yde erstatning til fiskere eller redere for et midlertidigt ophør med fiskeriaktiviteterne, såfremt der er tale om et regelmæssigt sæsonpræget aktivitetsophør i forbindelse med den løbende forvaltning af fiskeriet.
- (16) I lyset af disse betragtninger var Kommissionen af den opfattelse, at det i den foreløbige vurderingsfase, der foreskrives i artikel 6 i forordning (EF) nr. 659/1999, var meget tvivlsomt, om denne støtte var i overensstemmelse med retningslinjerne for gennemgangen af statsstøtte til fiskeri- og akvakultursektoren og således også med EF-traktaten.

- (17) Efter at have mindet om sagens forskellige faser henviste de italienske myndigheder i deres bemærkninger til bestemmelserne i forordning (EF) nr. 2792/1999 om midlertidige fiskeristop. Tre forskellige artikler omhandler midlertidige fiskeristop, nemlig artikel 7 om justering af fiskeriindsatsen, artikel 12, hvor der står i stk. 6, at medlemsstaterne kan indføre sociale ledsageforanstaltninger for at lette et midlertidigt ophør med fiskeri som et led i planer for beskyttelse af de akvatiske ressourcer, og artikel 16, hvor der står i stk. 1, at medlemsstaterne kan yde erstatning til fiskere og fartøjsejere for midlertidige ophør med fiskeriaktiviteter. De italienske myndigheder fastslår på baggrund af disse artikler, at det er artikel 12, stk. 6, som er gældende for det omhandlede tilfælde, hvor der ydes erstatning til fiskerne, men ikke til rederne.
- (18) Dette midlertidige fiskeristop var ikke obligatorisk. Det blev først obligatorisk i et bestemt havområde efter iværksættelsen af en tilslutningsmekanisme, hvor det lokale rådgivende udvalg deltog. Det midlertidige fiskeristop blev vedtaget i 15 havområder. 594 ud af i alt 1 485 fiskerifartøjer tilsluttede sig, og den gennemsnitlige besætning var 2-3 søfolk. De samlede udgifter beløb sig til 2 937 781 500 ITL (1,5 mio. EUR).
- (19) Ifølge de italienske myndigheder er der i forordning (EF) nr. 2792/1999 med henblik på gennemførelsen af artikel 12, stk. 6, ikke taget højde for, at Kommissionen eller Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri ⁽⁶⁾ skal foretage en forudgående teknisk undersøgelse. Det fremgår desuden af de gældende retningslinjer (de retningslinjer, der blev vedtaget i 1997), at denne undersøgelse udelukkende skal foretages med henblik på gennemførelsen af artikel 7 og 16. I punkt 2.2.8 i ovennævnte retningslinjer er der desuden taget højde for, at medlemsstaterne kan yde støtte med det formål at fremme iværksættelsen af tekniske foranstaltninger til bevarelse af ressourcerne, når blot hvert enkelt tilfælde undersøges for sig. Desuden står der i punkt 2.10.3 i retningslinjerne, at medlemsstaterne kan yde støtte til arbejdstagerne inden for denne sektor.
- (20) De italienske myndigheder understreger, at foranstaltningen ikke har givet de støttemodtagende virksomheder

⁽⁵⁾ EFT L 337 af 30.12.1999, s. 10.

⁽⁶⁾ Denne komité, som skal høres om bevillingen af den i artikel 16, stk. 1, omhandlede støtte i forbindelse med en genoprettelsesplan for ressourcerne, blev oprettet ved artikel 16 i Rådets forordning (EØF) nr. 3760/92 af 20. december 1992 om en fællesskabsordning for fiskeri og akvakultur (EFT L 389 af 31.12.1992, s. 1).

nogen fordel. Den havde udelukkende til formål at sikre søfolkene den garanterede mindsteløn samt dækningen af de sociale bidrag og sikringsbidrag i forbindelse hermed, så man undgik, at de blev afskediget. Beviset for de manglende fordele for virksomhederne er ifølge de italienske myndigheder, at størstedelen af de potentielle støttemodtagere ikke tilsluttede sig den omhandlede foranstaltning, som ikke ville reducere produktionsomkostningerne, men tværtimod forøge dem, eftersom virksomhederne under fiskeristoppet måtte afholde de faste omkostninger uden at have nogen indtægter.

- (21) I det foreliggende tilfælde er de italienske myndigheder af den opfattelse, at foranstaltningen kunne vurderes på baggrund af punkt 2.2.8 og 2.10.3 i retningslinjerne, sådan som det var sket i de foregående år med foranstaltninger af samme type. De er enige i, at det ikke er muligt at anvende artikel 16, men de mener, at foranstaltningen er i overensstemmelse med artikel 12.

IV

BEMÆRKNINGER FRA INTERESSEREDE PARTER

- (22) De tre organisationer Federcoopesca, Lega Pesca og AGCI Pesca repræsenterer de italienske fiskere. De skriver i deres brev, at de ikke forstår, hvad der ligger til grund for Kommissionens bemærkninger, eftersom det fremgår klart af loven om støtteforanstaltningens indførelse, at den skyldes nødvendigheden af at fremme fiskeriaktiviteterne på en sådan måde, at virksomhederne ikke begunstiges, og at det ikke går ud over besætningerne.
- (23) Uden denne støtteforanstaltning ville besætningsmedlemmerne ikke have haft nogen indtægt. Rederne kunne lovligt have afskediget fiskerne uden varsel, sådan som der er taget højde for i den italienske lovgivning, hvis ikke staten havde påtaget sig at afholde udgifterne. Hertil kommer, at rederne ikke er forpligtet til at genansætte de samme personer efter fiskeristoppets ophør.
- (24) Organisationerne er således af den opfattelse, at denne foranstaltning er af rent social karakter og er helt i overensstemmelse med artikel 12, stk. 6, i forordning (EF) nr. 2792/1999. De understreger desuden, at det i den pågældende artikel ikke fastlægges, at en støtteforanstaltning, som træffes inden for rammerne af denne artikel, skal have enestående karakter. Det midlertidige fiskeristop, der blev gennemført, er af samme type som fiskeristoppene i de foregående år.
- (25) Disse bemærkninger blev fremsendt til de italienske myndigheder, som erklærede sig enige i dem.

V

VURDERING AF STØTTEN

A. Spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger statsstøtte

- (26) I henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 1, er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under

enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med fællesmarkedet i det omfang, den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.

- (27) Formålet med den omhandlede foranstaltning var at sikre de påmønstrede søfolk den garanterede mindsteløn og dække de sociale bidrag og sikringsbidrag, som rederne skulle betale for søfolkene. Da lønnen er en udgift, som virksomhederne skal afholde, medfører dækningen af lønudgifterne samt de sociale bidrag og sikringsbidrag i en vis periode en reduktion af de udgifter, som de berørte fiskerivirksomheder normalt skal afholde.
- (28) Umiddelbart kunne man mene, at den omhandlede foranstaltning ikke udgør støtte til virksomhederne, eftersom målsætningen er at sikre søfolkene deres løn samt dækningen af de sociale bidrag og sikringsbidragene i den periode, det midlertidige fiskeristop varer, og at de berørte virksomheder således ikke får nogen tydelig fordel heraf. Foranstaltningen, der tager sigte på at bevare ansættelseskontrakten mellem rederne og de påmønstrede søfolk, er dog i virkeligheden til gavn for rederne, som er den ene af denne kontrakts parter. Rederne fritages nemlig for deres kontraktforpligtelser i det midlertidige fiskeristops varighed. Det faktum, at størstedelen af skibsrederne ikke indstillede deres fiskeriaktiviteter for at nyde godt af de vedtagne bestemmelser, er på ingen måde et bevis for, at denne foranstaltning ikke gav disse virksomheder en fordel. Det må tværtimod være det modsatte, der var tilfældet, eftersom et betydeligt antal fartøjer (594 ud af 1 485) nød godt af denne foranstaltning, og eftersom skibsrederne selv besluttede at indstille fiskeriet i en periode, enten via de lokale rådgivende udvalg, hvilket gjorde fiskeristoppet obligatorisk for alle fiskere i et bestemt havområde, eller på frivillig basis i de havområder, hvor fiskeristoppet ikke var obligatorisk. De virksomheder, der deltog i det midlertidige fiskeristop, har utvivlsomt haft fordel heraf. Derfor udgør denne foranstaltning reelt en støtte til de pågældende fiskerivirksomheder.
- (29) Foranstaltningen finansieres med italienske statsmidler. Eftersom de støttemodtagende virksomheders produkter sælges på det fælles marked, stiller de foranstaltninger, som Italien har vedtaget, desuden disse virksomheder stærkere på det italienske marked end virksomheder fra andre medlemsstater, som ønsker at sælge deres produkter på dette marked (fiskeriprodukter eller andre fødevarer, som er konkurrerende produkter), og de stiller ligeledes disse virksomheder stærkere på de andre medlemsstateres markeder end de virksomheder, der er aktive på disse markeder (også her gælder det fiskeriprodukter eller andre fødevarer, som er konkurrerende produkter). Den omhandlede foranstaltning begunstiger de berørte virksomheder, og derfor fordrejer eller truer den med at

fordreje konkurrencevilkårene og risikerer at påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne.

- (30) Der er således tale om statsstøtte efter EF-traktatens artikel 87, stk. 1, og denne støtte er principielt forbudt i henhold til samme artikel 87, stk. 1. Den kan udelukkende betragtes som forenelig med fællesmarkedet, hvis den falder ind under anvendelsesområdet for en af de undtagelser, der er taget højde for i EF-traktaten. Efter som det drejer sig om støtte til fordel for fiskerivirksomheder, skal den vurderes på baggrund af retningslinjerne for gennemgangen af statsstøtte til fiskeri- og akvakultursektoren.

B. Den omhandlede foranstaltnings overensstemmelse med punkt 2.2.2, stk. 2, i retningslinjerne og med artikel 12, stk. 6, i forordning (EF) nr. 2792/1999

- (31) I sin beslutning om at indlede proceduren gav Kommissionen udtryk for, at den ikke kunne basere sin vurdering på disse bestemmelser, eftersom de italienske myndigheder ikke havde fremsendt nogen oplysninger, der gjorde det muligt at konkludere, at det midlertidige fiskeristop var en del af en beskyttelsesplan for ressourcerne. De italienske myndigheder bestrider denne opfattelse, og de mener, at foranstaltningen er forenelig med fællesmarkedet, da det drejer sig om en social ledsageforanstaltning af samme type som dem, der er taget højde for i artikel 12, stk. 6, i forordning (EF) nr. 2792/1999. Ifølge de italienske myndigheder kan Kommissionen ikke afvise denne teori med den begrundelse, at Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri ikke er blevet hørt, eftersom denne høring ikke er obligatorisk.
- (32) Det er korrekt, at høringen af Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri ikke er obligatorisk. Kommissionen havde i øvrigt ikke til hensigt at anmode komitéen om at afgive udtalelse. I betragtning af at medlemsstaterne ifølge artikel 12, stk. 6, i ovennævnte forordning kan indføre sociale ledsageforanstaltninger som et led i planer for beskyttelse af ressourcerne, anser Kommissionen det derimod for sin pligt at foretage en minimal kontrol af, om der eksisterer en reel beskyttelsesplan for ressourcerne, og om denne plan er relevant i forhold til den fastlagte målsætning. En sådan plan kunne f.eks. indeholde en angivelse af de berørte arter, de forventede konsekvenser for biomassen, de forventede fordele for fiskeriaktiviteterne osv.
- (33) I det foreliggende tilfælde må Kommissionen dog konstatere, at der ikke eksisterer en sådan plan. De italienske myndigheder har kun fremsendt fire bibliografiske henvisninger uden at præcisere, hvilke argumenter i disse værker der tjener som begrundelse for de omhandlede tekniske fiskeristop, selv om Kommissionen udtrykkeligt havde opfordret dem hertil (brev af 5. juli 2001). Dette punkt blev ligeledes nævnt i det brev, hvor de italienske

myndigheder blev underrettet om indledningen af den formelle undersøgelsesprocedure, og de italienske myndigheders svarbemærkninger indeholdt ikke nogen oplysninger om, hvorvidt der reelt eksisterede en beskyttelsesplan for ressourcerne. Kommissionen er således af den opfattelse, at den foranstaltning, som undersøges i nærværende sag, ikke kan begrundes med punkt 2.2.2, stk. 2, i retningslinjerne og artikel 12, stk. 6, i forordning (EF) nr. 2792/1999.

C. Den omhandlede foranstaltnings overensstemmelse med punkt 2.2.8 i retningslinjerne

- (34) I henhold til punkt 2.2.8 i retningslinjerne kan statsstøtte med det formål at fremme iværksættelsen af foranstaltninger, der tager sigte på at forbedre ressourcerne bevarelse og forvaltning ved at begrænse fangsten gennem tekniske foranstaltninger, som er strengere end minimumskravene i Rådets forordning (EØF) nr. 3094/86 af 7. oktober 1986 om fastlæggelse af tekniske foranstaltninger til bevarelse af fiskeressourcerne ⁽⁷⁾ (erstattet ved forordning (EF) nr. 894/97 ⁽⁸⁾) og efterfølgende af forordning (EF) nr. 850/98 ⁽⁹⁾), betragtes som forenelig med fællesmarkedet, når blot hvert enkelt tilfælde undersøges for sig. De italienske myndigheder er af den opfattelse, at den vedtagne foranstaltning kan betragtes som forenelig på baggrund af nævnte punkt 2.2.8.
- (35) Disse forordninger omhandler forskellige tekniske foranstaltninger til bevarelse og forvaltning af ressourcerne, nemlig foranstaltninger, hvor der på baggrund af fiskerizonerne opstilles betingelser for fiskeudstyret (udstyrets type, dimensioner, nettyper og forbudsperioder) og de arter, der fiskes (minimumsstørrelser, forbudsperioder).
- (36) Lad os som udgangspunkt antage, selv om det er på et andet plan, at et generelt fiskeriforbud i en bestemt periode og i en bestemt zone udgør en sådan teknisk foranstaltning, eftersom det tager sigte på at begrænse fangsten gennem foranstaltninger, som er strengere end minimumskravene i den nævnte forordning. I så fald kunne de italienske myndigheders sociale ledsageforanstaltning betragtes som forenelig på baggrund af punkt 2.2.8 i retningslinjerne.
- (37) Der står dog i punkt 2.2.8, at Kommissionen skal undersøge den foreslåede foranstaltning i hvert enkelt tilfælde, og at foranstaltningen under alle omstændigheder ikke må gå videre, end hvad der er strengt nødvendigt for at nå målet for den tilstræbte bevarelse. Foranstaltningen er således ikke automatisk forenelig med fællesmarkedet. Foranstaltningen skal være begrundet, når det gælder målsætningerne og dens konsekvenser for de berørte fiskeres fiskeriaktiviteter.

⁽⁷⁾ EFT L 288 af 11.10.1986, s. 1.

⁽⁸⁾ EFT L 132 af 23.5.1997, s. 1.

⁽⁹⁾ EFT L 125 af 27.4.1998, s. 1.

(38) Sådan som Italien gjorde opmærksom på i sine bemærkninger, har Kommissionen i det foreliggende tilfælde allerede godkendt en støtteordning af samme type for 1998 og 1999 på baggrund af punkt 2.2.8 Bortset fra den generelle begrundelse, nemlig en forøgelse af biomassen af fiskeressourcer, gav den italienske regering dog ikke en specifik forklaring til støtte for den omhandlede foranstaltning. Også selv om det antages, at det generelle fiskeriforbud udgør en teknisk foranstaltning efter forordning (EØF) nr. 3094/86 og (EF) nr. 850/98, mener Kommissionen således ikke, at den er besiddelse af oplysninger, som gør det muligt at betragte denne støtte som forenelig med fællesmarkedet i endnu et år.

D. Den omhandlede foranstaltnings overensstemmelse med punkt 2.10.3 i retningslinjerne

- (39) I henhold til punkt 2.10.3, stk. 1, i retningslinjerne kan støtte, som ydes til arbejdstagere inden for fiskeri- og akvakultursektoren i forbindelse med socioøkonomiske ledsageforanstaltninger med det formål at afhjælpe særlige vanskeligheder, der skyldes en tilpasning eller nedbringelse af kapaciteten (f.eks. uddannelsesstøtte og omstillingsstøtte), betragtes som forenelig med fællesmarkedet.
- (40) Den omhandlede foranstaltning blev ikke vedtaget for at afhjælpe vanskeligheder i forbindelse med en tilpasning eller nedbringelse af kapaciteten. Derfor kan stk. 1 i ovennævnte punkt ikke anvendes.
- (41) Stk. 2 om støtte til førtidspensionering må ligeledes udelukkes.
- (42) Tilbage er stk. 3, hvor der står, at Kommissionen skal undersøge de andre socioøkonomiske foranstaltninger i hvert enkelt tilfælde.
- (43) På baggrund af bemærkningerne fra de italienske fiskeres faglige organisationer, som de italienske myndigheder erklærede sig enige i, konstaterer Kommissionen, at den omhandlede foranstaltning bevarer de eksisterende ansættelseskontrakter. Foranstaltningen forhindrer således, at søfolkene bliver afskediget. Selv om de samme søfolk formodentlig bliver genansat efter det midlertidige fiskeristop, er der nemlig ikke nogen garanti for dette. Den vedtagne støtte kan sidestilles med en midlertidig arbejdsløshedsunderstøttelse, som gør, at søfolkene beholder deres arbejde og retten til social sikring. Efter som denne støtte svarer til den garanterede mindsteløn, er der ingen risiko for, at den udbetalte støtte er for stor

i forhold til den løn, som ville blive udbetalt, hvis fiskeaktiviteterne fortsatte i denne periode.

- (44) For de efterfølgende års vedkommende skal støtten i henhold til punkt 2.2.2 i de nugældende retningslinjer vedtages som et led i planer for beskyttelse af ressourcerne for at kunne betragtes som forenelig med fællesmarkedet. Der er ikke fastlagt en sådan plan for 2000. Kommissionen er dog af den opfattelse, at den omhandlede foranstaltning undtagelsesvis kan betragtes som forenelig med fællesmarkedet i henhold til punkt 2.10.3, stk. 3, i retningslinjerne fra 1997.

VI

KONKLUSIONER

- (45) Den statsstøtte, som Italien har vedtaget ved artikel 5 i lovdekret nr. 265 af 26. september 2000, omsat til lov nr. 343 af 23. november 2000, er forenelig med fællesmarkedet.
- (46) Kommissionen konstaterer, at Italien har gennemført den omhandlede støtteforanstaltning i strid med traktatens artikel 88, stk. 3. Den omhandlede støtte er imidlertid forenelig med fællesmarkedet i henhold til punkt 2.10.3, stk. 3, i retningslinjerne fra 1997 —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Italiens statsstøtte til fordel for fiskerne, vedtaget ved artikel 5 i lovdekret nr. 265 af 26. september 2000, omsat til lov nr. 343 af 23. november 2000, er forenelig med fællesmarkedet.

Artikel 2

Denne beslutning er rettet til Den Italienske Republik.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. november 2002.

På Kommissionens vegne

Franz FISCHLER

Medlem af Kommissionen

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 13. november 2002

om den støtte, der er ydet til fiskerne og skaldyrsproducenterne efter foreningen med planteslim og de tekniske fiskeristop i Adriaterhavet i 2000

(meddelt under nummer K(2002) 4365)

(Kun den italienske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(2003/88/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 88, særlig artikel 14 ⁽¹⁾,

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med artikel 88, stk. 2, første afsnit, under hensyntagen til disse bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

I

SAGSFORLØB

(1) Ved brev af 26. september 2000, der blev modtaget den 28. september 2000, anmeldte Italiens Faste Repræsentation ved Den Europæiske Union over for Kommissionen et udkast til lovdekret om forskellige hasteforanstaltninger inden for transport- og fiskerisektoren. Udkastet tog sigte på indførelsen af forskellige foranstaltninger til fordel for de to nævnte sektorer, heriblandt de i artikel 4, stk. 1-4 og stk. 6-10, omhandlede erstatningsforanstaltninger til fordel for fiskere og skaldyrsproducenter i Adriaterhavet. Disse foranstaltninger blev registreret som anmeldt støtte med sagsnummer N 159C/2000.

(2) Ved brev af 2. oktober 2000 fremsendte de italienske myndigheder efterfølgende det nævnte lovdekret (lovdekret nr. 265 af 26. september 2000), som blev offentliggjort i Italiens statstidende (*Gazzetta ufficiale*) den 27. september 2000. De italienske myndigheder blev anmodet om yderligere oplysninger ved fire lejligheder, nemlig ved brev af 23. november 2000 samt ved brev af 20. februar, 30. maj og 5. juli 2001, som blev besvaret ved brev af 5. februar, 2. maj, 31. maj og 24. juli 2001.

Blandt disse oplysninger fremsendtes der ved brev af 5. februar 2001 navnlig lov nr. 343 af 23. november 2000 (som omsatte lovdekret nr. 265 til lov), der blev offentliggjort i Italiens statstidende den 25. november 2000, samt tre dekreter fra ministeren for landbrugs- og skovbrugspolitik, som var dateret henholdsvis den 19. juli, den 3. august og den 22. december 2000, og som indeholdt de hermed forbundne gennemførelsesbestemmelser.

(3) Dekret af 3. august 2000 og dekret af 22. december 2000 om de konkrete erstatningsbetingelser trådte i kraft med det samme. Da der desuden ikke var nogen bestemmelse om, at lovens og gennemførelsesbestemmelsernes ikrafttrædelse først skulle godkendes af Kommissionen, kunne disse foranstaltninger iværksættes med det samme. Derfor blev sagen den 9. februar 2001 overført til registeret for uanmeldt støtte med sagsnummer NN 12/2001.

(4) Ved brev nr. C(2001) 3465 endelig af 13. november 2001 meddelte Kommissionen Italien, at erstatningen til fiskerne for de fiskeristop, der fandt sted fra 19. juni til 19. juli 2000, blev anset for at være forenelig med fællesmarkedet, men at det var blevet besluttet at indlede den formelle undersøgelsesprocedure efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2, over for erstatningen til fiskerne for de fiskeristop, der fandt sted efter den 19. juli 2000, og over for erstatningen til skaldyrsproducenterne. Italien fremsendte sine bemærkninger ved brev af 20. december 2001 og herefter ved brev af 20. februar 2002.

(5) Kommissionens beslutning om at indlede proceduren blev offentliggjort den 29. januar 2002 i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* ⁽²⁾. Kommissionen opfordrede interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger til den omhandlede støtte og modtog den 27. februar 2002 et fælles brev fra de tre organisationer Federcoopesca, Lega Pesca og AGCI Pesca. Dette brev blev i henhold til artikel 6, stk. 2, i forordning (EF) nr. 659/1999 fremsendt til de italienske myndigheder.

⁽¹⁾ EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1.

⁽²⁾ EFT C 25 af 29.1.2002, s. 12.

II

BESKRIVELSE AF STØTTEN

- (6) De pågældende støtteforanstaltninger gælder for Adriaterhavet i havområderne fra Trieste til Brindisi, herunder søfartskontorerne i Castro, Tricase, Santa Maria di Leuca og Otranto, som er beliggende på adriaterhavssiden af Gallipolis havområde.

2.1. Støtteforanstaltninger til fordel for fiskerne

- (7) Der blev taget højde for to forskellige støtteforanstaltninger i to forskellige perioder, nemlig perioden fra 19. juni til 19. juli 2000 og en periode på 44 dage fra den 20. juli 2000.

2.1.1. Perioden fra 19. juni til 19. juli 2000

- (8) Denne erstatning blev ydet til redere på alle fiskerfartøjer (dog ikke fiskerfartøjer til havfiskeri), som måtte indstille fiskeriet på grund af forekomsten af planteslim. Støttebeløbet svarede til den mistede indtægt i de dage, fiskeristoppet varede, beregnet ud fra indtægten i samme periode året før og med en grænse på 7,5 mio. ITL (3 873 EUR) for fartøjer under 10 BRT og på 20 mio. ITL (10 329 EUR) for fartøjer over 10 BRT. Kommissionen anså denne støtte for at være forenelig med fællesmarkedet.

2.1.2. Perioden efter den 19. juli 2000

- (9) Artikel 4, stk. 1, i lov nr. 343 af 23. november 2000 indeholder de grundlæggende bestemmelser om den erstatning, som blev ydet for denne periode, og som den formelle undersøgelsesprocedure blev indledt over for. Disse bestemmelser tog sigte på udbetalingen af en erstatning til forskellige kategorier af fiskere efter det midlertidige fiskeristop, der fandt sted fra den 20. juli 2000, og som skyldtes forekomsten af planteslim. Ifølge de italienske myndigheder tog dette midlertidige fiskeristop også sigte på at fremme en forøgelse af biomassen af fiskeressourcer i Adriaterhavet.
- (10) Yderligere bestemmelser var medtaget i dekret af 19. juli 2000 og dekret af 3. august 2000 fra ministeren for landbrugs- og skovbrugspolitik. I dekret af 19. juli 2000 fastlægges det, at foranstaltningen gælder for fartøjer til fiskeri med vod og/eller flydetrawl, som det tekniske fiskeristop er obligatorisk for, og eventuelt også på frivillig basis for fartøjer til fiskeri med passive redskaber og/eller not. Foranstaltningen gælder ikke for fartøjer til havfiskeri. Foranstaltningen vedrører såvel redere som søfolk og beløber sig til 28,4 mio. EUR.

- (11) Rederne modtog en erstatning, der var beregnet ud fra fartøjets tonnage, samt et beløb til dækning af de sociale bidrag og sikringsbidrag, som de skulle betale.

- (12) Ud fra fartøjets tonnage blev der beregnet følgende erstatning pr. dag under fiskeristoppet:

Fartøjets kategori (i BRT)	Erstatningsbeløb (i euro)
0 < 25	4,52 × BRT + 20
25 < 50	4,30 × BRT + 25
50 < 70	3,50 × BRT + 65
70 < 100	3,12 × BRT + 88
100 < 200	2,74 × BRT + 120
200 og derover	2,36 × BRT + 177

Fartøjets kategori (i BT)	Erstatningsbeløb (i euro)
0 < 10	5,2 × BRT + 20
10 < 25	4,3 × BRT + 30
25 < 50	3,2 × BRT + 55
50 < 100	2,5 × BRT + 90
100 < 250	2,0 × BRT + 140
250 og derover	1,5 × BRT + 265

- (13) Erstatningen ydes i maksimalt 30 dage.

- (14) Dækningen af sociale bidrag og sikringsbidrag kan derimod strække sig over maksimalt 44 dage.

- (15) De påmønstrede søfolk på de fartøjer, som er berørt af fiskeristoppet, modtager en erstatning svarende til den garanterede mindsteløn for samme maksimale periode på 44 dage.

2.2. Støtteforanstaltninger til fordel for skaldyrsproducenterne

- (16) Artikel 4, stk. 6, i lov nr. 343 af 23. november 2000 indeholder de grundlæggende bestemmelser om erstatningen til skaldyrsproducenterne og tager sigte på udbetalingen af en erstatning til producenterne (hvad enten der er tale om havbrug eller naturlige banker) for den mistede indtægt som følge af forekomsten af planteslim i Adriaterhavet. Gennemførelsesbestemmelserne er indeholdt i artikel 1 i dekret af 22. december 2000 fra ministeren for landbrugs- og skovbrugspolitik.

- (17) Støttebeløbet udgør maksimalt 30 % af den mistede indtægt i forhold til omsætningen året før. Der blev bevilget 1 500 mio. ITL (774 685 EUR) til denne foranstaltning, fordelt på i alt 34 støttemodtagende virksomheder.
- (18) Foranstaltningen gælder ikke for de skaldyrsproducenter, som allerede har modtaget erstatning andetstedsfra. Kommissionen minder i den forbindelse om, at den anså erstatningsforanstaltningerne til fordel for skaldyrsproducenterne fra regionen Friuli-Venezia Giulia efter samme forekomst af planteslim i 2000 for at være forenelige med fællesmarkedet (denne beslutning blev fremsendt til den italienske regering ved brev nr. SG(2001) D/289817 af 17. juli 2001).

2.3. Begrundelse for procedurans indledning

2.3.1. Støtteforanstaltninger til fordel for fiskerne

- (19) I betragtning af de italienske myndigheders begrundelse for støtteforanstaltningernes vedtagelse blev disse foranstaltninger undersøgt på baggrund af EF-traktatens artikel 87, stk. 2, litra b), og på baggrund af retningslinjerne for gennemgangen af statsstøtte til fiskeri- og akvakultursektoren (herefter kaldet »retningslinjerne«), der blev vedtaget i 1997⁽³⁾, og som var gældende på den dato, hvor de omhandlede støtteforanstaltninger blev indført.
- (20) Også med hensyn til perioden efter den 19. juli 2000 angav de italienske myndigheder forekomsten af planteslim som begrundelse for foranstaltningens vedtagelse. Det fremgik dog ikke af de forskellige oplysninger, der var blevet fremsendt, at fiskeristoppene i denne periode skyldtes dette fænomen. Kommissionen var derfor af den opfattelse, at de udbetalte erstatninger ikke kunne godkendes efter EF-traktatens artikel 87, stk. 2, litra b), hvor der står, at støtte, hvis formål er at råde bod på skader, der er forårsaget af naturkatastrofer eller af andre usædvanlige begivenheder, er forenelig med fællesmarkedet.
- (21) Italien begrundede ligeledes fiskeristoppet i denne periode med målsætningen om at fremme en forøgelse af biomassen af fiskeressourcer.
- (22) Ifølge punkt 2.2.2, stk. 1, i retningslinjerne kan støtte til en midlertidig oplægning af fiskerfartøjer betragtes som forenelig med fællesmarkedet, hvis den skal være en delvis kompensation for indkomsttab i forbindelse med en midlertidig oplægning som følge af uforudsigelige begivenheder, der ikke er tilbagevendende, og som skyldes biologiske forhold.
- (23) Det midlertidige fiskeristop, som de italienske myndigheder forlængede til perioden efter den 19. juli 2000, lod dog ikke til at falde ind under denne kategori. Dette fiskeristop fandt ikke sted efter en uventet begivenhed, der kan sammenlignes med en naturkatastrofe, og det var heller ikke begrundet med de fremsendte videnskabelige rapporter eller med andre videnskabelige rapporter, som viste en pludselig og uforudsigelig reduktion af fiskeressourcerne, der nødvendiggjorde vedtagelsen af specifikke foranstaltninger for at genskabe ressourcerne, f.eks. et midlertidigt fiskeristop. Kommissionen bemærkede ligeledes, at Italien allerede havde iværksat erstatningsforanstaltninger i forbindelse med tilsvarende midlertidige fiskeristop i de foregående år. Kommissionen havde ikke gjort indsigelse mod disse foranstaltninger. Der var tale om foranstaltninger, som i 1999 blev behandlet med sagsnummer N 419/99 og var genstand for brev SG(99) D/7551 af 17. september 1999 til den italienske regering, og som i 1998 blev behandlet med sagsnummer NN 101/98 og var genstand for brev SG(99) D/1581 af 23. juni 1999, og som i 1997 blev behandlet med sagsnummer NN 99/97 og var genstand for brev SG(97) D/6770 af 6. august 1997. Så vidt vides fandt disse foranstaltninger også anvendelse på fiskeriet i Adriaterhavet. De vedtagne erstatningsforanstaltninger for 2000 lader til at være tilbagevendende og kunne derfor ikke betragtes som forenelige med fællesmarkedet i henhold til punkt 2.2.2, stk. 1, i retningslinjerne.
- (24) I henhold til stk. 2 i det nævnte punkt i retningslinjerne kan Kommissionen desuden betragte en støtte til et midlertidigt fiskeristop som forenelig med fællesmarkedet efter en forudgående specifik undersøgelse af den pågældende støtteforanstaltning (en vurdering af hvert enkelt tilfælde). Kommissionen kunne have anset forenelighedsbetingelserne for at være opfyldt, hvis det omhandlede midlertidige fiskeristop havde svaret til de fiskeristop, der er taget højde for i artikel 16, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 2792/1999 af 17. december 1999 om de nærmere regler og betingelser for Fællesskabets strukturforanstaltninger for fiskeriet⁽⁴⁾, det vil sige i tilfælde af uforudsigelige begivenheder, bl.a. som følge af biologiske årsager (litra a)), eller såfremt der iværksættes en genoprettelsesplan for ressourcer, som er truet af udryddelse (litra c)). Det samme gælder for de mere specifikke foranstaltninger til fordel for søfolkene, nemlig artikel 12, stk. 6, i samme forordning, hvor der er taget højde for muligheden for at indføre sociale led-sageforanstaltninger som et led i planer for beskyttelse af de akvatiske ressourcer. Det midlertidige fiskeristop, der er tale om her, lod ikke til at falde ind under nogen af disse kategorier.
- (25) I lyset af ovenstående betragtninger og i den foreløbige vurdering, der foreskrives i artikel 6 i forordning (EF) nr. 659/1999, var Kommissionen af den opfattelse, at det var meget tvivlsomt, om de pågældende foranstaltninger var i overensstemmelse med retningslinjerne for gen-

⁽³⁾ EFT C 100 af 27.3.1997, s. 12.

⁽⁴⁾ EFT L 337 af 30.12.1999, s. 10.

nemgangen af statsstøtte til fiskeri- og akvakultursektoren.

2.3.2. Støtteforanstaltninger til fordel for skaldyrsproducenterne

- (26) De planlagte foranstaltninger tog sigte på udbetalingen af en erstatning til skaldyrsproducenterne (hvad enten der var tale om havbrug eller naturlige banker) for den mistede indtægt efter forekomsten af planteslim.
- (27) Kommissionen erklærede sig enig i, at erstatningerne havde til formål at råde bod på tab, der var forårsaget af en naturkatastrofe, nemlig planteslim, og at de derfor kunne betragtes som forenelige med fællesmarkedet. De oplysninger, som de italienske myndigheder havde fremsendt, gjorde det dog ikke muligt at udelukke med sikkerhed, at der var udbetalt for store erstatninger for skaderne. Der var nemlig ikke noget bevis for, at de 30 % af det foregående års omsætning ikke oversteg beløbet på de skader, som producenterne havde lidt på grund af planteslim. Derfor herskede der stadig tvivl om den pågældende støtteforanstaltnings overensstemmelse med EF-traktatens artikel 87, stk. 2, litra b).

III

ITALIENS BEMÆRKNINGER

- (28) Efter at have givet et sammendrag af sagens forskellige faser henviste de italienske myndigheder i deres bemærkninger til bestemmelserne i artikel 16, stk. 1, i forordning (EF) nr. 2792/1999, der omhandler et midlertidigt ophør med fiskeriaktiviteter i tilfælde af uforudsigelige begivenheder, bl.a. som følge af biologiske årsager. Italien mener, at forekomsten af planteslim netop er et usædvanligt og uforudsigeligt fænomen.
- (29) Italien bestrider Kommissionens opfattelse af, at fiskeristoppet bør opdeles i to perioder (før og efter den 19. juli 2000), eftersom Italien anser denne beslutning for at være ubegrundet. Italien gør opmærksom på, at denne dato, nemlig den 19. juli, ikke hænger sammen med forekomsten af planteslim, men ganske enkelt er datoen for det møde, hvor det blev besluttet at gøre det frivillige fiskeristop obligatorisk. På baggrund af de første oplysninger fra fiskerne bad de italienske myndigheder de videnskabelige institutter om at følge fænomenets udvikling, og af proceduremæssige årsager kunne disse institutters rapporter ikke blive behandlet af det centrale rådgivende udvalg om havfiskeri — og føre til beslutningen om fiskeristoppet — før den 19. juli.
- (30) Det er ganske vist korrekt, at de efterfølgende videnskabelige rapporter viste en tilbagegang i forekomsten af

planteslim den 19. juli, men det skal ligeledes understreges, at forekomsten af planteslim på denne dato påførte fiskerne en umiddelbar skade, og at det ikke kunne forudsiges, hvornår dette fænomen definitivt ville ophøre. På baggrund af de videnskabelige rapporter, der blev udarbejdet efterfølgende, kunne man have forkortet perioden for fiskeristoppet, men i praksis var man nødt til at tage højde for fænomenets usikre udvikling.

- (31) Ved brev af 20. februar 2002 fremsendte de italienske myndigheder desuden en sammenfattende videnskabelig rapport, der var udarbejdet af laboratoriet for marinebiologi og fiskeri i Fano. Ifølge rapporten nåede forekomsten af planteslim sit højdepunkt i juli måned, hvorefter den gradvist aftog i august og forsvandt i september. I august blev masserne af planteslim først spredt mod Adriaterhavets centrale del og herefter mod dets sydlige del, hvorefter det blev muligt at genoptage det normale fiskeri i september. Fænomenet havde dog ikke en stabil udbredelse og varighed.
- (32) Når det gælder de erstatninger, der blev ydet til skaldyrsproducenterne, gør Italien opmærksom på, at 30 % af deres tab svarede til det tab, der var beregnet ud fra det foregående års regnskab. Der var 34 virksomheder, som ansøgte om erstatning.

IV

BEMÆRKNINGER FRA INTERESSEREDE PARTER

- (33) Federcoopesca, Lega Pesca og AGCI Pesca er tre organisationer, som repræsenterer de italienske fiskere. De skriver i deres brev, at de ikke forstår, hvad der ligger til grund for Kommissionens bemærkninger, eftersom det fremgår klart af loven om støtteforanstaltningens indførelse, at den skyldes nødvendigheden af at imødegå umuligheden af at fiske som følge af den usædvanlige forekomst af planteslim.
- (34) Uden denne støtteforanstaltning ville besætningsmedlemmerne ikke have haft nogen indtægt. Rederne kunne have afskediget fiskerne uden varsel, sådan som der er taget højde for i den italienske lovgivning, hvis ikke staten havde påtaget sig at afholde udgifterne. Hertil kommer, at rederne ikke er forpligtet til at genansætte de samme besætningsmedlemmer.
- (35) Ifølge organisationerne begyndte fænomenet allerede at vise sig i marts 2000, og det blev værre i maj måned. På grund af de vanskeligheder, de stødte på under deres arbejde, henvendte fiskerne sig til de italienske myndigheder for at få dem til at træffe nogle passende foranstaltninger.

- (36) Organisationerne er af den opfattelse, at de foranstaltninger, som myndighederne har truffet, er helt i overensstemmelse med artikel 16, stk. 1, i forordning (EF) nr. 659/1999.
- (37) Hvad angår erstatningerne til skaldyrsproducenterne, blev tærskelen på 30 % af skaderne under alle omstændigheder overholdt, eftersom lov nr. 72/92 om tilladelse til sådanne erstatninger udelukkende giver mulighed herfor, hvis skaderne beløber sig til mindst 35 % af omsætningen. Der blev således ikke udbetalt for store erstatninger.
- (38) Disse bemærkninger blev fremsendt til de italienske myndigheder, som erklærede sig enige i dem.
- (41) Hvad skaldyrsproduktionen angår, tager foranstaltningen sigte på at yde erstatning for de skader, som producenterne har lidt på grund af forekomsten af planteslim. De erstatninger, som virksomhederne har modtaget, udgør en økonomisk fordel og således en støtte.
- (42) Desuden finansieres disse foranstaltninger på den ene side ved hjælp af statsmidler, og på den anden side bliver disse virksomheders produkter solgt på fællesskabsmarkedet. De pågældende foranstaltninger stiller således disse virksomheder stærkere på det italienske marked end virksomheder fra andre medlemsstater, som ønsker at sælge deres produkter på dette marked (fiskeriprodukter eller andre fødevarer, som er konkurrerende produkter), og de stiller ligeledes disse virksomheder stærkere på de andre medlemsstaters markeder end de virksomheder, der opererer på disse markeder (også her gælder det fiskeriprodukter eller andre fødevarer, som er konkurrerende produkter). Foranstaltningen begunstiger de italienske virksomheder, og derfor fordrejer eller truer den med at fordreje konkurrencevilkårene og risikerer at påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne.

V

VURDERING AF STØTTEN

A. Spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger statsstøtte

- (39) I henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 1, er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med fællesmarkedet i det omfang, den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.
- (40) Hvad fiskeriet angår, tog foranstaltningerne sigte på at erstatte rederens tab efter det midlertidige ophør med fiskeriaktiviteterne, sikre de påmønstrede søfolk den garanterede mindsteløn og dække de sociale bidrag og sikringsbidrag, som rederne skulle betale. De erstatninger, som rederne har modtaget, udgør en økonomisk fordel og således en støtte. Eftersom lønnen derimod betales af virksomhederne, medfører dækningen af lønudgifterne og de hermed forbundne sociale bidrag en reduktion af de udgifter, som de berørte virksomheder inden for fiskerisektoren skal afholde. Umiddelbart kunne man mene, at afholdelsen af lønudgifterne og de sociale bidrag ikke udgør støtte til virksomhederne, eftersom målsætningen er at sikre søfolkene deres løn samt betalingen af de sociale bidrag og sikringsbidragene i den periode, det midlertidige fiskeristop varer, uden at de berørte virksomheder får nogen tydelig fordel heraf. Når det er sagt, skal man dog huske, at den pågældende foranstaltning, som tager sigte på at bevare ansættelseskontrakten mellem rederne og de påmønstrede søfolk, er til gavn for rederne, som er den ene af denne kontrakts parter. Rederne fritages nemlig for kontraktforpligtelserne i det midlertidige fiskeristops varighed. Foranstaltningen udgør således en støtte til de berørte virksomheder inden for fiskerisektoren.
- (43) Af ovenstående grunde udgør disse foranstaltninger statsstøtte efter EF-traktatens artikel 87, stk. 1, og er principielt forbudt i henhold til samme artikel 87, stk. 1. De kan udelukkende betragtes som forenelige med fællesmarkedet, hvis de falder ind under anvendelsesområdet for en af de undtagelser, der er taget højde for i EF-traktaten.
- (44) I det brev, hvor Kommissionen underrettede Italien om indledningen af den formelle undersøgelsesprocedure over for de omhandlede støtteforanstaltninger, understregede Kommissionen, at den anså erstatningerne for det midlertidige ophør med fiskeriaktiviteterne fra 19. juni til 19. juli 2000 for at være forenelige med fællesmarkedet, eftersom fiskeristoppet skyldtes forekomsten af planteslim, som er et fænomen, der betragtes som en naturkatastrofe efter traktatens artikel 87, stk. 2, litra b). Den formelle undersøgelsesprocedure blev indledt over for den støtte, der var ydet for perioden efter den 19. juli 2000, eftersom det ikke kunne udledes af de forskellige oplysninger, som de italienske myndigheder havde fremsendt, at det besluttede fiskeristop i denne periode reelt skyldtes dette fænomen.
- (45) De oplysninger, som de italienske myndigheder fremsendte som svar på indledningen af den formelle undersøgelsesprocedure, indeholdt yderligere elementer, hvoraf det fremgår, at det midlertidige fiskeristop, der blev besluttet ved dekret af 19. juli 2000 og gennemført fra den 20. juli til den 1. september, skyldtes forekomsten af planteslim. Sådant som myndighederne understreger, er det korrekt, at man teoretisk set godt kunne have

B. Foranstaltningernes overensstemmelse med EF-traktatens artikel 87, stk. 2, litra b)

Foranstaltninger til fordel for fiskerne

- reduceret fiskeristoppets varighed, eftersom situationen allerede gradvist var ved blive normal igen i løbet af august, men i betragtning af fænomenets uforudsigelige udvikling kunne man i praksis ikke vide dette i forvejen. I lyset af disse betragtninger erklærer Kommissionen sig enig i, at fiskeristoppet efter den 19. juli ligesom fiskeristoppet fra 19. juni til 19. juli skyldes forekomsten af planteslim, der betragtes som en naturkatastrofe efter traktatens artikel 87, stk. 2, litra b).
- (46) De erstatninger, der blev udbetalt som følge af fiskeristoppet, vil således blive betragtet som forenelige med fællesmarkedet efter EF-traktatens artikel 87, stk. 2, litra b), såfremt de svarer til de skader, som støttemodtagerne reelt har lidt, og såfremt der med andre ord ikke er blevet udbetalt for store erstatninger.
- (47) Kommissionen bemærker, at søfolkene har modtaget en erstatning svarende til den garanterede mindsteløn, og den udbetalte erstatning er således ikke for stor.
- (48) Erstatningen til rederne svarer til det maksimale støttebeløb, der er fastlagt i artikel 14 og bilag III i Rådets forordning (EF) nr. 2468/98 af 3. november 1998 om kriterier og betingelser for EF-strukturinterventioner inden for fiskeri ⁽⁵⁾. Denne forordning må ikke i sig selv være en reference ved fastlæggelsen af det støttebeløb, der er taget højde for i den omhandlede foranstaltning, da den er blevet ophævet og erstattet af forordning (EF) nr. 2792/1999. Det fastlægges dog ikke bare i forordning (EF) nr. 2468/98, men også i forordning (EF) nr. 2792/1999, at midlertidige fiskeristop skal finansieres via finansielle instrumenter til udvikling af fiskeriet (FIUF), idet støttebeløbet ikke fastsættes (med forbehold for statsstøttebestemmelserne fastlægger medlemsstaterne selv dette beløb, og det er udelukkende finansieringens fordeling mellem medlemsstaten og FIUF, som fastsættes), og Kommissionen godkender således henvisningen til de grænser, der er angivet i forordning (EF) nr. 2468/98. I lyset af disse betragtninger er Kommissionen af den opfattelse, at den støtte, der er ydet til rederne på baggrund af ovennævnte beløb, er forenelig med fællesmarkedet.
- (50) I deres bemærkninger om procedurens indledning præciserede de italienske myndigheder, at erstatningerne blev beregnet ud fra omsætningen det foregående år (1999). De forklarede ligeledes, at de ikke kunne anvende året før (1998) som reference, eftersom der dette år fandt et fiskeristop sted i Adriaterhavet fra maj til august på grund af begivenhederne i Kosovo. Dette fiskeristop blev ledsaget af kompensationsforanstaltninger, som Kommissionen erklærede for forenelige med fællesmarkedet i brev nr. SG(2000) D/104 064 af 8. juni 2000 til de italienske myndigheder. De italienske myndigheder gjorde dog opmærksom på, at produktions- og omsætningsniveauet i 1999 var det samme som i 1997. I lyset af ovenstående betragtninger er Kommissionen af den opfattelse, at erstatningen for skaderne i 2000 er beregnet på et acceptabelt grundlag i dette særlige tilfælde, selv om beregningsgrundlaget kun er et enkelt år i stedet for de tre år, der normalt kræves for at udelukke et produktionsmaksimum.
- (51) Kommissionen konstaterer desuden, at i henhold til lov af 5. februar 1992 om tilladelse til at yde lån til sådanne erstatninger udbetales erstatningerne udelukkende, såfremt skaderne beløber sig til mindst 35 % af omsætningen. På baggrund af disse oplysninger og ifølge Kommissionens praksis, hvor støtte til erstatning for skader, der skyldes en naturkatastrofe, udelukkende kan betragtes som forenelig med fællesmarkedet, hvis disse skader udgør mindst 30 % af den normale produktion, kan de udbetalte erstatninger i det omhandlede tilfælde betragtes som forenelige med fællesmarkedet. Desuden er risikoen for erstatninger, der er for store, udelukket, idet erstatningen til hver virksomhed højst udgør 30 % af det foregående års omsætning.
- (52) Eftersom erstatningerne blev ydet på grund af forekomsten af planteslim, er de forenelige med fællesmarkedet efter traktatens artikel 87, stk. 2, litra b).

VI

Foranstaltninger til fordel for skaldyrsproducenterne

KONKLUSIONER

- (49) Den formelle undersøgelsesprocedure var blevet indledt, fordi de fremsendte oplysninger ikke gjorde det muligt for Kommissionen at verificere, om de udbetalte erstatninger lå inden for skadebeløbenes grænser, og således om der var blevet udbetalt for store erstatninger.
- (53) Kommissionen konstaterer, at Italien ved lovdekret nr. 265 af 26. september 2000, omsat til lov nr. 343 af 23. november 2000, ulovligt har ydet støtte til fordel for fiskerne i Adriaterhavet for perioden efter den 19. juli 2000 og til fordel for skaldyrsproducenterne i strid med EF-traktatens artikel 88, stk. 3.

⁽⁵⁾ EFT L 312 af 20.11.1998, s. 19.

(54) Den omhandlede støtte er imidlertid forenelig med fællesmarkedet efter traktatens artikel 87, stk. 2, litra b) —

2000, omsat til lov nr. 343 af 23. november 2000, er forenelig med fællesmarkedet.

Artikel 2

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Denne beslutning er rettet til Den Italienske Republik.

Artikel 1

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. november 2002.

Italiens statsstøtte til fordel for fiskerne i Adriaterhavet for perioden efter den 19. juli 2000 og til fordel for skaldyrsproducenterne i Adriaterhavet samme år, vedtaget ved artikel 4, stk. 1-4 og stk. 6-10, i lovdekret nr. 265 af 26. september

På Kommissionens vegne

Franz FISCHLER

Medlem af Kommissionen
